

A
Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskola és Alapfokú
Művészeti iskola

1. Helyi tanterve

A 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet szerint

a

2011-2012. tanév előtt megkezdett
alapfokú és továbbképző évfolyamokon

„A” és „B” tagozaton

TARTALOMJEGYZÉK

1. ZENEMŰVÉSZETI ÁG, KLASSZIKUS ZENE.....	3
1.1 Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói.....	3
1.2 Feladatok, szakmai követelmények a hangszeres tanszakon	4
1.2.1 Furulya	4
1.2.2 Fuvola.....	7
1.2.3 Klarinét.....	10
1.2.4 Trombita.....	12
1.2.5 Harsona.....	14
1.2.6 Gitár.....	18
1.2.7 Zongora	20
1.2.8 Elméleti tantárgy	23
1.2.9 Egyéb tantárgyak.....	30
1.2.10 Kamarazene.....	32
1.3 Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások, valamint óraszámai, a tanszakok, tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei, az előírt tananyag.....	37
Hangszeres tanszakok	37
1.3.1 Furulya	37
1.3.2. Fuvola.....	39
1.3.3 Klarinét.....	41
1.3.4 Trombita.....	43
1.3.5 Harsona.....	46
1.3.6 Gitár.....	48
1.3.7. Zongora	51
Elméleti tantárgyak	54
1.3.8 Szolfézs	54
1.3.9 Zenetörténet-zeneirodalom.....	55
Egyéb Tantárgy	56
1.3.10 Zenekar.....	56
1.3.11 Kórus	56
1.3.12 Kamarazene.....	56
1.4 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	58
1.5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének, minősítésének formája.....	58
1.6 A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményei és témakörei.....	63
1.6.1 A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei.....	63
1.6.2 A művészeti alapvizsga részei.....	64
1.6.3 A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA TARTALMA	65
Szolfézs	65
Szolfézs	67
Furulya	67
Fuvola.....	68
Klarinét.....	68
Trombita.....	69
Harsona.....	69

Gitár.....	70
Zongora	71
1.7 A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA RÉSZEI	72
1.7.1 A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA TARTALMA.....	72
Szolfézs	72
Szolfézs	73
Furulya	74
Fuvola.....	74
Klarinét.....	75
Trombita.....	75
Harsona.....	76
Gitár.....	76
Zongora	77
1.8 A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÉRTÉKELÉSE	77
1.8.1 A gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai	77
1.8.2 Az írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai.....	79
1.8.3 A szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai	79
2.1 AZ ALAPFOKÚ KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI.....	79
2.2 A képzés tanszakai, tantárgyai	80
2.2.1. VIZUÁLIS ALAPISMERETEK, RAJZ – FESTÉS - MINTÁZÁS	80
ELŐKÉPZŐ (1-2. évfolyam)	80
2.2.2 MŰHELYGYAKORLAT.....	96
2.2.3 A KERÁMIA MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI.....	103
2.2.4 A KERÁMIA MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI.....	104
3. SZÍN- ÉS BÁBMŰVÉSZETI ÁG	106
3.1 AZ ALAPFOKÚ SZÍN-, ÉS BÁBMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI.....	106
3.2 SZÍNJÁTÉK TANSZAK	111
3.2.1 A tanszak általános fejlesztési követelményei	111
4. TÁNCMŰVÉSZETI ÁG.....	167
4.1 AZ ALAPFOKÚ TÁNCMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI	167
4.2 TÁRSASTÁNC TANSZAK	168

1. ZENEMŰVÉSZETI ÁG, KLASSZIKUS ZENE

1.1 Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai

készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

1.2 Feladatok, szakmai követelmények a hangszeres tanszakon

1.2.1 Furulya

A furulyatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;
- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- az előkészítő hangszerként furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- az elsősorban barokk irodalomban gazdag hangszer más korokban keletkezett darabjainak tananyagba kerülésére,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Követelmények az előképző évfolyam(ok) elvégzése után

Abban az esetben, ha a furulya más fúvós hangszerek előkészítő hangszere, a tanuló az előképző vagy az első évfolyam elvégzése után általában abbahagyja furulyatanulmányait.

A tanuló ebben az esetben is:

- tudjon a tanult hangterjedelemben abc-s hangnévvel biztosan kottát olvasni,
- rendelkezék jól megalapozott légzéstechnikával, hangindítással és ujjtechnikával.

A tanulók egyéb hangszeres tanulmányaik után sokszor visszatérnek a furulyához; ezért az alábbiakról akkor sem mondhatunk le, ha csak előképző hangszerként foglalkozunk ezzel a hangszerrel:

- legyen képes barokk (angol) fogásrendszerű hangszer használatára,
- rendelkezék biztos hüvelykujjtechnikával.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén (az előképző követelményein felül)

A tanuló

- legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,
- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképeséggel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvómódot, billentést stb.,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f^1 -(f^3 -ig) g^3 -ig – in F,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,
- ismerje az f^1 -(f^3) g^3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit,
- rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a furulya történetét, rokon hangszereit,
- ismerje a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák 3 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsseptim négyeshangzat-felbontásokkal, minimum az f^1 - g^3 (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával (esetleg a $fisz^3$ kihagyható),
- két etűd vagy egy variációsorozat,
- legalább két tétel egy nagybarokk szonátából vagy versenyműből.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya XX. századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben (e^1) f^1 - a^3 (c^3)-ig in F,
- alkalmazza önállóan a hangindítás és zárás különböző módjait (ízlésének és a játszott zenei anyagnak megfelelően),
- ismerje az f^1 - a^3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat, tisztító- és trillafogásokat, a háromvonalas hangok fogáslehetőségeit,
- legyen képes a segédfogások önálló megválasztására,
- rendelkezék egyenletes, laza ujjtechnikával,
- legyen fogalma a furulya történetéről, fizikai sajátosságairól, irodalmáról, különböző műfajokban betöltött szerepéről,
- legyen képes önállóan megválasztani az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközöket, és játékában alkalmazza ezeket,
- a játszott zenei anyagot kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- legyen képes az új darabok egyszerűbb, de önálló dallami díszítésére,
- legyen képes megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,
- rendelkezék az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképeséssel, lapról olvasási készséggel, zenei képzelőerővel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- hangszer történetét és irodalmát,
- f^1 - c^3 -ig (in F) a fogásokat,
- a trilla-, segéd-, piano-, forte- és akkordfogásokat,
- az irodalomra legjellemzőbb tánc- és tételtípusok tempóit és karaktereit,
- a hangszer avantgarde irányzatait.

Legyen képes

- a természetes, könnyed hangszerkezelésre,
- megfelelő légzéstechnika alkalmazására,
- a levegő tudatos beosztására,
- vibrato-mentes hang képzésére,
- segédfogások önálló kikeresésére és alkalmazására,
- értelmesen tagolt, kifejező előadásra.

Rendelkezzék

- összehangolt ujj- és nyelvtechnikával,
- fürgé szimpla-nyelvtechnikával,
- saját adottságainak megfelelő gyakorlási módszerrel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

Tudjon

- tisztán intonálni,
- pontos ritmusban játszani,
- dúr és moll hangsorokat játszani 7 #, 7 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsseptim-felbontásokkal f1-a³-ig (in F).

Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

1.2.2 Fuvola

A fuvolanitás szakirányú feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátítása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszer tartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a fuvola történetét,
- a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a fuvola és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,
- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a fuvola intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
- a dúr és moll hangnemeket 6 #, 6 b előjegyzésig,
- a bonyolultabb ékesítések (trilla utókéval vagy anélkül, kettős ékesítés stb.) írásmódját és ritmusát,
- a különböző korok zenéinek díszítésrendszerét (pl. barokk),
- a vibrato szerepét a zenei megvalósításban,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a jelentősebb fuvolás előadóművészeket.

Legyen képes

- a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések (szimpla és dupla staccato) gyorsaságának fejlesztésére,
- az önálló hangolásra,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
- egyetlen, pergő-technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsseptim-felbontásokkal, szimpla- és duplanyelvvel is,
- szélsőséges dinamikák megvalósítására,
- készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására (pl. Eördögh, Platonov stb.),
- nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására (pl. Köhler op. 33-as és op. 66-os etűdsorozata),
- egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszására egyszerűbb díszítésekkel,
- hosszabb terjedelmű művek memorizálására (pl. Járdányi: Szonatina, Szervánszky: Szonatina stb.).

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
- a tiszta intonációra,
- a hangszerét könnyedén kezelni,
- a levegő tudatos beosztására,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
- a vibrato sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,
- a különböző zenei korok stílushű díszítéseinek önálló alkalmazására,
- a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- önállóan 1-2 ütemes rövid zárati kadenciák (pl. futamok, akkordfelbontás, skálamenetek stb.) rögtönzésére,
- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele, a hangoló dugó folyamatos ellenőrzése stb.).

A tanuló rendelkezék

- megfelelő hangszeres technikával, előadói és formálókészséggel,
- képzelőerővel,
- biztos zenei memóriával,
- koncentrációképességgel,
- olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
- olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
- a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A tanuló tudja alkalmazni

- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),
- a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a modern zenei effektusokat,
- az újabb légzéstechnikákat,
- a fuvola társhangszereit, azok transzponálási módjait,
- korunk zenéjének intonációs sajátosságait.

Legyen képes

- biztos hangindításra és -befejezésre,
- nehéz etűd virtuóz előadására (pl. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. kötet, Wehner: 12 nagy etűd vagy Jean-Jean: Modern etűdök),
- nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

Rendelkezzék

- olyan biztos hangszeres tudással, előadói és formálókészséggel, zenei ismerettel, amelynek birtokában zenei pályára is irányítható – közép-, esetleg felsőfokra is.

1.2.3 Klarinét

A klarinéttanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten) hangszerük történetét, akusztikai sajátosságainak alapjait, a klarinétirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit, a klarinétcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket (szaxofon, tárogató).

Alakítson ki

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező klarinéthangot,
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,

- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást,
- könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával (pl. *mf* $\langle ff \rangle$ *pp*), az intonáció megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
- e^{-3} hangterjedelemben legyen képes a klarinét biztonságos megszólaltatására,
- tudjon valamennyi regiszterben dinamikailag árnyalt, kulturált hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás és elválasztás különböző módjait,
- ismerje az e^{-3} hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit,
- rendelkezzen az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
- tudjon önállóan hangolni, legyen tisztában a klarinét transzponáló jellegével,
- legyen tisztában a náddal és a nádválasztással kapcsolatos alapvető tudnivalókkal,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető módjait, és végezze ezeket önállóan,

- tudjon folyékonyan kottát olvasni,
- ismerje a tanult anyagban előforduló ritmikai elemeket, ütemfajtákat, tempó- és karakterjelzéseket, dinamikai és egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (dinamika, agogika, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- rendelkezzen a játszott anyagra vonatkozó formai ismeretekkel, ismerje az egyes tételtípusok jellegzetességeit,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes e-g³ hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására.

Legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák 4 #, 4 b előjegyzésig tercmenetekkel, hármashangzat-, dominánsseptim- és szűkített septim-felbontásokkal,
- Jeanjean: Etűdök I/2.
- egy szabadon választott etűd, az előbbtől eltérő stílusú,
- az alábbi versenyművek bármelyikének lassú tétele:
 - Leopold Koželuch: Esz-dúr klarinétverseny
 - Tuček: B-dúr klarinétverseny
 - Rössler-Rosetti: Klarinétverseny
- egy szabadon választott előadási darab vagy szélső gyors tétel, amely az előbbtől eltérő stílusú.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- legyen képes e-g³ hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására,
- tudjon valamennyi regiszterben széles dinamikai határok közt mozgó, színes, telt, kifejező hangot játszani,
- alkalmazza önállóan a hangindítás és hangelválasztás különböző módjait (ízlésének és a játszott zenei anyagnak megfelelően),
- ismerje az e-g³ hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat, tisztító- és trillafogásokat, a háromvonalas hangok fogáslehetőségeit,
- legyen képes a legmegfelelőbb ujjrend önálló megválasztására,
- rendelkezzék egyenletes, laza ujjtechnikával,
- legyen fogalma a klarinét történetéről, fizikai sajátosságainak alapjairól, irodalmáról, a különböző műfajokban betöltött szerepéről,
- rendelkezzen átfogó ismeretekkel a ritmikai elemekre, ütemfajtákra, tempó- és karakterjelzésekre stb. vonatkozóan,
- legyen képes új ismeretek önálló megszerzésére (új ritmikai elemek megértésére, zenei műszavak lefordítására, fogások kikeresésére különböző táblázatokból stb.),

- legyen képes önállóan megválasztani az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközöket, és játékában alkalmazza ezeket,
- a játszott zenei anyagot kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- legyen képes megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei, illetve zenekari szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,
- rendelkezzék az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrációképeséssel, lapról olvasási készséggel, zenei képzelőerővel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- legyen képes e-a³ hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására,
- tudatosan alkalmazni a helyes légzéstechnikát,
- hangsorokat játszani: valamennyi dúr és moll hangnemben hármashangzat-felbontásokkal, hangközmenetekkel, valamint kromatikus skálát,
- kiegyenlített hangon játszani a különböző regiszterekben, kielégítő intonáció mellett.

Ismerje a különböző előadási jelek jelentését és tudja azokat megvalósítani a hangszerén.

Tudjon

- kielégítően transzponálni „A” klarinétra,
- jól lapról olvasni.

1.2.4 Trombita

A trombitatanítás szakirányú feladatai:

- a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a trombita történetét,
- a trombitának a rézfúvosok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, szakmai lehetőségeit,
- a hangszer irodalmát,
- a tananyagot keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,

- a helyes szájartás mint a jó „ansatz”, befúvási mód kialakulása alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

- hallását, belső hallását, „intonációs” képességét,
- hangszeres adottságait,
- hangszertechnikai tudását,
- megformáló- és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

- rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,
- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
- a tiszta intonációra,
- folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a helyes test- és hangszerartást,
- a helyes légzéstechnikát,
- a hangszere múltját, irodalmát,
- a dúr és moll hangnemeket 7 #, 7 b előjegyzésig,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a helyes légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére,
- az alapvető funkciók helyes alkalmazására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
 - =fúvóka nélkül, csupán ajakrezgéssel,
 - =csak fúvókával,
 - =hangszerrel,
- az előírt hangterjedelmen belül (fisz-b2-ig) kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a tanult darabok stílushű megszólaltatására,
- folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- a különböző artikulációs előírások (staccato, tenuto, legato, marcato) megszólaltatására,
- skálázni egy oktávon keresztül valamennyi hangnemben.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- egy dúr és egy moll skála 5 képlete a másfél oktávos rendszerben,
- Clodomir: Trombitaiskola I./26., 28., 29.,
- Telemann: F-dúr szonáta I-II., vagy
- Händel: B-dúr szonáta I-II.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a hangszer múltját, a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát,
- a rézfúvós hangszerek közötti azonosságot, különbséget.

Legyen képes a tanuló

- az előforduló légzéstechnikai és funkcionális problémák korrigálására a mindennapi gyakorlatok segítségével,
- az előírt hangterjedelmen belül (fisz-c3-ig) kiegyenlített és kifejező hang elérésére,
- a különböző hangindítások, hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések (szimpla, dupla, tripla) gyorsaságának fejlesztésére,
- önálló hangolásra,
- a hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- skálázni másfél oktávon keresztül valamennyi hangnemben,
- az adott zenei anyagot egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezéssel megszólaltatni.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló rendelkezék megfelelő állóképességgel.

Ismerje a hangképzés folyamatát.

Legyen képes a tudatos légzéstechnika alkalmazására.

Tudja

- az ajak-, a nyelv- és a manuális technika alapjait,
- az összes dúr és moll skálát a kétoktávos rendszerben, 7 képletben.

1.2.5 Harsona

A képzés legeredményesebb módjának az tekinthető, ha a tanuló 9-10 éves korában tenoron vagy baritonon kezdi a mélyrézfúvós hangszerek tanulását, és csak a tanulmányok 3. évében, 11-12 éves korban tér át a harsona tanulására, amennyiben fizikumja, muzikalitása erre alkalmassá teszi. A tenoron vagy baritonon megszerzett készségek birtokában kétéves harsonaoktatás elegendő a zeneművészeti szakközépiskolai felvételi követelmény eléréséhez.

A harsonatanítás szakirányú feladatai:

Ismertesse meg a tanulókkal

- (életkoruknak megfelelő szinten) a harsona lehetőségeit, irodalmát; hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a harsonairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befűvősmódot, test-, száj-, hangszer- és kéztartást, tolókezelést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező harsonahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes kartechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és karmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a helyes légzés kialakítására, gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,
- a helyes szájtartás kialakítására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
 - – fűvóka és hangszer nélkül csupán ajakkal,
 - – csak fűvókával,
 - – hangszerrel,
 - – mindezek ellenőrzése fűvóka karikával,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,

- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrációképeséggel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot,
- sajátítsa el az ajak és a kéz összehangolt munkáját; hasonlóan a helyes tolókezelést,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására az előírt hangterjedelemben,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra,
- rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a használt hangszer történetét, rokon hangszereit,

– ismerje az adott hangszer szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- egy szabadon választott skála és hármashangzat-felbontás két oktávon keresztül, E-b1 hangterjedelemben,
- két, lehetőleg különböző jellegű gyakorlat (minimális szint: Ujfalusi–Pehl–Perlaki: Harsonaiskola II/300., 352.),
- egy előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül (minimum Pergolesi: Aria című mű nehézségi szintjén).

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A légzés, levegővezetés terén tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.

A hangterjedelem további bővítése, fokozott figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra.

A kamarazenélés és a zenekari játék előtérbe helyezése.

A tanuló ismerjen és tudjon gyakorlatban alkalmazni különböző

- díszítéseket,
- trillákat,
- előkéket, tripla- és duplanyelves megoldásokat.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- hangszerének múltját, irodalmát,
- a kiművelt hangszeres technika alapjait.

Legyen képes

- minden regiszterben kiművelt harsonahang megszólaltatására,
- biztonságos, pontos, hibátlan hangindításra,

- pontos kézmunkával végrehajtott legato-technikára,
- dupla- és triplanyelv alkalmazására,
- vibratóra és trillákra.

1.2.6 Gitár

A gitártanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a gitár felépítését, akusztikai sajátosságait, hangolását, a hangszer lehetőségeit,
- a gitár irodalmát, történetét, a gitárirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait,
- a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- helyes test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező gitárhangot,
- differenciált pengetést és helyes fogástechnikát,
- laza, egyenletes kar- és ujjtechnikát,
- a két kéz pontosan összehangolt mozgását.

Tanítsa meg

- a játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését,
- a legato játékot,
- a staccato, portato, tenuto játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását,
- a gitárjáték alapvető technikai elemeit (fekvésváltás, barré, kötések, apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok),
- a tompítás különféle lehetőségeit.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Ösztönözze a tanulókat a helyes hangszertechnika folyamatos gondozásával szép gitárhangszín elsajátítására.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a precíz hangszerhangolásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Alakítsa ki a lapról játék technikáját, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.

Tanítsa meg a tanulókat a legszükségesebb karbantartási feladatok elvégzésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló rendelkezzen a gitárjátékhoz szükséges koncentrációképességgel.

Alkalmazza a tanulmányai során elsajátított zenei és technikai ismereteket. Különböző stílusú darabok önálló feldolgozásával és memorizálásával artikulált, dinamikailag árnyalt hangszerjátékot valósítson meg.

Ismerje

- a gitár hangjait, tudja hangszerét behangolni,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Ismerje és készségi szinten alkalmazza a gitárjáték alapvető technikai elemeit:

- a fekvésjátékot, fekvésváltást,
- a kis és nagy barré-t,
- a kötéseket (ráütés, elpengetés),
- a dallamjátékot apoyando és tirando pengetéssel,

- az akkordfelbontás (arpeggio) különböző formáit,
- a törtakkord megszólaltatását,
- a nem kívánt hangösszecsengetések tompítását (jobb és bal kézben egyaránt).

Legyen képes különböző játékmódok megvalósítására:

Rendelkezzen az egyszerű kortárs darabok (pl. Borsody, Brouwer) eljátszásához szükséges zenei alapismeretekkel és technikai készségekkel.

Repertoárjának egy részét tudja kotta nélkül játszani.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:
A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.
A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Rendelkezzen a tanuló ismeretekkel

- a fontosabb korok és stílusok gitáron megszólaló darabjainak jellemző vonásairól,
- a különféle hangeffektusokról és azok használatáról (rasgueado, üveghang, étouffé, dobolás),
- a gitárdarabok szerzőinek és előadóművészeinek munkásságáról,

–a hangszer múltjáról, hagyományairól.

Legyen képes az életkorának és képességeinek megfelelő zene még árnyaltabb, kifejezőbb előadására, mely kiterjed a kötetlenebb előadású romantikus és impresszionista művekre is.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje a különböző hangeffektusokat és azok használatának módját.

Legyen képes

- a darabok hibátlan megszólaltatására,
- a szólamvezetések pontos megvalósítására,
- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- az egész fogólapot uralni,
- tisztá, könnyed fekvésváltásra,
- a vibrato alkalmazására,
- a fontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- a tiszta játék érdekében történő hangtompítások végrehajtására,
- értelmesen tagolt, árnyalt és kifejező előadásra.

Rendelkezzék

- kimunkált előadói és technikai képességekkel,
- biztos memóriakészséggel,

- koncentráloképességgel,

- hangszere rendeltetésszerű használatához és karbantartásához szükséges alapvető ismeretekkel.

1.2.7 Zongora

A zongoratanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- a testrányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölétevését),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,

- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni (prolongációs, bal – tompító, jobb),
- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínben hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszeret, a zenei karaktereket megvalósítani,
- a zongoradarabokat stílus- és kottahűen játszani.

Fejlessze a tanuló

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítőket, az ujjgyakorlatokat, etűdök, skálák alkalmazásával.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),
- a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
- a tanulandó zenemű formáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, különös tekintettel a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,
- zenei és technikai szempontból tudatos, önálló gyakorlásra,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- a játszandó zongoraművek értelmes tagolására,
- a zenei karakterek megvalósítására,
- a zongorapedálok használatára (elő-, után- és együttnyomás),
- életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- az együttnyelésre (négykezes, hatkezes, kézzongorás darab, zongorakíséret).

Rendelkezzék

- biztonságos kotta- és lapról olvasási készséggel,
- adottságainak megfelelő zenei memóriával,
- képességei alapján kiművelt zenei hallással.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- 2 fúgaszerkesztésű J. S. Bach-mű (invenciók, kis prelúdiumok, fughetták stb.),
- 1 teljes klasszikus szonáta,
- 1 virtuóz etűd,
- 2 különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik XX. századi magyar mű legyen.

A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket (pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer Annie, Cziffra György...),
- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra.

Legyen képes

- technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- saját kézalkatának megfelelő ujjrendek készítésére,
- a zongorapedálok tudatos használatára,
- a zongoraművek formálására és kifejező előadására.

Rendelkezzék

- olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására,
- az együttzenélés igényével.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- A zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani,
- a különböző játékformákat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni,
- a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,
- a zongorapedálok tudatos és változatos használatára.

Rendelkezzék

- megfelelő hangszeres ügyességgel, virtuozitással,
- biztos memóriával, koncentrálóképeséggel,

–megfelelő lapról olvasási készséggel.

A „B” tagozatos tanuló rendelkezzen olyan szintű zongoratudással, hogy zenei képességei alapján – adott esetben – legyen alkalmas szakirányú tanulmányok elkezdésére.

1.2.8 Elméleti tantárgy

1.2.8.1 Szolfézs

A szolfézstanítás *célja* a zenei képességek sokoldalú fejlesztése és olyan zenei gondolkozás kialakítása, amely segíti a tanulókat a zenei anyag helyes értelmezésében és megszólaltatásában.

A szolfézs tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy

- az általános zenei képességek fejlesztését, és
- a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e folyamat gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás szakirányú feladatai:

- a tanuló személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; érzelmvilágának kibontakoztatása, nemzeti identitástudatának megalapozása,
- átfogó zenei műveltség kialakítása,
- a hangszerstanulás segítése,
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása,
- a zenei készségek kiművelése, a képességek fejlesztése (mind befogadásban, mind reprodukálásban) az alábbi területeken:
 - ritmus-metrum,
 - tiszta intonáció,
 - tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
 - dallamhallás,
 - többszólamúság-harmóniaazonosítás,
 - zenei olvasás-írás,
 - zenei szerkezet (forma, frazeálás, agogika),
 - zenei memória,
 - rögtönzés,
 - zenehallgatás (szemben az előbbiekkal: a szintetizáló hallás fejlesztése),
- a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.

A szolfézstanítás – a hangszerstanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

Követelmények a program elvégzése után

Általános követelmények

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- mindazokkal a zenei készségekkel, jártasságokkal, ismeretekkel, melyek eszközt biztosítanak a zene stílushű megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- a tanulmányai során elsajátított készség- (K), jártasság- (J), ismeret-repertoárral (I).

Követelmények az alapfok elvégzése után

Hangszeres tanszakok „A” tagozat

Ismerje a tanuló a ritmuselemeket a harminckettedektől az egész értékű kottáig (I). Tudjon tájékozódni ezeknél nagyobb és kisebb értékekben is.

Ismerje fel hallás után és kottaképről az alábbi ritmusképleteket: szinkópa, éles és nyújtott ritmus, egyszerűbb átkötések (K).

Legyen jártas ezek diminuált és augmentált formáiban is (J).

Legyen áttekintőképessége a $2/4$, $3/4$, $4/4$, $3/8$, $6/8$, $2/2$, $3/2$, $4/2$ -es ütemekben (K).

Ismerje az egyszerűbb aszimmetrikus metrumokat (J-I).

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4 #, 4 b-ig (K).

Ismerje a pentaton hangsort (J-I).

Tudja a dúr és moll hangsorokat 7 #, 7 b-ig (J). Ismerje a háromféle moll hangsort (J-I), ismerje a modális hangsorokat (J-I).

Tudja megállapítani a hangnemeket – hangszeres anyagához kapcsolódóan is (K).

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

- ismerje fel hallás után az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket (K),
- ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint, szűkített szeptim hangközöket; tudja ezeket kottaképről is azonosítani (J).

Ismerje a négyféle hármashangzat, a dúr és moll fordítások, valamint a dominánsseptim-hangzat felépítését (K). (A szűkített és bővített hármashangzatok megfordításait csak ismeret szinten.)

Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről azonosítani (K).

Ismerje a mollbeli VII. fokú szűkített szeptimhangzat felépítését (I).

Ismerje a funkciós főakkordokat 4 #, 4 b-ig (K). Tudja ezeket kottaképről felismerni hangszeres anyagához kapcsolódóan is (J-I).

Ismerje a funkciós vonzást (I).

Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát. (J-I)

Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel (K),
- igen könnyű műzenei periódust, funkciót jelző basszussal (K).

Legyen képes fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni (K).

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,

- a kis formákat,
- a triós formát,
- a szonátaformát,
- a rondót,
- a barokk és klasszikus táncokat (J-I).

Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (J-I).

Legyen képes zenehallgatás alapján felismerni barokk, klasszikus, romantikus és XX. századi zenét.

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

Zenei anyag

Tudjon

- 20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (kotta nélkül),
- 20 műzenei szemelvényt (ebből 10-et kotta nélkül) énekes, vagy hangszeres előadásban megszólaltatni a következő zenetörténeti korokból arányosan:
 - középkor,
 - reneszánsz,
 - barokk,
 - klasszika,
 - romantika,
 - XX. század.

(Ezen belül dalok, táncok, kánonok és társas énekek; témák nagyobb terjedelmű művekből.)

Hangszeres tanszakok „B” tagozat

„Hosszú” tanszakok

(Kapcsolódva a felvételi vizsgák felvételi anyagának megfogalmazásához)

Tudjon a tanuló 10 – periódus terjedelmű – barokk és klasszikus dallamot fejből szolmizálni, szöveggel előadni.

Tudjon 10 magyar népdalt fejből, szöveggel, élményszerűen előadni.

Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7 #, 7 b előjegyzésig (dúr és háromféle moll hangsor).

Ismerje a modális hangsorokat. Tudja ezeket énekelni ábécés nevekkkel 4 #, 4 b előjegyzésig. Tudja énekelni ábécés nevekkkel a hangközöket; a hármashangzatokat és fordításait; a dominánsseptim- és a mollbeli VII. fokú szűkített septimhangzatokat dúr és moll hangsorokban, oldással.

Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után, és tudja lejegyezni 2 meghallgatás alapján.

Tudja ábécés nevekkkel énekelni 4 #, 4 b előjegyzésig a főhármasokat dúrban és mollban.

Tudjon lejegyezni

- hangköz- és hangzatmenetet – mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat – 4-5 meghallgatás alapján,
- kétszólamú dallamot – mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést, tartalmazhat – 6-8 meghallgatás alapján.

Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségű dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkal.

Legyen képes az egyszerű műzenei formákat hallás után felismerni.

Ismerje a fontosabb műzenei formák felépítését: szonáta, rondó, variáció.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Rendelkezzék alapvető zeneirodalmi és zenetörténeti tájékozottsággal.

Legyen jártas a megismert zenei stílusokban, tudjon stílushűen megszólaltatni műveket.

Legyen képes ismereteinek, zenei készségeinek szintetizálására és önálló alkalmazására.

„Rövid” tanszakok

Azonos a 6 éves tanszakok „B” tagozatos követelményrendszerével, *kivéve:*

Tudjon lejegyezni

- hangköz- és hangzatmenetet, mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat – 4-5 meghallgatás alapján,
- kétszólamú dallamot, mely könnyű alterációt tartalmazhat, – 6-8 meghallgatás alapján.

Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkal.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje és tudja alkalmazni – az alapfokon tanultakon túl – a zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban és a tanult készségfejlesztési anyagban előforduló ritmuselemeket és -képleteket (K).

Legyen áttekinthető képessége a 9/8, 6/4-es és a zenei anyagban előforduló egyéb ütemekben (K).

Ismerje az aszimmetrikus metrumokat (I).

Rendelkezzék biztos tájékozódóképességgel a relatív és abszolút rendszerben (alterációkban is) 7 #, 7 b-ig (K).

Ismerje a dallamhangok szerepét, tudja ezeket zeneileg értelmezni:

- melizma,
- főhang,
- váltóhang,
- átmenőhang (J-I).

Ornamensek (I).

Ismerje a kvintkört. (J)

Tudja a dúr és háromféle moll hangsorokat, a vezetőhangokat 7 #, 7 b-ig (J-I).

Ismerje

- az egészhangú skálát,
- az akusztikus hangsort,
- a modellskálákat,
- a Reihe-t (J).

Tudja

- a dodekafónia,
- az aranymetszés fogalmát (J-I).

Ismerje

- a hármas- és négyeshangzatok felépítését (dominánsseptim, mollbeli VII. fokú szűkített szeptim), ismerje fel hallás után, tudja azonosítani kottaképről, és felépíteni abszolút rendszerben (K),
- a cluster fogalmát.

Rendelkezzék biztos tájékozottsággal a funkciós zenében:

- ismerje fel a funkciókat hallás után (K),
- ismerje a funkciós fő- és jellegzetes mellékhármasokat (K-J),
- ismerje az alterációk szerepét (J-I),
- ismerje fel a hangnemi kitérést és modulációt – kottakép alapján (J-I).

Ismerje a romantika hangzásvilágának jellegzetességeit:

- alterációk,
- tercrokonság (I).

Ismerje a tonalitás felbomlásának elvét, ismerje a bi- és a politonalitást (I).

Ismerje a legfontosabb zenei szerkesztésmódok fogalmát.

Tudja ezeket alkalmazni hangszeres tanulmányaiban is.

Ismerje

- a barokk szonátaformát,
- a Scarlatti-féle szonátaformát,
- a klasszikus szonáta-rondót,
- romantikus szonátát (I-J).

Tudjon lejegyezni

- könnyű klasszikus periódust funkciót jelző basszussal,
- könnyű romantikus dallamot, vagy szemelvényt (K).

Tudjon lapról olvasni fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot.

Rendelkezzék alapos zenetörténeti tájékozottsággal, zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (I-J).

Ismerje fel hallás után a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit. Tudja ezeket néhány társművészeti alkotással összekapcsolni.

Zenei anyag

Tudjon a tanuló 20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (10 régi, 10 új stílusút, ebből néhány parlando, rubato, díszített népdalt),

Ismerjen minden zenetörténeti korszakból 5-5 jelentős művet, válogatva a következőkből:

- gregorián zene,
- reneszánsz kórusmuzsika (Palestrina, Lassus),
- a középkor hangszeres világi zenéje,
- kora barokk (Monteverdi, Pucell),
- barokk:
 - J. S. Bach (invenció, fuga, korál, szvit, oratorikus művek),
 - Händel (oratórium, concerto),
 - Corelli, Vivaldi (concerto, concerto grosso),
- klasszicizmus:
 - szonáta,
 - szimfónia,
 - kamarazene,
 - opera,
 - versenymű,
- romantika:
 - zongoramuzsika (Chopin, Liszt),
 - dal,
 - szimfonikus költemény,
 - opera,
- a századforduló zenéje:
 - impresszionizmus,
 - második bécsi iskola,
- Bartók, Kodály, Sztravinszkij,
- kortárs zeneszerzők.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

(A követelményrendszer kapcsolódik a felvételi vizsgák anyagához.)

Tudjon a tanuló

- 30 népdalt stílusosan énekelni és elemezni,
- 5 műdalt – különböző zenetörténeti stíluskorszakokból – saját zongorakíséretével előadni.

Ismerjen minden zenetörténeti korszakból 5-5 jelentős művet, tudja azokat elemezni formailag és harmóniailag; tudjon ezekből zenei idézetet előadni.

Tudjon éneklőtársakkal kétszólamú énekgyakorlatokat, műveket előadni.

Tudjon zongora-ének előadásban c-kulcsos műveket megszólaltatni.

Tudjon biztosan tájékozódni az alap- és középfokon megismert ütemfajtákban, tudjon ütemezni.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben.

Ismerje az ötfokú, a hétfokú és a modális hangsorokat, tudja ezeket az abszolút rendszerben elhelyezni és énekelni.

Tudja a hármas- és négyeshangzatokat felépíteni és adott hangnemekben elhelyezni.

Ismerje fel ezek fordításait, tudja megnevezni ábécés neveikkel.

Tudjon lejegyezni

- barokk kétszólamú idézetet,
- klasszikus zenei szemelvényt,
- XX. századi dallamot.

Tudja a c-kulcsokat alkalmazni írásban is.

Rendelkezzék a tanuló zenetörténeti áttekintőképességgel.

Tudja a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni.

Legyen képes önállóan elemezni, tudja tudását kreatív módon alkalmazni hangszeres tanulmányaiban is.

1.2.8.2 Zenetörténet-zeneirodalom

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának a *célja*, hogy

- a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további (egyéni) önművelésre, valamint a zene aktív (öntevékeny) művelésére,
- legyen lehetőségük zenei műveltség szerzésére azoknak is, akik nem tanultak hangszert, illetve egyéb elfoglaltságaik miatt már nem, vagy csak kisebb intenzitással képesek hangszeres tanulmányokat folytatni.

A zenetörténet-zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai

- a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése,
- hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társművészeteire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére: ösztönözze a tanulókat

- rendszeres hangverseny- és operalátogatásra,
- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,
- aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Követelmények a program elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a tanult zenetörténeti stíluskorszakban.

Ismerjék fel az órákon bemutatott, meghallgatott zenei példák, elemzett művek jellegzetes tematikus részleteit.

Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.

Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stílári jelenségeiben.

Az egyes évfolyamokban elérendő minimális követelményeket a helyi tantervben rögzítse a szaktanár az adott tanévben feldolgozandó anyag célirányainak, szerkezetének, a csoport összetételének, teljesítőképességének figyelembevételével.

1.2. 9 Egyéb tantárgyak

1.2.9.1 Zenekar

A zenekari foglalkozások *célja*, hogy sajátos eszközeivel teremtsen lehetőséget az alapfok és a továbbképző évfolyamok tanulói számára, hogy – az egyéni foglalkozásokon elsajátított tudás felhasználásával – érzelmileg gazdag, harmonikus személyiséggé válhassanak.

Ösztönözze a tanulókat, hogy a zenekari játék közben megszerzett zenei kifejezőkészséget és technikai eszközöket használják fel az egyéni hangszeres játékban is.

Hozzon létre együttműködést a tanulók tudásának különbözőségeiből.

Mutasson utat a közösség erejével a toleráns magatartásra.

Alakítsa ki a kultúra iránti nyitottságot.

Hangsúlyozza a művészetek aktív művelésének fontosságát.

A zenekari foglalkozások szakirányú feladatai

A tanulók megismertetése az alapvető zenekari játékmódokkal.

A különböző zenei stílusokban használt előadói hagyományok bemutatása.

A „zenekari hallás” fontosságának alakítása, tudatosítása.

A figyelem időtartamának és elmélyítésének (vertikális-horizontális) fejlesztése.

Az egységes zenekari ritmusjáték kialakítása, tudatosítása.

Az arra alkalmas tanulók felkészítése professzionális együttesben való játékra.

A különböző hangszercsoportoknak megfelelő – a zenekari ülésből adódó – helyes hangszerkezelés kialakítása, egységesítése.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje meg

- a zenekar/együttes egyes részeinek különböző funkcióit,
- az alapvető zenekari játékmódokat,
- az egyes zenetörténeti stílusok és hangszeres előadói hagyományait.

Legyen képes

- szólamát helyes tempóban, dinamikában, stílusban, az adott műben a zenekar egészében betöltött funkciója szerint eljátszani,
- a szólamon belüli és a szólamok közötti harmonikus együtt-játékra irányítani figyelmét,
- a szólambeosztáshoz igazodó új zenei anyagot lapról játszva is megszólaltatni.

Tudja alkalmazni

- az alapvető egységes zenekari játékmódhoz tartozó hangszertechnikai ismereteket,
- a zenekari hallásfejlesztés közben kialakuló figyelmet a többszólamúságra, a dinamikai és ritmikai folyamatok árnyalására, a tempóvétel és -tartás differenciálására,
- a zenekari kommunikációs lánc (karnagy-zenekar, zenekari szólamok között) folyamatát.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- felnőtt amatőr zenekarban játszani,
- részt venni önálló kamarazenei produkcióban.

Alkalmazza tudatosan

- a zenekari kommunikációs láncot,
- a zenekari rubato játékot.

1.2.9.2 Kórus

A kórusfoglalkozás célja

A kifejező, szép éneklés elsajátítása, az egy- és többszólamú kórusművek tiszta intonálása és stílushű előadása.

A tanulók zenei és közösségi élményhez juttatása.

Közösségformáló ereje által hasson az emberi kapcsolatok fejlődésére, azon belül az egyén személyiségfejlődésére (utazáson, kiránduláson, kórustáborokban a közös éneklés által).

Olyan pozitív élménynyújtás – a zene és az emberi kapcsolatok által –, amely arra ösztönzi a tanulót, hogy felnőtt korában is részt vegyen a kulturális élet különböző vokális művészeti csoportjaiban.

Hangversenyek, ünnepek színessé tétele.

A kórusfoglalkozás szakirányú feladatai

Ösztönözze a tanulót a kórusirodalom, illetve a zeneirodalom megismerésére.

Fejlessze a tanulók:

- hallását,
- ritmusérzékét,
- tempó- és dinamikai érzékenységét,
- hangszínek iránti igényét,
- kottaolvasási készségét,
- zenei memóriáját,
- zenei ízlését,
- stílusérzékét,
- formaérzékét,
- hangképző- és intonációs gyakorlatok segítségével a harmonikus hallását.

Ismertesse meg a kórustagokat

- az emberi hang sajátosságaival, kifejezési lehetőségeivel a csoportos hangképzés által,
- a kórusműveken keresztül a zeneirodalom különböző stíluskorszakaival.

Tudatosítsa a tanulóknál az alkalmazkodóképesség fontosságát zenei és emberi szempontból is.

Követelmények a program elvégzése után

A kórus legyen képes önálló, élményt adó szereplésre.

Tudjon

- fegyelmetten viselkedni úgy a próbákon, mint a hangversenyeken,
- „vezénylésre” énekelni.

A tanuló ismerkedjék meg a kórusirodalom számos remekművével.

Tudjon jól tájékozódni a különböző stíluskorszakokban.

Tudja

- helyes légzéstechnikával,
- tisztá intonációval,
- pontos ritmusban,
- érthető szövegmondással,
- helyes tempó- és dinamikai választással,
- művészileg kidolgozottan – stílushű formálással, szuggesztivitással – elénekelni szólamát.

Rendelkezzék

- jó kottaolvasási készséggel,
- zenei memóriával.

Hallgassa a többi szólamot és hangszínével alkalmazkodjék hozzá, ezáltal segítve az egységes kórushangzás megteremtését.

1.2.10 Kamarazene

1.2.10.1 Fafúvós kamara

Az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó kamarazene-tanítás – különösen a nem zenei pályára készülő tanulók esetében – az oktató-nevelő munka lényeges, kiemelt elemét jelenti.

A fafúvós kamarazene-tanítás szakirányú feladatai

Fejlessze a tanulók életformájává a kamarazenélést, növelje azok táborát, akik a későbbiekben egyéb tanulmányaik vagy munkájuk mellett szabadidejük egy részét kamaramuzsikálással töltik.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Használja ki az együttműködés közösségformáló erejét, teremtsen bensőséges kapcsolatot a kamaraegyüttes tagjai között. Növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, ugyanakkor

használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanuló személyiségének, egyéniségének formálásához.

A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni a fafűvós kamarairodalomban fellelhető zenei stílusokról, műfajokról.

Végeztessen rendszeresen intonációs gyakorlatokat.

Gyakoroltassa rendszeresen a lapról olvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Fejlessze a tanulók igényességét a kiegyenlített hangzásra, egységes stílusú előadásra.

Ismertesse meg a tanulókkal a fafűvós hangszercsaládhoz tartozó, illetve a fafűvókhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek sajátosságait.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában.

A kamaraegyüttesek közreműködésével színesítse az alapfokú művészetoktatási intézmény és egyéb intézmények rendezvényeinek műsorát.

Követelmények a program elvégzése után

A tanuló legyen képes

- önállóan hangolni,
- beintésre-leintésre játékát pontosan megkezdeni és befejezni,
- jól értelmezhetően be- és leinteni,
- pontos ritmusban, biztos tempó tartással játszani,
- új tempót felvenni, tempót változtatni a kamarapartner jelzései alapján,
- saját maga jelezni a tempóváltozásokat,
- hiba esetén az összjáték komolyabb mérvű megzavarása nélkül tévedését kiigazítani, szólamában visszatalálni,
- önállóan, tisztán intonálni,
- a tiszta intonáció érdekében szükség esetén lebegés- és vibrato-mentes hangokat képezni,
- figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama között,
- figyelemmel kísérni az együttes összhangzását,
- kamarazenei anyagot folyamatosan lapról olvasni,
- a nehezebb állásokat otthon kigyakorolni,
- szólamát technikailag és zeneileg igényesen megszólaltatni,
- megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő szólamokat önállóan elsajátítani,
- az alapfokú művészetoktatási tanulmányai befejezését követően a kamarazene önálló művelésére.

Rendelkezzék

- a társas muzsikáláshoz szükséges koncentrációképeséggel,
- a kamarazenei játékban nélkülözhetetlen alkalmazkodóképességgel a hangképzés, dinamika, artikuláció, stílus stb. terén,
- a játszott művekre vonatkozó formai ismeretekkel,
- minimális partitúraismerettel.

Legyen tisztában

- a fafúvós hangszer családkhoz tartozó és a fafúvókhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek intonációs sajátosságaiival,
- a fafúvós kamarazene-irodalomban szereplő transzponáló hangszerek szólamainak írásmódjával és hangzásával.

Ismerje

- a játszott kamarazenei anyag szerzőinek nevét, a művek címét, valamint tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- az egyes tételtípusok jellegzetességeit.

1.2.10.2 Rézfúvós kamara

Az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó kamarazene-tanítás – különösen a nem zenei pályára készülő tanulók esetében – az oktató-nevelő munka lényeges elemét jelenti.

A rézfúvós kamarazene-tanítás szakirányú feladatai:

- adjon lehetőséget a kamarazene-irodalom megismerésére és a zene aktív művelésére,
- képezzen a közösségi együttműködésre érzékeny, önálló zenei elgondolással bíró, alkotó muzikusokat,
- ismertesse meg a közös zenélés alapszabályait,
- fejlessze a zenei hallást, alakítsa és tudatosítsa a kamarazenei hallás fontosságát,
- ismerkedjék meg a különböző zenei stílusokkal, és előadási hagyományokkal,
- a rézfúvós hangszerek sajátosságaiból adódó problémák megoldása egyes zeneművekben, a rézfúvós hangzás kialakítása, amely képlékenyen beépül minden hangszer-összeállításba,
- a nem rézfúvós hangszerekkel való együtt-játék fejlesztése, ezáltal a tanszakok közötti „átjárhatóság” lehetősége, előkészítve és segítve a zenekari munkát,
- teremtse lehetőséget a tanulóknak arra, hogy – az egyéni foglalkozásokon elsajátított tudás felhasználásával – érzelmileg harmonikus személyiséggé válhassanak.

Követelmények a program elvégzése után

A tanuló

- rendelkezzék a saját hangszeres évfolyamának megfelelő elméleti és hangszertechnikai ismerettel,
- szerezzen jártasságot a lapról olvasásban, mely anyagban a kamarazenei szólamához igazodik,
- irányítsa figyelmét a szólamok közötti harmonikus együtt-játékhoz,
- szerezzen jártasságot a kamarazenei játék alapismereteinek elsajátításához:
 - =intonáció,
 - =levegővétel – zenei tagolás,
 - =tempóvétel – tempótartás.

Legyen képes

- önállóan hangolni,
- beintésre-leintésre játékát pontosan megkezdeni és befejezni,
- jól értelmezhetően be- és leinteni,
- pontos ritmusban, biztos tempótartással játszani,

- új tempót felvenni, tempót változtatni a kamarapartner jelzései alapján,
- saját maga jelezni a tempóváltozásokat,
- hiba esetén az összjáték komolyabb mérvű megzavarása nélkül tévedését kiigazítani, szólamába visszatérni,
- önállóan tisztán intonálni,
- a tiszta intonáció érdekében szükség esetén lebegés- és vibrato-mentes hangokat képezni,
- figyelmét megosztani saját és a többiek szólama között,
- figyelemmel kísérni az együttes összhangzását,
- megfelelő szinten kamarazenei anyagot folyamatosan lapról olvasni,
- a nehezebb állásokat otthon kigyakorolni,
- szólamát technikailag és zeneileg igényesen megszólaltatni,
- megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő szólamokat önállóan elsajátítani,
- alapfokú művészetoktatási tanulmányai befejezését követően a kamarazene önálló művelésére.

Rendelkezzék

- a társas muzsikáláshoz szükséges koncentrációképeséggel,
- a kamarazenei játékban nélkülözhetetlen alkalmazkodóképességgel a hangképzés, dinamika, artikuláció, stílus stb. terén,
- a játszott művekre vonatkozó formai ismeretekkel,
- minimális partitúraismerettel.

Legyen tisztában

- a rézfúvós hangszer családdhoz tartozó és a rézfúvókhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek intonációs sajátosságaival,
- a rézfúvós kamarazene-irodalomban szereplő transzponáló hangszerek szólamainak írásmódjával és hangzásával.

Ismerje

a játszott kamarazenei anyag szerzőinek nevét, a művek címét, valamint tudja helyesen kiejteni és leírni azokat, az egyes tételtípusok jellegzetességeit.

1.2.10.3 Vonós kamara

A vonós kamarazene-tanítás szakirányú feladatai

Fejlessze a tanulók életformájává a kamarazenélést, növelje azok táborát, akik a későbbiekben egyéb tanulmányaik vagy munkájuk mellett szabadidejük egy részét kamaramuzsikálással töltik.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Használja ki az együttlzmuzsikálás közösségformáló erejét, teremtsen bensőséges kapcsolatot a kamaraegyüttes tagjai között. Növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, ugyanakkor használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó- és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanuló személyiségének, egyéniségének formálásához. A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni a vonós kamarairodalomban fellelhető zenei stílusokról, műfajokról.

Végeztessen rendszeresen intonációs gyakorlatokat.

Gyakoroltassa rendszeresen a lapról olvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Fejlessze a tanulók igényességét a kiegyenlített hangzásra, egységes stílusú előadásra.

Ismertesse meg a tanulókkal a vonós hangszer családkhoz tartozó, illetve a vonósokhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek sajátosságait.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában, zongorakivonatban.

A kamaraegyüttesek közreműködésével színesítse az alapfokú művészetoktatási intézmény és egyéb intézmények rendezvényeinek műsorát.

Követelmények a program elvégzése után

A kamarazene, mint választható tárgy esetében

A tanuló legyen képes

- önállóan hangolni,
- beintésre-leintésre játékát pontosan megkezdeni és befejezni,
- jól értelmezhetően be- és leinteni,
- pontos ritmusban, biztos tempó tartással játszani,
- új tempót felvenni, tempót változtatni a kamarapartner jelzései alapján,
- saját maga jelezni a tempóváltozásokat,
- hiba esetén az összjáték komolyabb mérvű megzavarása nélkül tévedését kiigazítani, szólamába visszatárolni,
- önállóan tisztán intonálni,
- a tiszta intonáció érdekében szükség esetén lebegés- és vibrato-mentes hangokat képezni,
- figyelmét megosztani saját és a többiek szólama között,
- figyelemmel kísérni az együttes összhangzását,
- kamarazenei anyagot folyamatosan lapról olvasni,
- a nehezebb állásokat otthon kigyakorolni,
- szólamát technikailag és zeneileg igényesen megszólaltatni,
- megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő szólamokat önállóan elsajátítani,
- alapfokú művészetoktatási tanulmányai befejezését követően a kamarazene önálló művelésére.

Rendelkezzék

- a társas muzsikáláshoz szükséges koncentrációképeséggel,
- a kamarazenei játékban nélkülözhetetlen alkalmazkodóképességgel a hangképzés, dinamika, artikuláció, stílus stb. terén,
- a játszott művekre vonatkozó formai ismeretekkel,
- minimális partitúraismerettel.

Legyen tisztában

- a vonós hangszer családkhoz tartozó és a vonósokhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek intonációs sajátosságaival,

–a vonósokhoz társított transzponáló hangszerek szólamainak írásmódjával és hangzásával.

Ismerje

- a játszott kamarazenei anyag szerzőinek nevét, a művek címét, valamint tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- az egyes tételtípusok jellegzetességeit,
- a kamarazene-irodalom néhány kiemelkedő alkotását.

1.3 Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások, valamint óraszámai, a tanszakok, tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei, az előírt tananyag

Hangszeres tanszakok

1.3.1 Furulya

„A” TAGOZAT

A képzés ideje: 12 év, 66 óra/év, 2x30 perc

Az évfolyamok száma: 2+6+4 évfolyam

„B” TAGOZAT

A képzés ideje: 9 év 66 óra/év, 2x45 perc

Az évfolyamok száma: 9 (5+4) évfolyam

Az 1. Helyi tanterv Művelődési és Köznevelési Minisztérium által kiadott, „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-ra épül.

A megfogalmazott tanszaki sajátosságok, felvételi kritériumok, a tananyag, a beszámoltatás módja és a magasabb évfolyamba jutás feltételei a minisztériumi, központi tantervi követelményekből indultak ki, az intézmény pedagógusai által meghatározott és elfogadott évfolyamonkénti elvárások a vizsgaanyagban kerültek megfogalmazásra.

A központi tanterv szerinti osztályokra lebontott követelmények megvalósíthatók, szempontjai világosak, a tantervet az intézmény adaptálta, az év végi vizsga anyagban a helyi elvárások kerültek megfogalmazásra.

Az tanszak szakirányú feladatait, követelményeit, előírt tananyagot ugyanezen kiadvány, valamint a 27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet tartalmazza.

A hangszer tanulására jellemző, hogy a furulya más fúvós hangszerek előkészítő, megalapozó stúdiuma is. A legtöbb növendék igényli, hogy 1-3 évnyi furulya tanulás után egyéb fa- vagy rézfúvós hangszeren folytassa tanulmányait. Azoknak a tanulóknak, akik nem kívánnak hangszert váltani, javasoljuk, hogy a továbbiakban jobb minőségű Aulos gyártmányú vagy jobb minőségű fa hangszeren (Schneider, Yamaha) folytassák tanulmányaikat.

2. évfolyamtól a kamarazenélés is előtérbe kerül (duók, triók stb.), így bővíthet, színesedhet a beszámoló anyag, élményszerűbbé válhatnak a hangszeres órák.3-4. évtől a tantervnek megfelelően javasoljuk az altfurulya bevezetését. 2. osztályos tanuló már megkezdheti tanulmányait a hangszeres előképző osztályban.

Az "A" tagozaton azon 6. évfolyamot befejező tanulóknak, akik a hetedik (továbbképző első) évfolyamban kívánnak tovább haladni, alapvizsga letételére kötelezettek, amennyiben az 1.

osztályt a 2004/2005 tanévben kezdték meg.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

Felhasználható anyag, év végi vizsga anyaga tanterv Felhasználható Irodalom” című fejezetéből adaptálva

Továbbképző évfolyamok „A” és „B” tagozat

A továbbképző osztályokban tanuló - középiskola v. főiskola mellett muzsikáló - tanulók oktatásában sokkal több kompromisszumra van szükség, így ez a munka nem tudna megenni egy merev tantervi követelményrendszerben. (pl. 2X30 perces helyett 1X60 perces óra)

Felhasználható anyag, év végi vizsga anyaga tanterv Felhasználható Irodalom” című fejezetéből adaptálva

Tananyag

Hangszeres előképző

Lőrincz–Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)

Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.

Gyermekdalok, népdalok

Alapfok „a” tagozat

1. évfolyam

Lőrincz–Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)

Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.

Gyermekdalok, népdalok

2. évfolyam

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 2.

Béres J.: Furulyaiskola I., II. (EMB 5406, 7062)

Anonymus: Allemande (EMB 4303)

Anonymus: Angol tánc (EMB 7888)

Anonymus: Hajdútánc (EMB 7888)

Anonymus: Rondo (EMB 7888)

3. évfolyam

Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.

Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab

4. évfolyam

Czidra László: Altfurulya iskola

Händel, G. Fr: 22 szonatina

Oromszegi O.: 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab

Perényi. Altfurulya iskola

5. évfolyam

Czidra László: Altfurulya iskola

Händel, G. Fr: 22 szonatina

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB14071)

Braun: Szólódarabok

Eyck, J.v.: Der Fluyten Lust-hof I-III. a könnyebbek közül válogatva
Perényi. Altfurulya iskola

6. évfolyam

Czidra László: Altfurulya iskola
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
Braun: Szólódarabok
Eyck, J.v.: Der Fluyten Lust-hof I-III. válogatva

Követelmények az alapfok és továbbképző évfolyamainak elvégzése után, a tananyag adaptálva a központi tanterv alapján.

A kiegészítő tananyagok, előadási darabforrások, versenyművek, kamaraművek és egyéb zeneművek a tanterv ajánlata alapján választhatók, a tanterv Felhasználható Irodalom” című fejezetből.

1.3.2. Fuvola

„A” TAGOZAT

A képzés ideje: 12 év, 66 óra/év, 2x30 perc
Az évfolyamok száma: 2+6+4 évfolyam

„B” TAGOZAT

A képzés ideje: 9 év, 66 óra/év, 2x45 perc
Az évfolyamok száma: 9 évfolyam (5+4)

Az 1. Helyi tanterv Művelődési és Köznevelési Minisztérium által kiadott, „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-ra épül.

A megfogalmazott tanszaki sajátosságok, felvételi kritériumok, a tananyag, a beszámoltatás módja és a magasabb évfolyamba jutás feltételei a minisztériumi, központi tantervi követelményekből indultak ki, az intézmény pedagógusai által meghatározott és elfogadott évfolyamonkénti elvárások a vizsgaanyagban kerültek megfogalmazásra.

A központi tanterv szerinti osztályokra lebontott követelmények megvalósíthatók, szempontjai világosak, a tantervet az intézmény adaptálta, az év végi vizsga anyagban a helyi elvárások kerültek megfogalmazásra.

Az tanszak szakirányú feladatait, követelményeit, előírt tananyagot ugyanezen kiadvány, valamint a 27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet tartalmazza.

Az "A" tagozaton azon 6. évfolyamot befejező tanulók, akik a hetedik (továbbképző első) évfolyamban kívánnak tovább haladni, alapvizsga letételére kötelezettek, amennyiben az 1. osztályt a 2004/2005 tanévben kezdték meg. 2. osztályos tanuló már megkezdheti tanulmányait a hangszeres előképző osztályban.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

Felhasználható anyag, év végi vizsga anyaga tanterv Felhasználható Irodalom” című fejezetéből adaptálva

Továbbképző évfolyamok „A” és „B” tagozat

A továbbképző osztályokban tanuló - középiskola v. főiskola mellett muzsikáló - tanulók oktatásában sokkal több kompromisszumra van szükség, így ez a munka nem tudna megenni egy merev tantervi követelményrendszerben. (pl. 2X30 perces helyett 1X60 perces

óra)

Felhasználható anyag, év végi vizsga anyaga tanterv Felhasználható Irodalom” című fejezetéből.

Tananyag

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)

2. évfolyam

Tananyag

Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)

1. évfolyam „A” tagozat

Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)

Bántai – Sipos: Könnyű előadási darabok fuvolára (EMB 8959)

Petrovics Emil: Magyar gyermekdalok fuvolára és zongorára (EMB 7373) (EMB 7768)

Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)

2. évfolyam „A” tagozat

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)

Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. EMB 6587

Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)

Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)

3. évfolyam „A” tagozat

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)

Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)

Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)

Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus (EMB 6744)

Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. (EMB 6587)

Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika II. (EMB 8732)

Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)

4. évfolyam „A” tagozat

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)

Gariboldi: 30 etűd (EMB 8007)

Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)

Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6264)

Fuvolamuzsika II.(Bántai – Kovács) (EMB 8732)

3 Gavotte (Bántai – Sipos) (EMB 13099)
3 Minuetti (Bántai – Sipos) (EMB 13196)
Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Csupor László: Fuvoladuók II. (EMB 14043)

5. évfolyam „A” tagozat

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Pröhle) (EMB 8513)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Zimmermann ZM 1090)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6246)
Romantikus Album (Bántai – Sipos) (EMB 6958)
3 Tambourin (Bántai – Sipos) (EMB 12574)
3 Polonaise (Bántai – Sipos) (EMB 13446)
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Marcello: 12 szonáta fuvolára op. 2 I. (Máriássy) (EMB 13476)
Járdányi Pál: Szonatina (EMB 1371)
Debussy: A kis néger (EMB 7933)
Jeney Zoltán: Fuvoladuók II. (EMB 6640)

6. évfolyam „A” tagozat

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Pröhle) (EMB 8513)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Zimmermann ZM 1090)
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
3 olasz arietta (Csetényi) (AKKORD A-1006)
Händel: Hallei szonáták (Bántai – Máriássy) (EMB 5739)
Händel: Hallei szonáták (Peters 4554)
Händel: Hallei szonáták (EMB 7217)
Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
Telemann: C-dur Sonata (Amadeus GM 666)
Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124)
Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuoóra I–II. (EMB 13476, 13477)

1.3.3 Klarinét

„A” TAGOZAT

A képzés ideje: 10 év, 66 óra/év, 2x30 perc
Az évfolyamok száma: 2+4+4 évfolyam

„B” TAGOZAT

A képzés ideje: 7 év, 66 óra/év 2x45 perc
Az évfolyamok száma: 7 évfolyam (3+4)

Az 1. Helyi tanterv Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott, „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-ra épül.

A megfogalmazott tanszaki sajátosságok, felvételi kritériumok, a tananyag, a beszámoltatás módja és a magasabb évfolyamba jutás feltételei a minisztériumi, központi tantervi követelményekből indultak ki, az intézmény pedagógusai által meghatározott és elfogadott évfolyamonkénti elvárások a vizsgaanyagban kerültek megfogalmazásra.

A központi tanterv szerinti osztályokra lebontott követelmények megvalósíthatók, szempontjai világosak, a tantervet az intézmény adaptálta, az év végi vizsga anyagban a helyi elvárások kerültek megfogalmazásra.

Az tanszak szakirányú feladatait, követelményeit, előírt tananyagot ugyanezen kiadvány, valamint a 27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet tartalmazza.

Az "A" tagozaton azon 4. évfolyamot befejező tanulók, akik a hetedik (továbbképző első) évfolyamban kívánnak tovább haladni, alapvizsga letételére kötelezettek, amennyiben az 1. osztályt a 2004/2005 tanévben kezdték meg. 2. osztályos tanuló már megkezdheti tanulmányait a hangszeres előképző osztályban.

Felhasználható anyag, év végi vizsga anyaga tanterv „Felhasználható Irodalom” című fejezetéből adaptálva

Alapfok és továbbképző évfolyam „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeknek. A „B” tagozatos tanuló hangszeres játéka elsősorban hangminőségben, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozításban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozaton tanulók szintjét!

A kiegészítő tananyagok, előadási darabforrások, versenyművek, kamaraművek és egyéb zeneművek a tanterv ajánlata alapján választhatók, a tanterv „Felhasználható Irodalom” című fejezetből.

Felhasználható anyag, év végi vizsga anyaga tanterv Felhasználható Irodalom” című fejezetéből adaptálva

A továbbképző osztályokban tanuló - középiskola v. főiskola mellett muzsikáló - tanulók oktatásában sokkal több kompromisszumra van szükség, így ez a munka nem tudna megenni egy merev tantervi követelményrendszerben. (pl. 2X30 perces helyett 1X60 perces óra)

A továbbképző évfolyamok „B” tagozatos tanulói nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét.

Követelmények az alapfok és továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Adaptálva a központi tanterv alapján.

Tananyag

Előkészítő 1-2. évfolyam

Kovács: Klarinétozni tanulók I. (EMB Z 12282)

Balassa-Berkes: Klarinétiskola I.
Gallai Attila: A klarinétzene alapjai (Editio Tatabánya PZ 001)

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Balassa-Berkes: Klarinétiskola I. (EMB Z 5503)
Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB Z 12282)

2. évfolyam „A” tagozat

Balassa: Klarinétiskola I. (EMB 5503)
Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB 12282)

3. évfolyam „A” tagozat

Balassa: Klarinétiskola I. (EMB 5503)
Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB 12282)

4. évfolyam „A” tagozat

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB 13291)
Váczi: Hangsortanulmányok

Továbbképző

5-8. évfolyam „A” tagozat

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB 13291)
Kroepsch: Technikai gyakorlatok I.
Váczi: Hangsortanulmányok
Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)
Kroepsch: Technikai gyakorlatok I.
Jean-Jean: Etűdök I.
Kovács Béla. Mindennapos skálagyakorlatok

1.3. 4 Trombita

„A” TAGOZAT

A képzés ideje: 12 év, 66 óra/év, 2x30 perc
Az évfolyamok száma: 2+6+4 évfolyam

„B” TAGOZAT

A képzés ideje: 9 év, 66 óra/év, 2x45 perc
Az évfolyamok száma: 9 évfolyam (5+4)

Az 1. Helyi tanterv Művelődési és Köznevelési Minisztérium által kiadott, „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-ra épül.

A megfogalmazott tanszaki sajátosságok, felvételi kritériumok, a tananyag, a beszámoltatás módja és a magasabb évfolyamba jutás feltételei a minisztériumi, központi tantervi követelményekből indultak ki, az intézmény pedagógusai által meghatározott és elfogadott évfolyamonkénti elvárások a vizsgaanyagban kerültek megfogalmazásra.

A központi tanterv szerinti osztályokra lebontott követelmények megvalósíthatók,

szempontjai világosak, a tantervet az intézmény adaptálta, az év végi vizsga anyagban a helyi elvárások kerültek megfogalmazásra.

Az tanszak szakirányú feladatait, követelményeit, előírt tananyagot ugyanezen kiadvány, valamint a 27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet tartalmazza.

Az "A" tagozaton azon **6.** évfolyamot befejező tanulók, akik a hetedik (továbbképző első) évfolyamban kívánnak tovább haladni, alapvizsga letételére kötelezettek, amennyiben az 1. osztályt a 2004/2005 tanévben kezdték meg. 2. osztályos tanuló már megkezdheti tanulmányait a hangszeres előképző osztályban.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

Felhasználható anyag, év végi vizsga anyaga tanterv Felhasználható Irodalom” című fejezetéből adaptálva

Továbbképző évfolyamok „A” és „B” tagozat

A továbbképző osztályokban tanuló - középiskola v. főiskola mellett muzsikáló - tanulók oktatásában sokkal több kompromisszumra van szükség, így ez a munka nem tudna

meglenni egy merev tantervi követelményrendszerben. (pl. 2X30 perces helyett 1X60 perces óra)

Felhasználható anyag, év végi vizsga anyaga tanterv Felhasználható Irodalom” című fejezetéből adaptálva.

Tananyag

Előképítő 1-2. évfolyam

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. kötet
Gyermekek dalok, népdalok
Brodszky: Májusköszöntő
Régi francia dal

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Susato: Rondo (Trombitamuzsika)
Gyermekek dalok, népdalok

2. évfolyam „A” tagozat

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Barnes: A kis géniusz
Barnes: A kis művész

3. évfolyam „A” tagozat

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. II.
Davidson: Befűjési gyakorlatok
Krumpfer: Trombitaiskola I.

Hammerschmied: Csókdal
Susato: Rondo és saltarello
Bogár: Régi magyar táncok
Barnes: A kis virtuóz
Barnes: A kis mester
Charpentier: Prelúd
Scselokov: Mese
Scselokov: Tréfa
Scselokov: Ifjú gavallér

4. évfolyam „A” tagozat

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto (FAM)
Tornyos: Scherzo
Scselekov: Ballada
Scselekov: Gyermekkoncert
Kamprath: Három epizód

5. évfolyam „A” tagozat

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.
Peters: Gyakorlatok kezdőknek
Colin: 100 Warm Ups
Arban: Skálatanulmányok
Clodomir: Etűdök I.
Quinge: Befújási gyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Baldassari: Szonáta
Tornyos: Szonatina
Clerisse: Téma és változatok
Telemann: B dūr szvit (FAM)

6. évfolyam „A” tagozat

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.
Peters: Gyakorlatok
Collin: Warm Ups, Lip flexibilites
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Arban: Trombitaiskola (ritmustanulmányok, trillák, díszítések)
Albinoni: Esz–dūr concerto III–IV. tétel
Händel: c–moll concerto I. tétel
Händel: B–dūr szonáta
Telemann: F–dūr szonáta
Telemann: d–moll szonáta
Scselokov: Koncert no. 3
Bogár: Concertino I.
Bogár: Concertino II.

Desportes: Introductions
Hidas: Concerto no. 2, I. tétel
Cimarosa: F–dúr concerto (FAM)

1.3.5 Harsona

„A” TAGOZAT

A képzés ideje: 12 év, 66 óra/év, 2x30 perc
Az évfolyamok száma: 2+6+4 évfolyam

„B” TAGOZAT

A képzés ideje: 9 év, 66 óra/év, 2x45 perc
Az évfolyamok száma: 9 évfolyam (5+4)

Az 1. Helyi tanterv Művelődési és Köznevelési Minisztérium által kiadott, „Az alapkörű művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-ra épül.

A megfogalmazott tanszaki sajátosságok, felvételi kritériumok, a tananyag, a beszámoltatás módja és a magasabb évfolyamba jutás feltételei a minisztériumi, központi tantervi követelményekből indultak ki, az intézmény pedagógusai által meghatározott és elfogadott évfolyamonkénti elvárások a vizsganyagban kerültek megfogalmazásra.

A központi tanterv szerinti osztályokra lebontott követelmények megvalósíthatók, szempontjai világosak, a tantervet az intézmény adaptálta, az év végi vizsga anyagban a helyi elvárások kerültek megfogalmazásra.

Az tanszak szakirányú feladatait, követelményeit, előírt tananyagot ugyanezen kiadvány, valamint a 27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet tartalmazza.

Az "A" tagozaton azon 6. évfolyamot befejező tanulók, akik a hetedik (továbbképző első) évfolyamban kívánnak tovább haladni, alapvizsga letételére kötelezettek, amennyiben az 1. osztályt a 2004/2005 tanévben kezdték meg. 2. osztályos tanuló már megkezdheti tanulmányait a hangszeres előképző osztályban.

Alapkörű évfolyamok „B” tagozat

Felhasználható anyag, év végi vizsga anyaga tanterv Felhasználható Irodalom” című fejezetéből adaptálva

Továbbképző évfolyamok „A” és „B” tagozat

A továbbképző osztályokban tanuló - középiskola v. főiskola mellett muzsikáló - tanulók oktatásában sokkal több kompromisszumra van szükség, így ez a munka nem tudna meglenni egy merev tantervi követelményrendszerben. (pl. 2X30 perces helyett 1X60 perces óra)

Felhasználható anyag, év végi vizsga anyaga tanterv Felhasználható Irodalom” című fejezetéből adaptálva.

Tananyag

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Steiner: Harsona ABC (ajak– és fúvókagyakorlatok)

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Steiner–Völgyi–Zilcz: Harsonaiskola I.
Steiner: Bariton ABC
Steiner: Harsona ABC
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Gyerekdalok, népdalok

2. évfolyam

Steiner: Harsona ABC
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. vagy a tanuló képességeinek ismeretében a tanár belátása és tapasztalata szerinti gyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Steiner–Völgyi–Zilcz: Harsonaiskola I.
Steiner: Bariton ABC
Steiner: Harsona ABC
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Steiner: Bariton ABC
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Steiner: Bariton ABC–ből válogatva
Perényi Péter: 347 etűd–ből válogatva
Krumpfer: Trompeten schule für anfangen–ből válogatva
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Colin: Modern Method for Trombon
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. (zongorakíséretes darabok)

2. évfolyam „A” tagozat

Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak– és fúvókagyakorlatok)
Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

3. évfolyam „A” tagozat

Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak– és fúvókagyakorlatok)
Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola (63–118)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

4. évfolyam „A” tagozat
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Steiner: Harsona ABC (mindennapi gyakorlatok)
Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Colin: Kötésgyakorlatok
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára

5. évfolyam „A” tagozat
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)
Arban: Skálagyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (52–116)
Clodomir: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien I.
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Arban: gyakorlatok válogatva
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

6. évfolyam „A” tagozat
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Steiner: Harsona ABC
Arban: Vollständige schule für trompete – válogatott gyakorlatok
Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Borst: Skálagyakorlatok trombitára
Arban: Technikai gyakorlatok – skálagyakorlatok (violin és basszusukulusban, szükség szerint)

1.3. 6 Gitár

„A” TAGOZAT

A képzés ideje: 12 év, 66 óra/év 2x30 perc
Az évfolyamok száma: 2+6+4 évfolyam

„B” TAGOZAT

A képzés ideje: 9 év 66 óra/év 2x45 perc

Az évfolyamok száma: 9 (5+4) évfolyam

Az 1. Helyi tanterv Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott, „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-ra épül.

A megfogalmazott tanszaki sajátosságok, felvételi kritériumok, a tananyag, a beszámoltatás módja és a magasabb évfolyamba jutás feltételei a minisztériumi, központi tantervi követelményekből indultak ki, az intézmény pedagógusai által meghatározott és elfogadott évfolyamonkénti elvárások a vizsgaanyagban kerültek megfogalmazásra.

A központi tanterv szerinti osztályokra lebontott követelmények megvalósíthatók, szempontjai világosak, a tantervet az intézmény adaptálta, az év végi vizsga anyagban a helyi elvárások kerültek megfogalmazásra.

Az tanszak szakirányú feladatait, követelményeit, előírt tananyagot ugyanezen kiadvány, valamint a 27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet tartalmazza.

Az "A" tagozaton azon 6. évfolyamot befejező tanulók, akik a hetedik (továbbképző első) évfolyamban kívánnak tovább haladni, alapvizsga letételére kötelezettek, amennyiben az 1. osztályt a 2004/2005 tanévben kezdték meg.

2. osztályos tanuló már megkezdheti tanulmányait a hangszeres előképző osztályban.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

Felhasználható anyag, év végi vizsga anyaga tanterv Felhasználható Irodalom” című fejezetéből adaptálva

Továbbképző évfolyamok „A” és „B” tagozat

A továbbképző osztályokban tanuló - középiskola v. főiskola mellett muzsikáló - tanulók oktatásában sokkal több kompromisszumra van szükség, így ez a munka nem tudna megenni egy merev tantervi követelményrendszerben 2X30 perces helyett 1X60 perces óra lehetőségét biztosítjuk.

A továbbképző évfolyamok eléréséig a növendékek tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. További tanulásuk célja vagy az egyéni hangszertudás fejlesztése, vagy a kamarazenei játék fejlesztése.

Ezért a továbbképző évfolyamok követelménye és tananyaga nincs évekre bontva, hanem a fejlesztés lehetséges irányait és céljait tartalmazza.

Felhasználható anyag, év végi vizsga anyaga tanterv Felhasználható Irodalom” című fejezetéből adaptálva

Tananyag:

Előkészítő évfolyamok

Előkészítő 1-2. évfolyam

Puskás T.: Gitáriskola

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola I.

Szendrey–Karper L.: 50 magyar népdal

Olyan könnyű gyakorlatok elsajátítása, melyekben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Puskás T.: Gitáriskola
Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola I. II.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok I.
Szendrey–Karper L.: 50 magyar népdal
Fodor – Marnitz – Vass: Gitáros képekönyv

2. évfolyam „A” tagozat

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola II., III.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok II., III.
Fodor–Marnitz–Vass: Gitáros képekönyv

3. évfolyam „A” tagozat

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola III., IV.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok II.–IV.
Fodor–Marnitz–Vass: Gitáros képekönyv
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

4. évfolyam „A” tagozat

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola III.– V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok IV.–VI.
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
F. Sor Op. 31.–35.
Puskás: Klasszikus etűdök gitárra
Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak
Brouwer: Etűdök I–V.

5. évfolyam „A” tagozat

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola IV.– V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok V.–VIII.
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
F. Sor Op. 31.–35.
Puskás: Klasszikus etűdök gitárra
Aguado: Etűdök I.
Marschner, Mertz, Paganini és Tarrega könnyebb darabjai.
Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak
Brouwer: Etűdök VI.–X.
Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–ből könnyebb tételek.
A Musica per Chitarra sorozat kiadványaiból az évfolyam nehézségi szintjének megfelelően válogatva.

6. évfolyam „A” tagozat

Aguado: Etűdök
Carcassi Etűdök op. 60
Giuliani: Etűdök
Nagy E. – Mosóczi M.:Gitáriskola V.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok VII–VIII.
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
Régi spanyol muzsika
Bach – Szendrey: 20 könnyű darab
Bartók – Szendrey: Gyermekeknek
Frescobaldi: Táncok és ária variációkkal stb.
F. Sor: Etűdök op. 35, op. 31
Fodor – Marnitz – Vass: Klasszicizmus
Brouwer: Etűdök VI.–X.
Faragó: Musica Ficta
Pavlovits Dávid gitárdarabjai.

1.3.7. Zongora

„A” TAGOZAT

A képzés ideje: 12 év, 66 óra/év, 2x30 perc

Az évfolyamok száma: 2+6+4 évfolyam

„B” TAGOZAT

A képzés ideje: 9 év 66 óra/év, 2x45 perc

Az évfolyamok száma: 9 (5+4) évfolyam

Az 1. Helyi tanterv Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott, „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-ra épül.

A megfogalmazott tanszaki sajátosságok, felvételi kritériumok, a tananyag, a beszámoltatás módja és a magasabb évfolyamba jutás feltételei a minisztériumi, központi tantervi követelményekből indultak ki, az intézmény pedagógusai által meghatározott és elfogadott évfolyamonkénti elvárások a vizsgaanyagban kerültek megfogalmazásra.

A központi tanterv szerinti osztályokra lebontott követelmények megvalósíthatók, szempontjai világosak, a tantervet az intézmény adaptálta, az év végi vizsga anyagban a helyi elvárások kerültek megfogalmazásra.

Az tanszak szakirányú feladatait, követelményeit, előírt tananyagot ugyanezen kiadvány, valamint a 27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet tartalmazza.

Az "A" tagozaton azon **6.** évfolyamot befejező tanulók, akik a hetedik (továbbképző első) évfolyamban kívánnak tovább haladni, alapvizsga letételére kötelezettek, amennyiben az 1. osztályt a 2004/2005 tanévben kezdték meg.

2. osztályos tanuló már megkezdheti tanulmányait a hangszeres előképző osztályban.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

Felhasználható anyag, év végi vizsga anyaga tanterv Felhasználható Irodalom” című fejezetéből adaptálva

Továbbképző évfolyamok „A” és „B” tagozat

A továbbképző osztályokban tanuló - középiskola v. főiskola mellett muzsikáló - tanulók oktatásában sokkal több kompromisszumra van szükség, így ez a munka nem tudna megenni egy merev tantervi követelményrendszerben 2X30 perces helyett 1X60 perces óra lehetőségét biztosítjuk.

A továbbképző évfolyamok eléréséig a növendékek tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. További tanulásuk célja vagy az egyéni hangszertudás fejlesztése, vagy a kamarazenei játék fejlesztése. Ezért a továbbképző évfolyamok követelménye és tananyaga nincs évekre bontva, hanem a fejlesztés lehetséges irányait és céljait tartalmazza.

Felhasználható anyag, év végi vizsga anyaga tanterv Felhasználható Irodalom” című fejezetéből adaptálva

Tananyag:

Előkészítő évfolyamok

Előkészítő 1-2. évfolyam

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III. kötet

Papp L.: Zongora ABC

Zongoraiskola I. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I–II. (Choral Kft. 1991.)

Bartók: Mikrokozmosz I.

Papp L.: Zongora ABC

Zongoraiskola I. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné, Zeneműkiadó 1964.)

Aszalós T.: A zongorázó gyermek III. (1995)

Weiner: 3 kis négykezes darab

2. évfolyam „A” tagozat

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I–II. (Choral Kft. 1991.)

Bartók: Mikrokozmosz I. II.

Bartók: Gyermekeknek I.

Papp L.: Zongora ABC II.

Teöke M.: Válogatott etűdök I. II.

Zongoraiskola I. II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné, Zeneműkiadó 1964.)

Régi táncok gyermekeknek

3. évfolyam „A” tagozat

A szonatina mesterei I. (Csurka M.)

J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

Bartók: Gyermekeknek I- III.

Bartók: Mikrokozmosz II., III.

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.

Grecsanyinov: Gyermekalbum

Könnyű szonatinák zongorára
Majkapar: Kis zongoradarabok
W. A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi, Zeneműkiadó)
Teőke M.: Válogatott etűdök III.
Muzsikáljunk együtt I. (Szávai – Veszprémi)
A szonatina mesterei I. (Csurka M, EMB)
Régi táncok gyermekeknek
Teőke M: Első Bach tanulmányok

4. évfolyam „A” tagozat

A szonatina mesterei I–II. (Csurka M, EMB)
J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)
Bartók: Gyermekeknek I–III.
Bartók: Mikrokozmosz II–III.
Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok
Greccsanyinov: Gyermekalbum.
Haydn – Varró: 4 igen könnyű menüett
W.A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi) (Zeneműkiadó)
Schubert: Táncok
Schumann: Jugend Album
Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)
Repertoire
Teőke: Első Bach tanulmányok

5. évfolyam „A” tagozat

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)
Bartók: Gyermekeknek III.
Bartók: Mikrokozmosz III–IV.
Csajkovszkij: Jugend Album
Könnyű szonatina album
Schubert: Táncok (EMB)
Repertoire 3.
Weiner: Lakodalmás

6. évfolyam „A” tagozat

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)
J. S. Bach: Kétszólamú Invenciók
Bartók: Gyermekeknek II–IV.
Bartók: Mikrokozmosz IV–V.
Czerny–Bertini: Etűdök zongorára (Hajdú Anna, Hernádi Zsuzsa, Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, EMB 1957)
Grieg: Lyrische Stücke (T. Zászkaliczky)
W. A. Mozart: 6 bécsi szonatina
Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Mendelssohn: Gyermekdarabok
Schumann: Jugend Album
Brahms: Magyar táncok zongorára I–II. (EMB)
Könnyű négykezesek Couperin–tól Mozart–ig (Peters)

Elméleti tantárgyak

1.3.8 Szolfézs

Időtartama: 2x45 perc, csoportos óra

Az 1. Helyi tanterv Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott, „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-ra épül.

A megfogalmazott tanszaki sajátosságok, felvételi kritériumok, a tananyag, a beszámoltatás módja és a magasabb évfolyamba jutás feltételei a minisztériumi, központi tantervi követelményekből indultak ki, az intézmény pedagógusai által meghatározott és elfogadott évfolyamonkénti elvárások a vizsgaanyagban kerültek megfogalmazásra.

A központi tanterv szerinti osztályokra lebontott követelmények megvalósíthatók, szempontjai világosak, a tantervet az intézmény adaptálta, az év végi vizsga anyagban a helyi elvárások kerültek megfogalmazásra.

Az tanszak szakirányú feladatait, követelményeit, előírt tananyagot ugyanezen kiadvány, valamint a 27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet tartalmazza.

Az "A" tagozaton a 4. évfolyamot befejező tanulók, előrehozott alapvizsgát tehetnek. A tanári felkészüléshez alkalmazható tankönyveket, kottákat a tanterv tartalmazza.

Felmentések

A zeneiskola lehetőséget ad indokolt esetben a szolfézs tárgy alóli felmentésre. Felnőtt és középiskolás korú tanulók, akik legalább 6 évig elméleti oktatásban részesültek írásbeli kérelem alapján felmentést kaphatnak. Zenei tagozatos gimnáziumba járó, illetve zenei tagozatos általános iskolába járó tanulók 5. osztálytól (illetve egyéni döntés alapján) felmentést kaphatnak a szolfézs órák látogatása alól. Egyébként a szolfézs első 4 évfolyamát kötelező elvégezni. 5. évfolyamtól választható zeneirodalom, zenetörténet, egyéb elméleti tárgy.

Egyéb felmentést kizárólag indokolt esetben, írásbeli kérelem alapján, egyéni elbírálással fogadunk el. Ez a felmentés beszámolási kötelezettséggel jár, mely szerint félévente előzetes megbeszélés alapján kitűzünk. A beszámoló anyagát a növendék kérésére 2 hónappal a beszámolónap előtt a szolfézs tanár állítja össze az évfolyam tananyaga alapján.

Komoly súlyt fektetünk a szülőkkel való jó kapcsolat kialakítására. Ügyelünk arra, hogy az érdeklődők figyelemmel kísérhessék gyermekük szolfézs tanulmányait.

A kapcsolattartás egyik eszköze a zenei események, hangversenyek közös látogatása, az érdeklődés felkeltése.

Feladatunk: ösztönözni a növendéket és szüleit a zenekari, kamara és növendékhangversenyek meghallgatására. Erre megfelelő alkalmat nyújtanak azok a rendezvények, ahol a zeneiskola tanárai és növendékei lépnek fel.

A magasabb évfolyamokban a sokan a választható csoportos tantárgyak közül kórust vagy kamarazenét választanak. Iskolánkban az 5. és a 6. szolfézs osztály lehetőség a növendékeknek a szolfézs továbbtanulására.

Gyermekek által használt tankönyv, kotta:

Előképző 1. évfolyam

József Andrásné – Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet)- a második félévtől

Előképző 2. évfolyam

József Andrásné – Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet)

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam „A” tagozat

Dobszay László: A hangok világa I.

2. évfolyam „A” tagozat

Dobszay László: A hangok világa II.

3. évfolyam „A” tagozat

Dobszay László: A hangok világa III.

4. évfolyam „A” tagozat

Dobszay László: A hangok világa IV.

5. évfolyam „A” tagozat

Dobszay László: A hangok világa V.

6. évfolyam „A” tagozat

Dobszay László: A hangok világa VI.

1.3.9 Zenetörténet-zeneirodalom

Időtartama: 2x45 perc, csoportos óra

Az 1. Helyi tanterv Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott, „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-ra épül.

A megfogalmazott tanszaki sajátosságok, felvételi kritériumok, a tananyag, a beszámoltatás módja és a magasabb évfolyamba jutás feltételei a minisztériumi, központi tantervi követelményekből indultak ki, az intézmény pedagógusai által meghatározott és elfogadott évfolyamonkénti elvárások a vizsgaanyagban kerültek megfogalmazásra.

A központi tanterv szerinti osztályokra lebontott követelmények megvalósíthatók, szempontjai világosak, a tantervet az intézmény adaptálta.

Az tanszak szakirányú feladatait, követelményeit, előírt tananyagot ugyanezen kiadvány, valamint a 27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet tartalmazza.

Alapfokú évfolyamok

5. évfolyam

Követelmény

– Az ókori, középkori, és reneszánsz zenéhez kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

6. évfolyam

Követelmény

A barokk korszakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Egyéb Tantárgy

1.3.10 Zenekar

Időtartama: 2x45 perc, csoportos óra

Az 1. Helyi tanterv Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott, „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-ra épül.

A központi tanterv szerinti követelmények megvalósíthatók, szempontjai világosak, a tantervet az intézmény adaptálta, a tananyag és a követelmény tehát a tanterv szerint került bevezetésre.

Az tanszak szakirányú feladatait, követelményeit, előírt tananyagot ugyanezen kiadvány, valamint a 27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet tartalmazza.

Iskolánkban fafúvósokból és vonósokból álló kis zenekarok működnek. Ünnepek alkalmával a zenetanárokból is szerveződik zenekar, melyben felnőtt növendékeink is játszanak.

Az év végi meghallgatás anyaga

– Év végi meghallgatás: 15–30 perces nyilvános hangverseny.

1.3.11 Kórus

Az 1. Helyi tanterv Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott, „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-ra épül.

Az ajánlott tananyagból való válogatás és annak elsajátítása a központi tantervi követelményekből indultak ki az intézmény pedagógusai.

A tantervet az intézmény adaptálta.

Az tanszak szakirányú feladatait, követelményeit, előírt tananyagot ugyanezen kiadvány, valamint a 27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet tartalmazza.

A kórusfoglalkozás célja

A kifejező, szép éneklés elsajátítása, az egy- és többszólamú kórusművek tiszta intonálása és stílushű előadása.

A növendékek zenei és közösségi élményhez juttatása. Közösségformáló ereje által hason az emberi kapcsolatok fejlődésére, azon belül az egyén személyiségfejlődésére (utazáson, kiránduláson, kórustáborokban a közös éneklés által). Olyan pozitív élménynyújtás — a zene és az emberi kapcsolatok által —, amely arra ösztönzi a növendéket, hogy felnőtt korában is részt vegyen a kulturális élet különböző vokális művészeti csoportjaiban.

A zeneiskolai és egyéb hangversenyek, ünnepek, szentmisék, egyéb egyházi alkalmak színessé tétele.

1.3.12 Kamarazene

Időtartama: 2x45 perc, csoportos óra

Az 1. Helyi tanterv Művelődési és Köznevelési Minisztérium által kiadott, „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-ra épül.

A központi tanterv szerinti követelmények megvalósíthatók, szempontjai világosak, a tantervet az intézmény adaptálta, a tananyag és a követelmény tehát a tanterv szerint került bevezetésre.

Az tanszak szakirányú feladatait, követelményeit, előírt tananyagot ugyanezen kiadvány, valamint a 27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet tartalmazza.

A kamarazene, mint kötelező tárgy melléktanszakként szerepel a növendékek tanulmányaiban.

A kamarazene főtanszak felvételére az „A” és „B” tagozatos tanulók többnyire az alapfokú zeneiskolai osztályok elvégzése után kapnak lehetőséget.

Követelmény, elvárás:

A növendék:

- rendelkezék megfelelő hangszertechnikai ismerettel,
- szerezzék jártasságot a lapról olvasásban
- ismerje meg az alapvető zenekari játékmódokat.

Legyen képes:

- szólamát helyes tempóban, dinamikában, stílusban eljátszani,
- a szólamon belüli és a szólamok közötti harmonikus együttjátszást
- felnőtt amatőr zenekarban játszani,
- részt venni önálló kamarazenei produkciókban.

A beszámoltatás módja

a) Választható tárgyként:

- növendékhangversenyen szereplés,
- zenekari munkában való részvétel,

Értékelés: szóveges (kiválóan megfelelt (5), Jól megfelelt (4), megfelelt (3), nem felelt meg (1), illetve az új bizonyítvány nyomtatvány szerint jól megfelelt (5), megfelelt (4), nem felelt meg (1))

b) Főtárgyként

- nyilvános hangversenyen, növendékhangversenyen, kamarazenei hangversenyen szereplés
- zenekari munkában való kötelező részvétel, szereplés

Értékelés: osztályzat (jeles /5/, jó/4/ stb.)

Kamarazene más tanszakokon is lehetséges

- gitár (gitáregyüttes)
- magánének (kamaraének csoport)
- zongora (négykezes, más hangszeres kísérése, énekkar)

Beszámoltatás módja, anyaga: a fenti módon
Értékelés: a fenti módon

1.4 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A minőségi munkát jelentősen meghatározó tényező a megfelelő taneszközök kiválasztása és azok alkalmazása.

A kiválasztás szempontjai a következők:

- a lehető legjobban igazodjon az iskola tantervéhez,
- ne legyen megterhelő a szülő számára,
- tartalmazzon elegendő feladatot a tanulók számára,
- szövege legyen pontos, szakmailag helytálló,
- külleme, nyelvezete feleljen meg az adott korosztálynak,
- legyen továbbadható, több tanévig használható,
- legyen könnyen beszerezhető és megfizethető.

A zeneoktatáshoz szükséges kották és egyéb segédeszközök a szülővel való előzetes egyeztetés után kerül beszerzésre.

Az iskolánkban kiválasztott tananyag jegyzéke az egyes tárgyaknál megtalálhatók.

A kották kiválasztásának elvei:

- feleljenek meg a tantervi követelményeknek,
- érthetőek legyenek,
- tartósak, jó minőségűek legyenek,
- feleljenek meg a gyermek életkorának,
- valamint a szülő számára elérhető árú kotta kerüljön minden gyermek kezébe.

1.5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének, minősítésének formája

A tanulók képességeiknek maximumát rendszeres és folyamatos tanulással, önképzéssel érhetik el.

A tanulói teljesítmények folyamatos ellenőrzése és értékelése a tanulók számára megerősítést adhat, az eddigi munkájuk elismerését jelenti. A tanár számára mindez a végzett munka hatékonyságának minősítését, a hiányok időbeli felismerését és korrigálási lehetőségét nyújtja.

Az értékelés céljai közül mindenekelőtt azt emeljük ki, hogy segítse a tanulókat eredményes tanulásukban, a tanulási folyamat, a tevékenység öröme vigyen a teljesítményhez. Ennek érdekében van szükség a részteljesítmények gyors értékelésére: eredményesség esetén megerősítésére. A teljesítmény elismerése motiválja a következő rész célhoz (célokhoz) elvezető újabb erőfeszítéseket.

Az ismeretek számonkérésének tartalmát az általunk kidolgozott tantárgyi programok évfolyamokra lebontott követelményei határozzák meg.

Az értékelés a tanulmányi követelmények, a tantervi vagy szakmai dokumentumok által megfogalmazott feltételek alapján történik a gyermeki tevékenység közben és folyamatosan, havonta legalább egy-egy érdemjeggyel.

Az értékelés célja:

- Visszajelzés a tanár, és tanuló részére
- A tanulás hatékonyságának ellenőrzése
- A teljesítmény alapján korrekció kijelölése
- Rendszeres szóbeli visszajelzés a tanítási órán
- Egy-egy ismeretanyag elsajátítása után
- Féléves, éves anyag összegzése: félévi, év végi összefoglaló óra
- Írásbeli és szóbeli felelet, év végi elméleti és hangszeres vizsga, beszámoló

Az értékelés alapelvei:

- személyre szóló legyen,
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen,
- folyamatosságot biztosítson,
- a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát biztosítsa,
- legyen tárgyyszerű (tartalmazza az erős és gyenge pontokat a javítás lehetőségét),
- félelemmentes légkörben történjen.

Ahhoz, hogy alapelveink megvalósulhassanak, a tanév elején az egyes tantárgyak követelményeit világosan meg kell fogalmaznunk és a tanulók tudomására hoznunk.

Az egyes tantárgyak egységes követelményrendszerét minden tanár köteles betartani.

Az értékelés formái

Személyes, szóbeli értékelés

- a tanítási órákon, ahol a tanár folyamatosan megerősít, korrigál, segít, tanácsot ad,
- a hangszeres és szolfézstanárok által a naplók és a tájékoztató füzet havi felülvizsgálatakor,
- az iskola által szervezett programok értékelésekor (iskolai hangversenyek, műsorok stb. kapcsán).
- az igazgató vagy igazgatóhelyettesek által (kiemelkedő eredmények, illetve fegyelmi vétségek kapcsán).

Szöveges értékelés, írásban

- a zenetanárok által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények illetve problémás helyzetekben),
- dicséretnek illetve elmarasztalások beírása a tájékoztató füzetbe.
- külső felkérésre készített minősítések, vélemények (versenyek, pályázatok stb.).

Értékelés és minősítés

A minősítő értékelés és az osztályozás alkalmazását helyezzük előtérbe.

Az értékelés-osztályozás a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik:

jeles (5),

jó (4),

közepes (3),

elégseges (2),

elégtelen (1).

Az értékelés rendszere:

A zenei előképzőben és a hangszeres előképzőben jól megfelelt, megfelelt és nem felelt meg minősítést kapnak a tanítványok, az alapfok első osztálytól osztályzatokkal, érdemjegyekkel történik az értékelés, kivéve a kamarazene, zenekar, kötelező zongora, kórus tantárgyakat, ezek esetében az év végi értékelés: kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg.

Az értékelés általunk meghatározott rendszeressége:

A tanulói teljesítmények mérésekor a kimenet szabályozás elvét érvényesítjük. A képzés sajátosságaiból fakadóan /egyéni foglalkozás hangszeres órákon/ naprakész a főtárgy tanár tájékozottsága a tanulók elméleti és gyakorlati fejlődéséről, az ismeretanyag elsajátításának mértékéről.

Szolfézsórákon szorgalmazzuk az írásbeli, és a szóbeli számonkérést is.

Helye a tanítás folyamatában:

- Minden tantárgyból félévente legalább három érdemjegyet kell adni a tanulónak.
- Az értékelés alapja a folyamatos teljesítmény, melyet befolyásol a fejlődési ütem. Az értékelés közlésére felhasznált dokumentumok: tájékoztató füzet, napló, bizonyítvány.
- Az évközi érdemjegyekről, a félévi osztályzatról a tájékoztató füzetben keresztül, az év végi osztályzatról a bizonyítványon keresztül tájékoztatjuk a szülőket.
- A félévi osztályzatot a tanár állapítja meg az I. félév érdemjegyei alapján.
- Tanév végén a tanulók az év során végzett munkájukról vizsga és vizsgahangverseny keretében adnak számot. A vizsgáról jegyzőkönyv készül, amit a szaktanár, a vizsgabizottság elnöke és jegyzője aláírásával hitelesít. A vizsgahangverseny nyílt körű.
- Egész évi munkája alapján kell osztályozni azt a tanulót, aki betegség vagy testi sérülés miatt az év végi vizsgán (beszámolón) nem tud megjelenni, és távolmaradásának okát orvosi igazolással bizonyítja. Ebben az esetben a bizonyítvány és a törzslap megjegyzés rovatában fel kell tüntetni, hogy: A tanév végi beszámolón nem vett részt.
- A tanév végi beszámolóra nem bocsátható, illetve nem osztályozható az a tanuló, akinek a tanévben az igazolt és igazolatlan mulasztásai együttesen meghaladják az előírt kötelező óraszám egyharmadát /22 óra/, kivéve, ha a tananyagot elsajátította és nevelőtestületi engedéllyel beszámolót, ill. osztályozó vizsgát tesz.

Osztályozó vizsga: az évfolyam teljes anyagából vagy egyes tárgyakból tehető iskolai vizsga, hiányzásuk miatt nem osztályozható tanulók, valamely tantárgyból egyéni felkészülést folytató tanulók jelentkezhetnek. Több évfolyam anyagából összevont vizsga is tehető. Ez esetben minden évfolyamot külön osztályzattal kell lezárni.

- Az osztályzatokat félévkor számjeggyel a naplóba, év végén a naplóba, a törzslapra és a bizonyítványba számjeggyel és szómegjelöléssel, illetve hangszeres előképző, zenekar, kamarazene, stb. tárgyak esetén az előírt szöveges minősítéssel kell bejegyezni.

Hangszeres előképzőben a térítési díj egyértelmű megállapításához a következő összehasonlítást alkalmazzuk:

Jól megfelelt = jeles (5)

Megfelelt = jó (4)

Nem felelt meg = elégtelen (1), az évfolyam követelményeit nem teljesítette, az évfolyamot megismételheti.

- Ha a tanuló valamely tárgy tanulása alól felmentést kapott, a felmentés tényét be kell írni félévkor a naplóba, tanév végén a törzslapra és a bizonyítványba, az osztályzat rovatban „fm” rövidítéssel.
- Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár és a tanzakvezető tanár együttes javaslata alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a tanév végén két, esetleg több osztály anyagából tegyen összevont beszámolót, mindegyik évet leosztályozva, beírva a bizonyítványba.
- A tanuló szüleinek az összevont beszámoló engedélyezését írásban kell kérnie. A kérelmet legkésőbb május 10-ig lehet az igazgatóhoz benyújtani.
- A szorgalmat havonként folyamatosan értékelni kell (4 órát meghaladó igazolatlan mulasztás esetén „változó” minősítésnél jobb nem adható).

A tanulók előrehaladásának értékelése

jeles (5):

Ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. A technikai és mechanizmusbeli biztosan oldja meg és azokat zeneileg is kiválóan alkalmazza. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái is teljes önállóságra vallanak.

jó (4):

A tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. A tananyag alapvető részeit tökéletesen tudja, ismereteit a feladatok megoldásában is különösebb nehézség nélkül alkalmazza.

közepes (3):

Ha tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget. A tanterv alapvető anyagát jól elsajátította, az alapvető, mechanizmusbeli nehézségeket leküzdötte, a lényegesebb kérdések megoldásában némi nehézségek mellett elfogadható eredménnyel azokat alkalmazza. Munkáiban kisebb bizonytalanságokat mutat, amelyeket a tanár segítségével le tud küzdeni.

elégséges (2):

Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Mechanizmusbeli hibái is hátráltatják a tantervi anyag biztos alkalmazását még a tanár segítségével is. Elképzelései a művek zenei tartalmát illetően nagyon minimálisak, ritmushibákkal küzd, és folyamatos ellenőrzésre szorul.

elégtelen (1):

Ha a tantervi követelményeknek nevelői útmutatással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

A tanulók szorgalmának értékelése

A szorgalom értékelésének módja

- A tanulók szorgalmát havonta, félévkor és tanév végén osztályzattal minősítjük.
- Az év végi minősítés az egész tanévre szól.

A szorgalom értékelésekor a következőket vesszük figyelembe:

A tanuló :

- tanulmányi munkájának szintje képességeihez viszonyítva,
- felkészülése a tanítási órákra,
- munkavégzésének jellemzői,
- érdeklődése,
- kötelességtudata.

A szorgalom minősítése:

- példás (5)
- jó (4)
- változó (3)
- hanyag (2)

A minősítés megállapításának lépései:

- A pedagógus havonta érdemjeggyel értékeli a tanulók szorgalmát.
- A tanulók minden félév zárásakor önértékeléssel is jellemezhetik saját szorgalmukat.
- Szorgalmat minősít a főtárgy és kötelező tárgy tanára is.

példás (5):

Tanulmányi munkája: céltudatosan törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzése.

A tanítási órákra mindig felkészül, felszerelése nem hiányos, igénye van tudásának gyarapítására.

Munkavégzése: kitartó, pontos, megbízható és önálló.

Kötelességtudata: kifogástalan, precíz

Tanórákon kívüli információ felhasználása: rendszeres, érdeklődő

jó (4):

Tanulmányi munkája: figyelmes, törekvő, képességeinek megfelelő.

Munkavégzése: rendszeres, többnyire önálló

Kötelességtudata: megfelelő, néha ösztönözni kell

Tanórákon kívüli információ felhasználása: Többlismeret megszerzésére nem törekszik, érdeklődése a tananyagon belül marad.

változó (3):

Tanulmányi munkája: ingadozó. Képességei jobb eredményt is lehetővé tennének.

Munkavégzése: rendszertelen, hullámzó, önállótlan, előfordul vele, hogy felszerelése hiányos.

Kötelességtudata: felkészültsége gyakran felületes. Érdeklődése ingadozó, többlismeret megszerzésére nem törekszik.

Tanórákon kívüli információ felhasználása: Közösségi munkát nem vállal, feladatait pontatlanul végzi el.

hanyag (2):

Tanulmányi munkája: hanyag, képességeitől teljesítménye messze elmarad.

Munkavégzése: megbízhatatlan, gondatlan. A tanítási órákra rendszeresen nem készül, felszerelése hiányos.

Kötelességtudata: felkészültsége állandóan felületes. Munkavégzése pontatlan, feladatait az esetek többségében nem végzi el.

Tanórákon kívüli információ felhasználása: Közösségben feladatot nem vállal, kívülálló, nem jellemzi segítőkészség, közreműködés.

Megjegyzés:

1. A szorgalom értékelésénél figyelembe kell venni a tanulók élethelyzetét, életkörülményeit.
2. Figyelembe kell venni a tanuló egyéni képességeit, lehetőségeit.

1.6 A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményei és témakörei

1.6.1 A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

1.6.1.1 A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

1.6.1.2 A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

Hangszer, illetve magánének („A” tagozat) főtanszakos tanulók szolfézs vagy zenetörténet – zeneirodalom vagy zeneelmélet vizsgatantárgyak közül választhatnak.

1.6.1.3 A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet tantárgyakból megszerzett művészeti alapvizsga és záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

1.6.1.4 Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból, első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga.

Szolfézs tantárgyból előrehozott alapvizsga szervezhető.

1.6.1.5 A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

1.6.2 A művészeti alapvizsga részei

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos valamint az elmélet főtanszacos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.

Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1.6.2.1 Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtanterv („A” tagozat):

- Szolfézs vagy
- Zenetörténet-zeneirodalom vagy

Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc.

1.6.2.2 A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtanterv („A” tagozat):

- Szolfézs vagy
- Zenetörténet-zeneirodalom vagy

A szóbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 10-20 perc.

1.6.2.3 A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtanterv („A” és „B” tagozat):

- Főtárgy

A gyakorlati vizsga időtartama 15-25 perc.

Hangszer tanterv („B” tagozat):

- zongora (az adott tantervek óratervében jelölteknek megfelelően)

A gyakorlati vizsga időtartama 10-15 perc.

1.6.3 A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA TARTALMA

1.6.3.1 Az írásbeli vizsga tartalma

Szolfézs

„A” tagozat

Hangszer főtanterv

A vizsgán az iskola választhat *a)* és *b)* feladat közül.

Diktálás, elemzés

a) feladat

- *Egy magyar népdal lejegyzése és elemzése*

A népdal négysoros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempo giusto, izometrikus ($\frac{2}{4}$ vagy $\frac{4}{4}$) lehet, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal tizenkétszer hangozhat el.

- *Periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet felső szólamának lejegyzése és elemzése*

Az idézet $2/4$, $3/4$ vagy $4/4$ -es lüktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-a_v felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó, de akkordfelbontást, illetve könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény. Előre szükséges megadni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: a funkciók bejelölése, formai felépítés, a zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb). Az idézet zongorán két szólamban tizenkétszer hangozhat el.

b) feladat

- *Egy magyar népdal első két sorának lejegyzése és kiegészítése*
A népdal négysoros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempo giusto, izometrikus ($2/4$ vagy $4/4$) legyen, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. A befejezéshez meg kell adni a szöveget. A népdal tizenkétszer hangozhat el.
- *Periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet előtagjának lejegyzése és befejezése két szólamban, vagy felső szólamának lejegyzése*
Az idézet $2/4$, $3/4$ vagy $4/4$ -es lüktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-av felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem, de akkordfelbontást, illetve könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény. Előre szükséges megadni a kulcsokat, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán tizenkétszer hangozhat el.

„B” tagozat

Hangszer főtanterv

- *Hangközmenet lejegyzése*
10 hangközből álló hangközmenet lejegyzése tonális keretben (oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközök, bővített kvart és szűkített kvint). Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, és a kezdő hangközt, elnevezéssel együtt. A hangközlánc zongorán hatszor hangozhat el.
- *Hangzatlejegyzés*
10 akkordból álló akkordsor lejegyzése tonális keretben, vagy 10 akkord felismerése és lejegyzése adott hangra, oldással együtt (valamennyi hármashangzat és fordításai, valamint domináns szeptim). Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést és a kezdő harmóniát, elnevezéssel együtt, illetve adott hangra felépítésnél az adott hango(ka)t. A harmóniasor zongorán hatszor hangozhat el.
- *Egy négysoros, közepesen nehéz magyar népdal lejegyzése szövegge együtt, és elemzése*
Előre meg kell adni a violinkulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal nyolcszor hangozhat el.
- *Periódus terjedelmű műzenei idézet lejegyzése funkciós basszussal*
Metruma $2/4$, $3/4$, $4/4$ vagy $6/8$ legyen. A ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig. Az idézet tartalmazhat változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

1.6.3.2 A SZÓBELI VIZSGA TARTALMA

Szolfézs

„A” tagozat

Hangszer főtanszak

- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/ barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), abból kettőt kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.
- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai, és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

„B” tagozat

Hangszer főtanszak

- Egyszólamú dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet metruma $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$ vagy $\frac{6}{8}$ lehet; ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, tartalmazhat változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket; alterált hangokat és hangnemi kitérést, modulációt is.
- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 4 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), ebből kettőt kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.
- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

1.6.3.3 A GYAKORLATI VIZSGA TARTALMA

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve kamarazene főtanszakon a tanult hangszerekből kell tenni.

Furulya

„A” tagozat

- Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán- vagy altfurulyán (Kállay G.: Hangnemyakorló, Paubon: Etűdök, Baroque Solo Book-ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész nehézségi szintjén).
- Egy előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is (Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello: d-moll szonáta, Loeillet de Gant:

Szonáták op. 1 és op. 3, Vivaldi: F-dúr szonáta RV 52, d-moll RV 36, Telemann: F-dúr szonáta, kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos, 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok nehézségi szintjén).
Az előadási darabot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

–Egy etűd vagy szólómű (Kállay G.: Hangnemgyakorló, V. Eyck: Variációk, Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára nehézségi szintjén).
–Egy előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is (Telemann: C-dúr szonáta, Veracini: a-moll szonáta, Lavigne: Rondeau és Tambourin I-II. tétel, Fesch: F-dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén).
Az etűd és kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Fuvola

„A” tagozat

–Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56-85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33 no. 1/1-3. nehézségi szintjén).
–Egy barokk szonátatétel (Marcello: d-moll szonáta, Telemann: F-dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén).
–Egy előadási darab (Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén).
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

–Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Platonov: 30 etűd 1-10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1-5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok I/1-4. nehézségi szintjén).
–Egy barokk szonáta-tételpár (Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén).
–Egy karakterdarab vagy kamaramű (Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén).
A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Klarinét

„A” tagozat

–Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű (Perényi Éva: Klarinétetűdök 60-tól, Kovács Béla: Klarinétozni tanulók II: 13., 28. nehézségi szintjén).
–Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is (Dancla: Románc [Perényi Éva–Perényi Péter: Repertoár 39.], Weber: Sonatina [Perényi Éva–Perényi Péter: Repertoár 44], Haydn: Szent Antal korál [200 év klarinétmuzsikája] Barokk és klasszika, Mozart: Románc [Klarinétmuzsika 10.], Weber: Vadászkorús [Kis előadási darabok 19]; Ludwik Kurkiewicz I.: 57., 72., 74., Kovács

Béla: Klarinétozni tanulok II.: 15., 69., 84., Balassa György–Berkes Kálmán: Klarinétiskola II.: 13., 27., 28., 30., 74. nehézségi szintjén).

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

–Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű (Perényi Éva: Klarinétetűdök 86-tól, Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 36., 46., 59., 75.; Jean-Jean I: 2. nehézségi szintjén).

–Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is (Bärmann: Románc, Debussy: Kis néger, Mozart: Sonatina, Mendelssohn: Dal szöveg nélkül, (Berkes: Előadási darabok klarinétra és zongorára II. kötetből a 9-es), Donizetti: Concertino II. tétel, Glinka: Vocalise, Tuček: B-dúr klarinétverseny II. tétel, Leopold Kozeluch: Esz-dúr Klarinétverseny II. tétel nehézségi szintjén; kamaraművek: Devienne: 6 duó, Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 72., 86., Balassa György–Berkes Kálmán II.: 31., 40., 55., Kocsár Miklós: Ungaresca nehézségi szintjén).

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Trombita

„A” tagozat

–Egy másfél oktávos skála első képlete.

–Egy etűd (Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./1-65., Clodomir: Petits exercices 1-21., Arban: Trombitaiskola – ritmustanulmányok, díszítés- és trillaelőkészítő tanulmányok, egyszerű díszítések és trillák nehézségi szintjén).

–Egy előadási darab (Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./66-74., Baldassari: Szonáta, Händel: Hallei szonáta, Rangers: Velencei karnevál, Tornyos: Szonatina nehézségi szintjén).

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

–Egy másfél oktávos skála öt képlete.

–Egy etűd (Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./1-65., IV./1-53., Clodomir: Petits exercices 1-29., Arban: Trombitaiskola – ritmustanulmányok, díszítés- és trillaelőkészítő tanulmányok, egyszerű díszítések és trillák nehézségi szintjén).

–Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele (Albinoni: Esz-dúr concerto III-IV. tétel, Albinoni: F-dúr concerto I. tétel, Händel: B-dúr szonáta, Telemann: F-dúr szonáta nehézségi szintjén).

–Egy, az előbbtől eltérő stílusú előadási darab (Balay: Andante et allegro, Bogár: I. és II. Concertino nehézségi szintjén).

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Harsona

„A” tagozat

– Egy dúr hangsor másfél oktávon keresztül, a hozzá tartozó hármashangzat–felbontással.

– Egy etűd; Steiner: Harsona–ABC 16/2. Andante, 17/1. Andantino, 18/2. Allegretto, 19/2. Allegretto (EMB Z 14144)
nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) F. Schubert: Bölcsődal
20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli:
Gavotta 28.,

Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
(pl.: hármashangzat–felbontás,
tercmenet).

– Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára (EMB Z 14143) I./4. Poco Allegro, 6.
Allegro, 12. Allegretto
nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) J. S. Bach: Menüett 27.,
Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Ária 34., Bogár
István: 4 bagatell 36.; Hasse:

Két tánc a Repertoire album gordonkára és zongorára c. gyűjteményből (EMB Z 5958),
Marcello szonátatételek a 6

szonáta gordonkára és basso continuóra c. kötetből (EMB Z 13547), vagy hasonló nehézségű
előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Gitár

„A” tagozat

–Egy etűd (Szendrey-Karper: Gitárgyakorlatok V-VII. kötet, Carcassi: 25 Etűd op. 60, nr.
3., 4., 7., 10., Giuliani: Etűdök gitárra op. 100 nr. 13., 15., Leo Brouwer: 10 etűd nr. 1.,
5., 6., 7., Carcassi: Capriccio, Legnani: Capricci nehézségi szintjén).

–Három különböző stílusú előadási darab (Dowland: Táncok és Fantáziák, Mertz: Magyar
honi virágok 1., 2., Milan: Pavane-ok, Villa-Lobos: I. IV. prelude, J. S. Bach-Szendrey-
Karper: 20 könnyű darab, de Vissee szvit táncjáték, Mosóczi: IV-V kötetből klasszikus
szerzők darabjai, vagy spanyol és latin amerikai romantikus szerzők darabjai: F.

Tárrega: Lágrima, Mazurka, Polka, Antonio Lauro: Vals Venezolano nr. 2.; vagy XX.
századi darabok Farkas Ferenc, Bartók–Szendrey nehézségi szintjén).

Az előadási darabokat lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd (Szendrey-Karper: Gitárgyakorlatok VII-VIII. kötet; Carcassi: 25 Etűd op. 60 nr. 13., 18., 19.; Legnani: Capricciok, Giuliani: Etűdök gitárra op. 48 nr. 19., op. 100 nr. 13., 15.; F. Sor: op. 31 nr. 18., 23.; Leo Brouwer: 10 Etűd nr. 9., 10. nehézségi szintjén).
 - Három különböző stílusú előadási darab (Francesco da Milano: 14 Fantasie; Luys Milan: 6 Pavan; J. S. Bach: 20 könnyű darab; Robert de Visée: d-moll szvit; J. S. Bach: d-moll prelúdium; klasszikus és romantikus darabok: Mertz: Magyar honi virágok: 3, 4, 5, Tarrega darabok vagy spanyol és latin-amerikai szerzők darabjai: Antonio Lauro: Vals Venezolano nr. 2., 3 nehézségi szintjén).
 - XX. századi darabok (Bartók-Szendrey, Farkas Ferenc, Sári J., Huzella, Villa-L., Choros-Mazurka, Prelűdök nehézségi szintjén).
- Az előadási darabokat kotta nélkül kell játszani.

Zongora

„A” tagozat

- A 4 stíusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.
- Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab (Bach: 18 kis prelúdium 13, 15, 18, Händel: Válogatott darabok, Telemann: Kezdők zongoramuzsikája nehézségi szintjén).
 - Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, könnyebb variáció (Könnyű szonatinák, 15 könnyű szonáta, Szonatina album, Clementi: C Op. 36 Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, Beethoven: 6 könnyű variáció egy svájci népdalra, Csúrka: Szonatina-gyűjtemény I-II. kötet nehézségi szintjén).
 - Romantikus mű (Schumann: Emlékezés, Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmodozás, Pacsirtadal, Schubert: Táncok, Keringők nehézségi szintjén).
 - XX. századi mű (Bartók Béla: Mikrokozmosz III/84 Mulatság, 90 Oroszos 91-92, Kromatikus invenció IV/97 Notturmo, Kodály: Gyermektáncok 5-10 nehézségi szintjén).

A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab:

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel (J. S. Bach: 18 kis prelúdium 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók C, a, F nehézségi szintjén).
- Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, variáció (15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, E Hob. XVI/13, D Hob. XVI/14, Mozart: 6 bécsi szonatina, Beethoven: Szonatinák, Grazuoli: G-dúr Szonáta nehézségi szintjén).
- Romantikus mű (Schumann: Fantáziatánc, Chopin: Keringők a, h, nehézségi szintjén).
- XX. századi mű (Bartók: Mikrokozmosz IV/100 népdalféle, 109 Bali szigetén, Mikrokozmosz: V/128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok nehézségi szintjén).

A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

1.7 A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA RÉSZEI

A „záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán a kötelezően választható elméleti tantárgyakból a hangszer és magánének „A” tagozatos főtanszacos tanulók szóbeli vizsgát tesznek. A „B” tagozatos és elmélet főtanszacos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.

Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtanszak („B” tagozat):

–Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc.

2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtanszak („A” tagozat):

–Szolfézs vagy

Hangsze főtanszak („B” tagozat):

–Szolfézs

A szóbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 15-25 perc.

3. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtanszak („A” és „B” tagozat):

–Főtárgy

–Zongora (az adott tanszakok óratervében jelölteknek megfelelően)

A gyakorlati vizsga időtartama főtárgyból 20-30 perc, zongora kötelező tantárgyból 10-20 perc.

A gyakorlati vizsga időtartama 10-15 perc.

1.7. 1 A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA TARTALMA

1.7.1.1 AZ ÍRÁSBELI VIZSGA TARTALMA

Szolfézs

„A” tagozat

Diktálás, elemzés

–Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése és elemzése. Az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, egyszerűbb hangnemi kitérést tartalmazhat. Előre

meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: formai felépítés, zenei értelmezés (felütések, kötések, előadásmódra vonatkozó jelek bejelölése), zenei elemek megjelölése (hangzatfelbontás, késleltetés, szekvencia). Az idézet zongorán két szólamban nyolcszor hangozhat el.

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam felének lejegyzése és befejezése. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, amely zongorán hatszor hangozhat el.

„B” tagozat

Hangszer főtanszak

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. A dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.
- Periódus terjedelmű kétszólamú bécsi klasszikus idézet lejegyzése. Az idézet tartalmazzon változatos dallami és ritmikai fordulatokat. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

1.7.1.2 A SZÓBELI VIZSGA TARTALMA

Szolfézs

„A” tagozat

Hangszer főtanszak

- Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.
- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

Szolfézs

„B” tagozat

Hangszer főtanszak

- Periódusnyi dallam lapról éneklése – rövid átnézés után – szolmizálva vagy hangnévvel; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne.
- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 6 műzenei szemelvényt (társasének,

hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

1.7.1.3 A GYAKORLATI VIZSGA TARTALMA

Gyakorlati vizsgát főként a zongora kötelező tárgyból, illetve a tanult hangszerből kell tenni.

Furulya

„A” tagozat

- Egy technikai jellegű mű vagy szólódarab (Paubon: Études Melodiques 1., 7., Brüggem: Etüdüök, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke, Winterfeld: Technische Studien, Telemann: Fantáziák, Eyck: Der Fluyten Lust-hof I-III. nehézségi szintjén).
- Egy teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny) és egy korabarokk, vagy XX. századi mű, vagy tétel (Telemann: f-moll szonáta, d-moll szonáta, Telemann: Metodikus szonáták 1-6., Vivaldi: G-dúr concerto, Dornel: Sonate op. 3 no.7, 3 altfurulyára nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etüd vagy szólódarab (Brüggem: 1., Quantz: Solos 1-5./Baroque Solo Book, Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III., G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c-moll nehézségi szintjén).
- Egy teljes szonáta vagy concerto és 1 korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amelyből 1 lehet kamaramű (Krähmer, E: Variációk op. 18, Händel: g-moll szonáta (V.), Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, Vivaldi: a-moll piccoloverseny RV445 nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot az etüd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Fuvola

„A” tagozat

- Egy etüd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Bántai: Fuvolaetüdüök III. kötet, vagy Köhler: Etüdüök op. 33 no. II. kötet valamelyik darabja nehézségi szintjén).
- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű (Marcello, Veracini, Telemann műveinek nehézségi szintjén).
- Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű vagy kamaramű (Fauré, Doppler, Mező Imre, Szervánszky Endre műveiből).

A vizsgaanyagot az etüd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Köhler: Etűdök op. 33 no. III. 1-5., Andersen: 24 etűd fuvolára/1.; Hangversenyetűdök fuvolára c. gyűjtemény valamelyik darabja nehézségi szintjén).
 - Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű (Händel: Hat szonáta, egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén).
 - Egy XX. századi mű (Farkas: Bihari román táncok nehézségi szintjén).
- A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Klarinét

„A” tagozat

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű (Klosé: Karakterisztikus etűdök, Jean-Jean: Etűdök I. nehézségi szintjén);
 - Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű (Wagner: Adagio, Barat: Szláv dal, Donizetti: Concertino I-II. tétel, Niels Gade: Fantáziadarab op. 43., Bartók: Három csíkmegyei népdal, Draskóczy: Korondi táncok; kamaraművek: Pränzer: 3 duó concertante, Pleyel: Duók: I-II., Devienne: Concertino 2 klarinéttra és zongorára nehézségi szintjén).
- A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű (Klosé: Napi gyakorlatok, Klosé Karakterisztikus etűdök, Jean-Jean: Etűdök II. nehézségi szintjén).
 - Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű (Danzi: Szonáta, Stamitz: Esz-dúr koncert, Weiner: Csüddöngölő, Dimler: B-dúr klarinétverseny, Wasilenko: Keleti táncok, Weber: Variáció op. 33; kamaraművek: Kreutzer: Duók, Pleyel: Duók I-II., Pränzer: 3 duó concertante nehézségi szintjén).
- A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Trombita

„A” tagozat

- Egy másfél oktávos skála öt képlettel.
 - Egy etűd (Clodomir: Petits exercices 22-70., Clodomir: Etűdök II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola etűdjeinek nehézségi szintjén).
 - Két különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is (előadási darabok: Albinoni: Esz- dūr, g-moll, C-dūr concerto, Barat: Fantázia, Gedicke: Koncertetűd; kamaraművek: Borst: Trombitaduók, Mező Imre: Variációk, Clodomir: Six petits duo és Six duo faciles, Reschofsky: Trió, Farkas Ferenc: Régi magyar táncok nehézségi szintjén).
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy dūr és 1 moll skála másfél oktávon, öt képlettel.

- Két etűd, vagy 1 etűd és 1 kamaramű (Clodomir: *Petits exercices* 22-70., Clodomir: *Etűdök* II., III., IV., VI., és Arban: *Trombitaiskola etűdjeinek nehézségi szintjén*; kamaraművek: Clodomir: *Six duo Faciles*, Scheidt: *Brass: Quintets I-II.*, nehézségi szintjén).
 - Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele (Albinoni: *Esz-dúr, g-moll, C-dúr concerto*, Corelli: *e-moll szonáta*, Purcell: *B-dúr szonáta*, Vivaldi: *d-moll concerto* nehézségi szintjén).
 - Egy más stílusú előadási darab (Bozza: *Capricco* nehézségi szintjén).
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Harsona

„A” tagozat

- Egy etűd; Makovecz: *Válogatott etűdök harsonára I.*: (EMB14143) 20. *Andante con moto*, 27. *Allegretto*, 28. *Mazurka*, 30. *Allegro moderato*, 31. *Allegretto*, 32. *Allegro moderato* nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is (barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab). Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható); Makovecz: *Válogatott etűdök harsonára I.* EMB14143: 33–35., 37., 38., 44., 46–50. gyakorlatok nehézségi szintjén.
 - Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
 - Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Gitár

„A” tagozat

- Egy etűd (Carcassi: *25 Etűd op. 60* nr. 19., 20., 23., F. Sor *op. 29* nr. 1., Aguado: *Etűdök* II. kötetből nr. 9., 11., 12., Giuliani: *24 etűd op. 48* nr. 20., 21., Leo Brouwer 8., 9., 10. nehézségi szintjén).
 - Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet többtételes (reneszánsz és barokk darabok: John Dowland: *Táncok és Fantáziák*; J. S. Bach: *Könnyű táncművek* (Lantszvitek cselló szvit); klasszikus és romantikus darabok: F. Carulli, Giuliani, F. Sor művei; tételek Vivaldi gitárversenyeiből, Carulli, Johann Kaspar Mertz: *Románc*, F. Tarrega: *Marieta*, Rosita nehézségi szintjén).
 - XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc, Villa-Lobos: *Prelud II. V.*).
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd (Carcassi: 25 Etűd op. 60 nr. 24., 25.; F. Sor: Zwölf Etuden op. 29 nr. 4., Giuliani: Etűdök gitárra op. 48. nr. 22., 23., 24., Villa-Lobos: Etűdök nehézségi szintjén).
 - Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet egy szvit vagy versenymű több tétele, vagy egy szonáta, a másik egy kortárs mű (reneszánsz szerzők: Bakfark Bálint, J. Dowland; Luis Mylan, Gaspar Sanz, Frescobaldi művei, J. S. Bach: Lantszvittek és csellószvittek tételei, valamint szonáták és partiták tételei; D. Scarlatti szonátái; klasszikus versenyművek: Vivaldi, Diabelli szonátái; romantikus és kortárs szerzők, pl. F. Tárrega Romantikus darabok J. K. Mertz továbbá Moreno Torroba, Manuel de Falla, Isaak Albéniz, Augustin Barrios Mangoré művei nehézségi szintjén).
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Zongora

„A” tagozat

A négy stílusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Barokk mű, több szólamú szerkesztésű darab, vagy szvit-tétel, vagy könnyebb barokk variáció (nehézségi szint: Händel: Könnyű zongora darabok Schaconne, Scarlatti: Szonáta C K.513 h K. 377, Bach: Francia szvit G táncművek).
- Klasszikus szonáta-tétel (Beethoven: Szonáta G Op. 49 no 2 I tétel, Beethoven: Szonáta G. Op. 79.; rondók, variációk, bagatellek Beethoven: Bagatelle C Op. 33 nehézségi szintjén).
- Romantikus mű (Schumann: Kinderszenen, Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül 14., 19, Chopin: Mazurka g Op. 67 no. 2 nehézségi szintjén).
- XX. századi mű (Bartók: Mikrokozmosz IV/102 Felhangok, V/130 Falusi tréfa nehézségi szintjén).

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Egy barokk mű: többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel (J. S. Bach: h-moll háromszólamú invenció, Francia szvit, Esz Allemande, Courande, Sarabande. Scarlatti: A-dúr szonáta K.453. nehézségi szintjén).
- Egy klasszikus szonáta-tétel (Haydn: Szonáta D Hob. XVI/19, Mozart: C-dúr szonáta KV. 309 nehézségi szintjén).
- Romantikus mű (Liszt-Zempléni: Etűd 2 a, Liszt: Consolation Desz nehézségi szintjén).
- XX. századi mű (Bartók: Szonatina, Mikrokozmosz VI/Hat tánc bolgár ritmusban, Debussy: Arabesque E nehézségi szintjén).

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

1.8 A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÉRTÉKELÉSE

1.8.1 A gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

Fúvóshangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadasmód,

- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Pengetős hangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes testtartás, hangszertartás, kéztartás,
- hangminőség,
- hangszerkezelés,
- helyes ritmus és tempó,
- előadasmód,
- zenei stílusok és előadások megvalósítása,
- artikulációk és díszítések megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség,
- technikai felkészültség,
- jobb és bal kéz-technika,
- intonáció.

Billentyűs hangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadasmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Vonóshangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

1.8. 2 Az írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai

Szolfézs

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
- fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,
- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottairási készség, külalak.

1.8.3 A szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai

Szolfézs

- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,
- formai ismeretek,
- tájékozódás a zenei műfajok között.

2. KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

2.1 AZ ALAPFOKÚ KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság - alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kezűességét, technikai

érzékenységet fejleszt, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmas a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhettek jártasságot.

A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytiszteltet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

2.2 A képzés tanszakai, tantárgyai

Az előképző komplex művészeti tantárgya:

- Vizuális alapismeretek

Kötelező tantárgyak:

- Rajz-festés-mintázás

- Műhely-előkészítő, műhelygyakorlat

Kötelező műhelygyakorlat választható tanszakai:

- Iparművészet: kerámia

A rajz-festés-mintázás tantárgy biztosítja a képző- és iparművészeti alapozást.

A műhely-előkészítő foglalkozások során a tanuló a képzés több területével ismerkedhet meg.

A műhelygyakorlat teszi lehetővé a képző- és iparművészeti szakirányú tevékenységeket.

A képzőművészet, iparművészet és média területén a helyi lehetőségektől függően a fenti műhelyek közül a tanuló érdeklődésének és képességeinek megfelelően választhat.

2.2.1. VIZUÁLIS ALAPISMERETEK, RAJZ – FESTÉS - MINTÁZÁS

ELŐKÉPZŐ (1-2. évfolyam)

Az előképző célja

Az előkészítő szakasz munkafelteteleinek kialakítása, a tanulók kreatív képességeit fejlesztő program beindítása, az általános elsajátítása és az ezekkel való celszerű tevékenységsorok

munkafolyamatainak kialakítása a tanulóknál. Annak az igénynek a kifejlesztése, mely az oromteli munkát és a környezetükben fellelhető esztétikai minőségeket egyaránt felfedezi.

Fontos feladata a programnak, hogy celként tűzze ki a:

- gyerekek és tanárok közös tevékenységeinek igényét,

- a tanári korrekúra elfogadását

- az alkotó jellegű tevékenységek folyamatainak – *életkornak és egyéni beállítottságnak megfelelő*

- széles körű megismerést, vagyis az alkotásra nevelés folyamatának megalapozását.

Az előképző feladatai:

az elemi munkavégzési szokások, együttműködési készségek kialakítása

- a kreatív munkára és a kreatív gondolkodásra nevelés,
- az általános vizuális alapismeretek, és az ezekkel való munkálkodás elsajátíttatása,
- a színek, formák, felületek és tömegek alapvető törvényszerűségeinek megismertetése és játékos módon való feldolgozása,
- az alapvető formaelemzés gyakoroltatása,
- a rajzi eszközökkel, képzőművészeti anyagokkal való ismeretek mélyítése,
- az arányok, a kompozíció, a tér és sík alapvető fogalmi ismerete és az ezekkel való alkotó játékos munka kialakítása,
- az önálló véleményalkotás, az önértékelés kialakítása,
- az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek jártasságszintű elsajátíttatása,
- az oromteli alkotómunkára való felkészítés.

1. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Ismerkedés a tanulókkal

Elmenyrajzok alapján tájékozódás a tanulók előzetes ismereteiről, rajzi készségszintjéről
Élményforrásként mesét, vagy szituációs játékokat használunk.

Élménykifejezés

Elmenyrajzokon a szereplők érzelmeinek kifejezése

Az öröm (születésnapomon, győztem, mesei helyzetek...), bánat (szomorú voltam...), félelem (megijedtem...) megjelenítése

A színek hangulati szerepének felhasználása (merettel, tiszta színnel a kép központi alakjának kiemeleése)

Technika: zsírkrétá, színes ceruza, filctoll, *akrilfestés*

Közös meserajzolás. *Pl.: Sormese, kígyómese. Rajzforgó.*

Ismerkedés a képi kifejezés alapelemeivel

Vizuális alapelemek: a pont, vonal, folt, megismerése

Játékos gyakorlatok:

- pont - sűrűsodes, ritkulás, vonal és folt képzése ponttal (eső, esőcseppek, szirmok, *egyéb saját ötlet*),

- vonal - sűrűsodes, ritkulás, vékony, vastag, rövid, hosszú, vonalból foltképzés (zapor, szalmakötegek, *egy különös erdő*),

- folt - kicsi, nagy, fekete-fehér foltritmus (tel, *egy különös mező, éjszakai-nappali állatok, egyéb*

saját ötlet)

Játékos formahasználat tematikus munkákon.

Technika: grafitceruza, tusrajz, papírtépes, foltfestés.

Műalkotások bemutatása:

őskori barlangrajzok, pontilista képek,

Victor Vasarely vonalas jellegű képei

Ismerkedés a kiemeléssel, a lényegmegragadással

Karakter kifejezése arányok torzításával

Hasonlóság, azonosság, különbség észrevetése

Jellemvonalak felismerése képekről, fotókról

Tematikus képzés

Technika: plasztikai feladatok,

A tér felfedezése

A képzésben való tájékozódás és ennek gyakorlati alkalmazása

Térrel kapcsolatos feladatok végzése építőkövekkel

Irányfelismerés játékok között (fenn, lent, kívül, belül)

Irányok ábrázolásával kapcsolatos munkák készítése mesejelenetekből

Térkompozíciók készítése pl. házépítés pálcikákból, textilekből, agyaglapocskákból.

A térkompozíciók megrajzolása, megfestése. *Pl.: Egy ház és lakói. Építő, konstruáló játékok, plasztikai*

munkák. Tematikus közös festmény Lehetőség szerint nagyméretű külső téralfestmény.

Technika: zsírkreta, tempera, *konstrukciók, akril.*

A tér ábrázolása

A tanult térrel kapcsolatos és irányok ábrázolása saját elemek alapján (állatkertben, cirkuszban, játszótéren, élet a korábban készített házakban.)

Séta az állatkertben, játszótéren (termesek, növények gyűjtése)

Állatok rajza, formázása agyagból *Az eredeti élmény átírása. Pl.: Éjszakai-nappali állatok világa.*

Technika: zsírkreta, diófapac, lavírozott papír, monotípiák, agyagozás, *papírplasztika*

Bábkészítés - bábjáték

A séta során gyűjtött növények, természetes felhasználásával bábkészítés egyéni ötlet alapján

Az elkészült bábok segítségével szituációs játékok, mese dramatizálása, *fotósorozat, videó készítése.*

A színek világának felfedezése

Ismerkedés a színekkel:

- a főszínek megismerése,
- színkeverési próbálkozások,
- a hideg-meleg színek megismerése,
- színkontrasztok szerepe,
- a sötét és világos színek hangulati hatása

A feladatok végzhetők:

- zene felhasználásával,
- az évszakok jellemző színeinek megfigyeltetésével,
- színkompozíciók létrehozásával

Szín társasjáték készítése.

Javasolt technika: akvarell, színes ceruza, mozaik, *színespapírragasztás*

Kiállítás, múzeumlátogatás

Múzeum vagy kiállítás közös látogatása. Néprajzi anyag megtekintése (tájház, népi eszközök, viseletek) *helyi tájházak, gyűjtemények látogatása, tanszaki kirándulások keretében más tájegységek*

megismerése

Csoportkiállítás rendezése

2. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Az előző évi ismeret felmérése

A meretek, aranyok megertése, felismerése

A ter erzekeltetése (takarások)

Szubjektív színhasználat

Meseillusztráció készítése: leporello - kollektív munkával

Technika: tempera, viaszolt festekretegbe kárcolás

Műalkotások bemutatása: egyiptomi képek (takarások, kiterített ter)

A szerkezet felfedezése

Szerkezettel kapcsolatos feladatok (rész-egész, folyamat, kezdet, vég, sorrend) gyakorlati alkalmazása tematikus munkán (pl.: szüret, *meseillusztráció*)

Technika: filctoll, papírdúc, papírvágás, -ragasztás

Portré és alakrajz

Onarckép készítése (emlékezetből vagy tükörből, *vagy sziluettrajzból kiindulva*)

Játék a sokszorosított sziluettekkel. Pl. Maszkabál, arv-variációk.

Szüleim portréja (alapvető arányokra figyelemmel) *családi életképek*.

Többalakos kompozíció alkotása (karácsonyi ünnepkor)

Technika: grafitceruza, zsirkreta, kollázs, *akrilfestés*

A sík és tér

Sík és tér fogalmának gyakorlati megismerése

Maszk rajza, maszk készítése

Temakör: farsangi népszokások (busójárás, *álarcosbál*)

A külső tér megfigyeltetése seta során. *Építészeti albumok lapozgatása. Gaudi.*

Vázlatok készítése épületekről, *vagy első szándékú újraalkotás.*

Jatekos épülettervezés (papírplasztika, makett készítése vegyes anyagok felhasználásával)

A terből szerzett ismeretek felhasználása kollektív munka során (az utcán)

A feladatsorban javasolt technikák: zsirkreta, pasztellkreta, tempera, agyag, *ragasztópisztoly*

A színek kifejező ereje

A színek hangulati hatásának felhasználása

Komplementer színparok, színárnyalatok, tiszta és tisztán színek megismerése

Gyermekversekhez, mesékhez díszlet és bab készítése

Dramatizálás. *Fotósorozat, videó készítése.*

Kiállítás, muzeumlátogatás

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen képes:

a vizuális alapelemeket (pont, vonal, sík, folt, felület irány, tér kontraszt) felismerni és alkalmazni,

- megfigyeléseit, eleményeit egyszerű tárgyak, rajzok, festmények formájában megörökíteni,

- a színek hangulatkeltő erejét alkalmazni.

Ismerje és legyen képes alkalmazni

- kiemelest,

- az anyag, forma, funkció összefüggéseit,

- az időbeliség képi kifejezésének néhány lehetőségét,

- önállóan (tanári korrekció mellett) a megismert technikákat.

Legyen képes a megismert műalkotásokról és a környezetükben levő tárgyakról (tanári segítséggel) véleményét mondani.

Alapfok

(1-6. évfolyam)

Az 1-2. évfolyam tanítási céljai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a vizuális nyelvrendszer alapjait,
- az ábrázolás alapvető törvényszerűségeit,
- az ábrázolási konvenciókat,
- a művészettörténet néhány fontos (kezdeti) korszakát és e korszakokban alkalmazott alkotói módszereket.

Feladatai

Ismertesse meg

- az egyes témák, témacsoportok anyagokkal történő változatos feldolgozását,
- a képzőművészet nyelvi, kifejezési módjainak néhány törvényszerűségét.

Segítsen ismereteket szerezni

- az absztrakció fogalmáról, a vizuális kommunikáció (képi jel-jelentes) összefüggéseiről és alkalmazásáról.

Alakítsa ki a tanulóknál

- a tárgykultúra és a művészeti alkotások értékeit felismerő képességet,
- az igényt az önálló alkotómunkára.

Az előképzőt nem végzett csoportjaink tanmenetébe beemeljük az előképző közösségteremtő, elemi munkavégzési szokásokat kialakító céljait, feladatait.

1. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Formai felfedezések

A természeti és ember alkotta környezet esztetikai szempontú vizsgálata

Közvetlen elemények elemzése, motívumgyűjtés (gyűjtögetés)

A forma (természeti, mesterséges) egészenek és részeinek kapcsolata Jellemző nevezetek, karakter megjelenítése vonalkepző eszközökkel. *Játékos sziluettrajzok, festések.*

A formák csoportjának kompozíciós megoldásai a kiemeles, sűrítés alkalmazásával (lavírozott tus, -pac eljárás)

A feladatokhoz, problémákhoz kapcsolódó műalkotások elemzése

Mintázás. Plasztikai minőségekben (ritmus, textura, pozitív-negatív) gazdag felület létrehozása agyaglápon nyomhagyással. *Tematikus történetalkítás a nyomhagyásokkal.*

Az írás és a nyomtatás története a mezopotámiai kultúrától kezdődően. *Saját-írás kísérletek.*

Különféle anyagokból (természeti, mesterséges) kollografia készítése a fakturák kontrasztjával

Színek kölcsönhatása

Művészeti elemények (színház, tánc, mesék) feldolgozása színes kompozícióban, szinkontrasztok, színharmoniak alkalmazásával (pasztell, tempera, *papírbatik-kollázs*, kevert technikák)

megoldásaival)

Sajat elmeny kifejezése kepsorozattal a feladathoz kapcsolt műalkotasok elemzese nyoman, szubjektiv szin-, terabrazolas lehetőségeivel

Mesehős portreja a szinek kifejező erejének alkalmazásával (vidamsag, banat, felelem)

Forma és mozgás

Portre. Karakter abrazolasa a mimika, groteszk lehetőségeivel

Mozgasvaltozas, mozdulat, egyszerű mozgassor elemzese, megjelenitese

Vonalas abrazolas kozvetlen elmeny (mozgasos szituaciok, film, foto) alapjan

A forma felepitese, formatomegek megjelenitese ecsetvazlattal, szinfoltokkal (allo-, guggolo, tobb-kevesebb figura, arnykepek) *A téma játékos megragadása. Pl. Üvegfestés, üveglap előtt álló figurákról.*

Szobraszati alkotások elemzese, kiállítás látogatás

A teli unnepkor néhány eleme (hagyományok, szokások)

Több figurás kislasztika mintazasa unnepkorokhoz kapcsolodoan (Betlehem, regoles)

Az anyagszerűség követelményeinek megtartása, ragasztás agyagpeppel

Jatekkonstrualas, agyag-keramia fejű babok, babak textil es mas anyagok alkalmazásával

Ember és terek

Epített terek, helyi epiteszeti (műemlek) alkotások megfigyelese, epiteszeti motivumok gyűjtese

(vazlatok). *Térépítő játékok a műteremben. A házak története. Plasztikai munka.*

Sikjellegű városkepi kompoziciok keszítése sotet-vilagos folt redukcióval, kontraszttal

Tus es szenrajzok nagyobb meretben. *Nagyméretű közös akrilfestés.*

Plasztikai megjelenitese papir es mas anyagokkal. *Agyag, fa, textil, cell, műanyag.*

Terplasztika illusztrativ tartalommal (labirintus)

Nagyméretű, szines kepi kompoziciok, csoportmunkával szubjektiv szin es ter hasznalattal, az alkalmas technika megvalasztásával

Minimumkövetelmény

A tanulo ismerje es legyen képes alkalmazni

- a sikbeli abrazolas alapvető elemeit,

- a kulonbozó rajzi es festeszeti technikakat (tus, szenrajz, vizfestes, tempera).

Legyen képes vizualis elmenyeit megorokiteni.

2. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Természeti motívumok

Novenyek (fak) formaja, szerkezete, szinei, a forma es szinkarakterek (szines ceruzak, kretak, akvarell technika)

Tematikus feladatok a tanulmányok felhasználásával

Eletfa motívum megjelenitese (nepmesek, legendak, mitoszok alapjan), sgraffito jellegű viaszos

technika alkalmazasa. *Fa konstrukciók. Ember és fa metamorfózisai.*

Atiras kepi igennyel, egyeni, esztetikus formalt kifejezessel (szines tussal)

Noveny es allat tanulmányok, illusztraciok kulonbozó műveszeti korokbol kulonbozó kulturakbol

Megjegyzés: amikor az időjárás, engedi tanulmányok készítése a szabadban: a közvetlen környezetükben található fák, növények sajátosságainak rögzítése.

A mítoszok, legendák állatai

Fantáziára épülő illusztratív feladatok

Allatok ábrázolása közvetlen elemény alapján

Mozgás, arany, formatomeg érzékeltetése vonalrajzzal

A mesék taltosai, paripai - alkotó képzelet és tanulmányok felhasználásával, figurális dombormű mintázása

Kép, jel, jelkép, szimbólum

A forma jele, a karacsony jelkepei - dekoratív tervezés

Mezeskalacsformák tervezése

A mezeskalacs sütes hagyományai, a mezeskalacs díszítése

Karacsonyi díszek szalmából

A népi játékok, a népi kézművesesség néhány eleme

Az emberi arc belső arányai, a karakter, a mozgás-változás, a mimika megjelenítése képi igénnyel

Alakoskodások, szimbolikus tartalmak megjelenítése plasztikában

Viselhető maszk készítése torzitással, szimbolikus tartalommal, plasztikai minőség, grafikai minőségek alkalmazásával (papír-, gipszmáse, agyag)

A képzőművészet és társzművészetek (színház, irodalom, zene, tánc) kapcsolata

Testfestés, maszk, jelmez, díszlet készítése

Forma, tér, szerkezet

A különböző korok szerkezeti találmányainak vizsgálata

Konstruálás, különböző szerkezetek készítése többféle anyag felhasználásával (palcák, drót, fa és fémlapok)

Néhány egyszerűbb szerkezet képi redukciója

Képzelt gépek, szerkezetek, emberszabású konstrukciók színes kompozíciói, csoportmunkában, nagy méretben, illusztratív tartalommal

Kiallítás látogatás (műfajok felismerése)

Minimumkövetelmény

A tanuló rendelkezzen alapvető formaismerettel.

Tudja alkotó módon alkalmazni ismereteit a képi, rajzi, plasztikai kifejezésmodokban.

Ismerje és alkalmazza a síkbeli ábrázolás alapelemeit.

Legyen képes egyszerű rajzi, festészeti technikák alkalmazására.

Tanári segítséggel legyen képes egyszerű beállítások képi, plasztikai bemutatására; a mesék, történetek, irodalmi művek képi megfogalmazására.

A 3-6. évfolyam tanítási céljai

Ismertesse meg a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatát.

Alakítsa ki a tanulóknál

- a rajzi, képi, plasztikai nyelv segítségével gondolataik önálló, alkotó módon történő kifejezését,

- a csoportos és egyéni kreatív tevékenységek számos formáját,

- a kritikai véleményformálás igényét és képességet, mely a saját és mások alkotásainak megítélésében segítségükre válhat,
- a művészet iránti érdeklődést.

Feladatai

- a látvány értelmezésének fejlesztése
- az ebben szerepet játszó tényezők (formai és tartalmi elemek) megismerése
- az elvont gondolkodás (absztrakció) szerepének felismerése és alkalmazása munkáikban
- a sűrítés, és felbontás, mint alkotói (komponálási) eszköz ismerete és alkalmazása
- a képi kifejezés összefüggéseinek felismerése és alapszintű alkalmazása · a művészettörténeti ismeretek tudatos beépítése az alkotó tevékenységbe.

3. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A síkból a térbe

Emelkedő forma grafikai, színbeli, plasztikai és egyéb feldolgozása. (*Felhajló sarkú papírcsiktól a forgástestekig*)

A vizuális alapelemek (pont, vonal, folt) virtualis (képzelt) térbe történő elmozdulásai
Jatek a vonallal a sík és tér határain

Térábrázolási rendszerek

Térábrázolási rendszerek feldolgozása a művészettörténet nagy korszakain keresztül, műalkotáselemző

órák segítségével *Alapvonalas tértől az axonometrizáló tértanulmányokig*

Őskor, Egyiptom, Mezopotámia, Görög, Római

Tér és idő feldolgozása

Saját elemény, munkafolyamat megjelenítése képsorozattal

Teljes síkba forgatás, mitológikus terek építése, megrajzolása axonometrikus (*kvázi axonometrikus*) formában

Technika: tempera, tollrajz

Statika és dinamika

Statikus és dinamikus kompozíciók fejlesztése, alá-fölszervezés, nagyságrendi kiemlések természetes és mesterséges formák, saját elemény és illusztrációs feladatok segítségével

A kompozíciós elemek szerepe

Technika: tollrajz, festés, kollázs, nyomatok, plasztika

Vonal, folt, szín

A vonal, folt és szín formakepző szerepének vizsgálata szabad témaválasztás alapján

A természetes és mesterséges környezet, a hagyományos népi életmód eseményeinek feldolgozása

Archaikus kultúrkincs

Az archaikus kultúrkincs és évszakhöz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai és grafikai feldolgozása

Teremtésmitoszok, Gilgames eposz, görög mitológia

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje és használja a sík és tér alapelemeinek rendszerét.

Tudjon banni a grafikai eszközök közül a tollal, kretával.

Ismerje a 12 fokú színskálát és tudja azt képek elkészítésénél alkalmazni. Ismerje az emberiség mítoszainak néhány fontos művet és legyen képes ezzel kapcsolatos művek elkészítésére.

Tudja és ismerje a vonal, folt, szín kepalakító szerepét.

4. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Szín-világ

Szín-világ a monokrom színhasznalattól a komplementer színparokig

Egy főszínré hangolás, főszín és elsődleges keverékszínrei

Tiszta színekből és szürkekből építkező kép

Harom főszínré hangolt kép

Magában való színkontraszt (J. Itten), színezet kontraszt

Komplementer színparok

Szín és tér, színes tér - színes plasztikák.

Spirál és hullám

Természetes és mesterséges formák szerkezeti, látvány utáni és elmenyszerű feldolgozása

Képi (olajpasztell, tempera, foto, montázs, kollázs), grafikai (metszet, tollrajz) és plasztikai (gipsz, agyag) feldolgozás

Műalkotás elemzés

Osszehasonlító műelemzés az okkeresztény kortól a XX. sz. elejéig Az elemzés és feldolgozás az évfolyam feladataihoz kötődik

Életképek

Életképek és terabrazolási rendszerek

Korok ünnepeinek és heteknapjainak megjelenítése a megismert ábrázolási rendszerek segítségével

Képi, grafikai, plasztikai, foto, video feldolgozások, életképek, jelmezek, díszletek

Mondák, eposzok

Mondák, eposzok illusztrációs feldolgozása, képi megjelenítése (Biblia, Arthus mondakör, Mahabharata - Szavitri története, a csodaszarvas monda)

Főhős és mellékszereplő viszonyának kompozíciós érzékeltetése

Ikonszerűség és epikus előadásmód

Zárt formájú kompozíciók

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje a színteralakító szerepét a monokromtól a komplementerekig.

Legyen képes mesterséges és természetes formák szerkezeti rajzának elkészítésére, a bennük rejlő dinamika felismerésére.

Legyen képes illusztrációs munkák készítésére.

5. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Szerkesztések

Az axonometria, perspektíva, rekonstrukció tapasztalati úton történő megismertetése

Test-modellek

Az egyszerű és összetett forgastestektől a zárt és nyitott szögletes testekig
Modellezés, származtatás, nézőpontváltás, vonalértékek
Technika: ceruza és szénrajz

Drapériák, egyszerű csendéletek

Színproblema: lokál, valódi, reflexek, színredukció, monokromitás
Megvilágítási feladatok

Telifény, szembőlvilágítás, ellen- és sűrűfény (rajz, festés, foto...)

A reneszánsz, a barokk, a klasszicizmus és a romantika

Kompozíciós módszerek, a tér illuzionisztikus megjelenítése

A műfajok születése

A megismert művészettörténeti korok műveinek felhasználásával parafrázisok készítése
(portré, csendélet, tájkép)

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapjait, tudjon azok segítségével egyszerű és bonyolult testcsoportokat ábrázolni.

Legyen képes a színdinamikai ismeretei felhasználásával önálló képek elkészítésére.

Ismerje és tudja alkalmazni önálló munkáiban a plasztikai szabályokat, negatív, pozitív formákat.

6. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Nézőpontváltás

Természeti formák és drapériák együttes megjelenítése, kompozícióba rendezése

Nézőpontváltás

A kompozíció és a látványábrázolás szempontjai

Festés, rajzolás (tempera, akvarell, pasztell, ceruza, kreták, toll, szén, *fotó*)

A portré

Portré készítése élő modelltől Szerkezeti és arányrend

A fej mozgásban

Nézőpontváltások, tonusos ábrázolás (kepi igennyel)

A portré rajzolás kanonjai. *Portré fotók*

Az emberi alak

Alakvázolása, arányai, térbeli helyzetének, mozgásának felismerése és feldolgozása

Kroki, szerkezeti rajz, résztanulmányok (kez és láb)

Rajzi, plasztikai munkák. *A legkisebb részlettől a teljes alakig.*

Játék a műalkotással (összevetések)

Impresszionizmus, szavadelő, torzsi kultúrák, fauve, a XX. sz.-i izmusok, avantgarde, neoavantgarde

Játék a műalkotásokkal (belenyúlás, átalakítás, montázsok)

A megismert művészettörténeti korszakok kreatív feldolgozása képi, plasztikai eszközökkel

Szintézis - Mestermunka

Önálló alkotás létrehozása személyes vagy irodalmi elmeny alapján tetszes szerinti technikával az eddig megismert képzőművészeti témák, feladatok és technikák segítségével.

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje és használja a jártasság szintjén a képi, plasztikai, grafikai technikák alapelemeit.

Sajátítsa el és használja az ábrázolási konvenciók alapformáit.

Legyen képes önállóan a klasszikus emberábrázolás szabályainak alkalmazására (képi, plasztikai feldolgozás).

Ismerje a művészettörténet nagy korszakait, legyen jártas a műalkotások elemzésében.

Továbbképző (7-10. Évfolyam)

A továbbképző célja

A korábbi években - illetve a műhelymunka során - elsajátított technikai és formai eszközök széles körű alkalmazása, az ezekben való jártasság elmélyítése a tanulók számára.

A továbbképző évfolyamain a rajzi, színbeli, illetve sík- és térbeli tevékenységek széles körű alkalmazása, gyakorlása lehetőséget adhat a tanulóknak a teljesebb önkifejezésre és a szakirányú továbbtanulásra.

A továbbképző feladatai:

- az önálló alkotómunka elemeinek kialakítása, azok sokrétű használata,
- a látványértelmezésben szerepet játszó tényezők tudatosítása,
- a látás és látványértelmező képesség, a megjelenítő képesség, a kompozíciós készség, az elvont gondolkodás (absztrakció és elvonatkoztatás, redukáló képesség) és az elemző képesség fejlesztése,
- jártasság kialakítása a térábrázolásban és a geometria alapelemeiben, valamint az anatómiai ismeretekben.
- az egyes festői és szobrászi technikák, valamint a médiaművészet megismertetése, alkalmazása,
- a művészettörténet nagy korszakainak, és az azok ismerete alapján levonható tapasztalatoknak, összevetéseknek tárgyilagos, elemző ismerete.

7. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A 7-10. évfolyam lényegét az alkotó és a studium jellegű feladatok váltakozása adja.

A 7. évfolyamban a tananyag egy jelentős része az előző években megismert és alkalmazott rajzi, festészeti és mintazási alaptéchnikák alkalmazását és azok továbbfejlesztését tartalmazza.

A síkbeli és térbeli ábrázolás és kifejezés eszközrendszerének az önálló alkotófolyamatok megismerése és alkalmazása fontos feladata ennek az évnak.

Az egyes feladatokra tervezett időmennyiség az adott téma időigényességét jelzi, de csoportra vagy egyénre meretezve átlendezhető.

Feladatok a térre - síkban

Rajzolt és festett belső terek - a perspektíva törvényei szerint Térországok, táj az ablakon át, beállított interieur rajzolása, festése

A felületek és formák változatos megjelenítése - kiemelések és tonusozások A perspektíva érzékeltetése vonalakkal

Szerkezeti rajz, tonusos rajz szennel, pittel, pasztellal, akvarell

Az elkészült tanulmányok feldolgozása: tollrajz, színespapírkollázs és grafikai lapok (lino-, papírmetszet) formájában

Feladatok a térre - térben

A külső es belső tér ábrázolása *egyszerűbb-bonyolultabb* térbeli elemek segítségével
Agyagszobor, agyagplakett készítése a mintázás alapelveinek - formaépítés, arányok, térbeliség,

pozitív-negatív formák - szemleletes megjelenítéssel

Javasolt szemleltetés: Nagy István, Ferenczy Károly, Ferenczy Beni, Barcsay, Bonnard, Vuillard,

Schaar Erzsébet

Feladatok a térre

A draperia

Szerkezeti és tonusos rajzok, kevert anyagokkal való ábrázolás (rajz és akvarell, szén és pasztell) a draperiamozgásban

A szálló draperia, mint téma. *Drapéria metamorfózisa. (Fotó-vegyes technika)*

Fotó készítése draperiaról és annak megfestése

A draperia, mint plasztikai elem, takarások és díszítések

A draperia, mint jel

Fríz mintázása, gipszfaragás draperia motívum után, gipszöntések draperiaról. *Gipszes drapéria formázása.*

Javasolt szemleltetés:

Caravaggio, Barcsay, Manzu, Christo, Giacometti

A portré

Egyszerű szerkezeti rajzok, a formák felismerése az árnyék változásakor az arcon, bevilágítási feladatok, fej rekonstrukció koponya alapján és szerkezeti ismeretek (pl.: a Magyar Nemzeti Múzeum koponyából történő rekonstrukciós szobrainak vizsgálata)

Koponya ceruzarajza

A portré, mint karakter, karikatúra és krock készítése modell alapján, vonalas rajz - onarckép

Portré készítése, koponya mintázása

Gomb, mint térbeli probléma - mintázás

Osztott gomb, gombszeletek egymásra mintázása

Portré gipszvel való mintázása, a fej rajza és mintázása különböző nézetekből

Javasolt szemleltetés:

reneszansz portrék, Cézanne festmények, római portrészobrok, Melocco, Barcsay, Picasso,

Schaar, Modigliani, Brancusi, Chuck Close

Rajzi és plasztikai tanulmányok "segédanyagai"

Vázlatok készítése

A vonallal való rajzolás módzatai pontozott, rácsozott, satirozott rajz és foltkepzés, (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével) vonalhalos rajzolás, fakturák, a mintázásban testreszek, fejreszek rajzolása és mintázása, esetleg gipszöntvény alapján

Fotóhitelesesű és expresszív résztanulmányok, krock

Javasolt szemleltetés: Dürer, Rembrandt, Székely Bertalan, Escher, Ferenczy Beni, Picasso, Lautrec.

Ábrázolás és szerkesztés

A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók és felhasználásuk a művészi ábrázolásban

Gyakorlatok a kétpontos perspektívával, a kavalieri axonometria és a Monge szerkesztéssel
Vonal a térben - fem, sparga, *pálcika* és üvegplasztikák Javasolt szemléltetés:

Escher, építészeti rajzok, tervek

Nagy méret, kis méret

A korábbiakban feldolgozott témák, tanulmányok egyéni vagy csoportos módon történő megfestése, megrajzolása nagy méretben (csomagolópapír, A0 rajzlap), illetve kis méretű kartonra (A4 méret)

A méretváltásból adódó kompozíciós problémák kielemezése Az olajfesték használatának kipróbálása

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen jártas a vizuális nyelv kifejezőeszközeinek alkalmazásában. Ismerje a sík és térabrázolás szabályrendszerét; a rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolások leggyakoribb formáit;

az ábrázoló geometria és a szerkesztő térabrázolás szabályait.

Legyen jártas a látvány, illetve annak képi megjelenítésének értelmezésében, a sík és térbeli művek önálló alkotó létrehozásában.

8. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A 8. évfolyam feladatai a komponálás, az önálló munkaszervezés, beállítás elkészítés és a feladatok korrektúra mellett való többértelmezésű feldolgozása körül rendeződnek.

A tanulók jártasság szinten kell, hogy ismerjék a tárgyi világ és annak vizuális leképezése során előforduló eljárás-fázisokat, a szakmai, technikai megoldások között önállóan tudjanak választani.

Fontos célkitűzése az évnek az egyéni korrektúrával történő fejlesztés, melynek során az alkotómunka egyes fázisai a tanulók számára is markánsan kirajzolódnak.

A tanulók az év során bejárhathatják a studium jellegű feladatmegoldásoktól az egyéni témaválasztásokon keresztül a kreatív képzőművészeti tevékenységek, feldolgozások sorát.

Az adott témaegységekre előirányzott óraszámok a csoport képességeinek és a haladás irányának megfelelően alakíthatóak.

Az alak

Krokik az állatkertben vagy vázlatok háziállatokról

Krokik csoporttársakról, álló, fekvő és mozgó alakok

Rajz, agyag és viasz krokik, tus és pacvázlatok

Csontváz rajza

Körberajzolások, tükörrajzok, fotók egymásról, azok rajzban történő átdolgozása, kollázsok és montázsok emberi alakok atalaktásával, emberi alakrészletek rajzainak összeillesztése, fotoszekvenciák emberek mozgásáról Javasolt szemléltetés:

Izso M., E. Muybridge, D. Hockney, Rodin, Holbein, Dürer, Giacometti.

Figura a térben

Beállítás interieurban, a figura és tér viszonya a fény-árnyék változásaiban

A geometrikus tér és a szerkesztett árnyék figurával, arányproblémák, agyagban mintázott figura épített térben, ülő és álló figurák külső és belső térben, plain air és embercsoport

Javasolt szemléltetés:

Szinyei M., Degas, Monet, Schaar E., Caravaggio, El Greco, Csernus T.

Átváltozások

Az eddig készített munkák feldolgozása más anyagokkal, más méretben

Új beállítások szokatlan megvilágítási effektekkel *Fotósorozatok*.

Plasztikai munkák szokatlan- talált - anyagokkal

Egy feladat sokféle megoldása, variációk anyagokra, stílusokra Javasolt szemléltetés:

M. Ernst, Picasso, Ensor, Dalí, Duchamp

Változatok művészettörténeti alkotásokra

Másolatok készítése, hagyományos festészeti, plasztikai és grafikai eljárásokkal, belerajzolások, átfestések, stílusparódiák, híres festmények megmintázása, méret- és elemváltoztatások

A természetben

Vázlatok és festmények készítése a természetben

A plain air-ben való munka megismertetése

Grafikai művek készítése vonalrajztól a lavírozott tusig

Az akvarell és a gouache.

Fotózás a természetben

Fotosetek

Javasolt szemléltetés:

a barbizoni iskola alkotásai, a nagybányaiak, a szolnoki és a szentendrei művésztelep műveiből

A szerkesztett és az illuzórikus tér

(Látzat és valóság)

A perspektíva csapdái, kvázi-terek készítése - tükörobjektvek, diszlettervek egy megadott műhöz, egy ismert, pl. reneszánsz belső tér (festményhatter) megepítése makettben, megszerkesztése rajzban

Javasolt szemléltetés:

diszlettervek, építészeti alkotások, Bachmann G., H. Hollein

Minimumkövetelmény

A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők (fény-árnyék, folt, elrendezés, stb.) tudatos alkalmazása az alkotó munkában.

A megjelenítés intenzitásának befolyásolása az önálló tevékenységekben. A vizuális nyelv jelentérendszerének ismerete, elemzőképeség.

Az anatómia alapvető törvényszerűségeinek ismerete.

A képi konvenciók ismerete.

A rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás leggyakrabban használt eljárásaiban való jártasság.

9. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A 9. évfolyam tananyaga átmenetet képez a 8. és a 10. évfolyam elemző és alkotó újraértelmező feladatai között.

Megjelennek az átírással, az alkalmazott feladatokkal kapcsolatos tevékenységek, miközben egyre

hangsúlyosabba valik a korrektúra nélküli munkavégzés kialakítása, a művészettörténeti, nepraizsi ismeretek alkalmazása, beépítése a saját alkotásokba.

A vizuális kommunikáció alaposabb megismerése, illetve a mozgókép bekapcsolása a tevékenységkörökbe a korszerű képzőművészeti szellem kialakítását segítheti elő.

Átírás és alkalmazás

Természet utáni tanulmányok átírása különböző grafikai technikákkal (tus, fotográfika, papírmetszet, linómetszet)

Tervezési feladatok alkalmazott grafikai munkákra

Plakátok, naptarak, arcúlatok tervezése

Arcátírások, arcfestések, díszítő ábrázolások a testen, testfestés, tetővalás

Szín és karakter, jellemző arcok egy színházi előadás szereplőinél.

Javasolt szemleltetés:

tetővalások, torzsi maszkok, ausztrál bennszülöttek testfestései, japán színészarcok, fotográfikák, linómetszetek (Nolde, Kirchner) plakátok különböző korokból

Játék a színekkel

Színsorok készítése és alkalmazása szabadon választott témára

Színperspektíva és alkalmazása a korábban elkészült művek felhasználásával

Színviszonylatok érzékeltetése - fehér kép, fekete kép - készítése

Monokromia, monotonia, egyszínű sorozatok festése

Javasolt szemleltetés:

a színoid rendszer, a Bauhaus szintani dokumentumai, Karolyi Zs., P. d. Francesca festmények

A térplasztika

Szobortervek külső környezetben

Formatanulmányok kővekről

Absztrakt formák

Természetes formák

Kut terv

Figura és természeti forma (pl.: növény, szikla) kapcsolata a plasztikában

Különböző anyagok felhasználása térplasztikai munkákhoz

Javasolt szemleltetés:

Moore, B. Hepworth, Borsos M., Serra T. Cragg

A filmvilág

Filmtervek készítése adott témára:

- a kompozíció gyakorlása,

- a kivágás,

- montázs megismerése,

onfilm készítése videokamerával, vagy S-8 kamerával.

Javasolt szemleltetés:

BBS filmek a 60-as 80-as évekből, Maurer, Erdély M.

A műalkotás, mint korélmény

Jatekos feldolgozás különböző stílusú képzőművészeti alkotásokkal

Szobrok megfestése, festmények megmintázása stílusparódiák

Alkotások készítése különböző eszközökkel, különböző stílusokban

Műalkotasmontázsok, anakronisztikus részletek beépítése a műalkotásokba

Népművészet és természet

Népművészeti alkotások és azok anyagainak feldolgozása, természetközeli technikák (fázekasság, szövés, fonás, kosárfonás) beépítése alkotásokba

Ismerkedés a magyar népviselet- és tárgykultúrájával

Javasolt szemleltetés:

népművészeti alkotások, anyagok és technikák, Samu Géza, Scherer Mihály "Fáskor" művészei.

Minimumkövetelmény

Az elvont gondolkodás (absztrakció, redukáló és átiró képesség) kialakítása és gyakorlati alkalmazása.

Az elemző képesség jártassági szinten történő alkalmazása. Az ábrázoló geometria és alkalmazásának ismerete.

A vizuális kommunikáció jel- és jelrendszerének alkalmazása. Az önálló alkotómunkára való törekvés kialakítása és gyakorlása.

10. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A tananyag a 10. évfolyamban természetesen az utolsó három évben megismert és megtanult eljárások összefoglalása.

A tanulók ebben az életkorban már képesek önálló módon megszervezni alkotói tevékenységüket.

Az ismétlődő jellegű feladatok egy-egy összefoglaló munkában is megjeleníthetők (erre tesz javaslatot a tantervi program is), de sok kisebb feladat megvalósítására is mód nyílik.

Egyetlen új témakör a médiaművészet megismerése, videó, számítógép használata a képzőművészeti kultúrában.

Feladatok a festészeti alapismeretek összefoglalására

Szabadon választott témában tempera vagy olajfestmény készítése, színtervekkel és rajzi tanulmányokkal együtt nagy méretben (portfolio az alkotási folyamatról)

Feladatok a szobrászati alapismeretek összefoglalására

Szabadon választott anyaggal (gipsz, agyag, fa, viasz) közteri szoborterv elkészítése szobrászalkotás használatával

Tervrajzok, esetleg a mű elhelyezését imitáló fotomontázsok mellékelésével (portfolio a készülő szobor munkafázisairól)

Feladat a grafikai technikák alapszintű ismereteinek összefoglalására

Egy alkalmazott, vagy sokszorosított technikájú grafikai lap készítése szabadon választott témában, előkészítő vázlatokkal együtt (portfolio a készítés folyamatáról, az esetleges felhasználási módokról - könyv, naptár, prospektus...)

Reklám

A tömegkommunikációs eszközök, sajtó, Tv, Radio működésének megismerése (tájékozódási szinten)

Egy reklámkampany vizuális elemeinek megszervezése (arculat, riportok, kisfilm) tervezési szinten

Javasolt szemleltetés:

reklamefilmek és szövegek a tömegkommunikációs csatornákról

Médiaművészet

Alapszintű ismeretek elsajátítása a videós és számítógépes grafikai, művészeti kifejezőmódokban

Rövid videós onfilm (onportré) készítése, ehhez számítógépes feliratok, szövegsorok és egyéb grafikai anyagok tervezése és kivitelezése

Javasolt szemléltetés:

videóművek - Body G., Révész L. L.

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje:

- a vizuális nyelv kifejezőeszközait,
- azok jel- és jelentérendszerét,
- a sík és térabrázolás szabályrendszerét,
- az ábrázoló geometria alapelemeit,
- a rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás leggyakrabban használt eljárásait,
- a médiaművészet kifejezőeszközait és azok jelrendszerének alapjait,
- a képi konvenciók jelentéshordozó elemeit,
- az anatómia alapvető törvényszerűségeit és azok ábrázolási konvencióit,
- a vizuális nyelv kommunikációs eszközrendszerét,
- a művészettörténet nagy korszakait.

A tanuló legyen képes:

- a tanár által, vagy önállóan kijelölt témák önálló (korrektúra segítségével történő) feldolgozására,
- a művészeti alkotómunka különböző elemeinek egyidejű alkalmazására,
- sík- és térbeli művek létrehozására,
- konkrét és elvont képi és plasztikai gondolatok megjelenítésére,
- a látvány, illetve az abból történő absztrakció elemző értelmezésére, sokrétű feldolgozására (tanári segítséggel),
- a művészettörténeti korszakok megismert értékeit kreatív módon alkalmazni, adaptálni saját alkotómunkájukban.

2.2.2 MŰHELYGYAKORLAT

3. évfolyam

heti óraszám: 2 óra

Tananyag

Elmélet:

Technológia:

- Technológiai ismeretek.
- Az anyag legfontosabb tulajdonságai, kezelése, képlékenysége, alakítási lehetőségei.
- Kerámiatárgy készítésének fázisai, formaadás, engobozás, mázazás munkarendje.
- Formák összeragasztásának hibaforrásai.
- Az edényvastagság határai.
- Az engob felhordás lehetőségei, hibaforrásai.
- A gipszöntés folyamata.

- Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek.

Gyakorlat:

- Az anyag kevés szerszámot igénylő formálása, díszítése földfestékekkel.

Feladatcsoportok:

1. Szabadon formálható kerámia

- Apró agyagplasztikák készítése, földfestékekkel való díszítése.

2. Felületalakítás

- Masszagyúrás, lapnyújtás, méretrevágás.
- Kör és szögletes síkfelület tagolása engobbal.

3. Edénykészítés I.

- Edényalakítás szétnyomkodással, engobos díszítés.

4. Edénykészítés II.

- Különböző formára és formába való döngöléssel készített tárgyak előállítás.

5. Pecsétnyomó készítés

- Saját tárgyak megkülönböztetésére szolgáló gipszpecsét faragása.

Követelmény:

A tanuló legyen birtokában az alapvető technológiai és szaktörténeti ismereteknek.

Legyen képes a megismert technikát úgy alkalmazni, hogy lehetőleg repedésmentes plasztikát ill. tárgyat hozzon létre.

4. Évfolyam

Heti Óraszám: 2 Óra

Tananyag

Elmélet:

Technológia:

- Technológiai ismeretek.
- Relief és negatívja.
- Színes anyagok és masszaszínezés.
- Agyag képlékenysége és megmunkálása.
- Kézikorongon történő felrakás és korongozás kapcsolata.
- Korongozási alapismeretek.
- Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek.

Szaktörténet:

- Szaktörténeti ismeretek.
- A görög és a római kerámia.
- Középkori edénytípusok, kályhák, kályhacsempék.
- Reneszánsz kerámia.

Gyakorlat:

- Relief készítés, szabad formálású és felrakott edények készítése.
- A korongozás alapfogásai.

Feladatcsoportok:

1. Pozitív, negatív, relief

- Gipszlap öntése, agyagba, gipszbe való karcolás, felületképzés.
- Negatív ellenpár készítése.

2. Edénykészítés I.

- Különféle marokedény készítése, azok díszítése nyomhagyással.

3. Edénykészítés II.

- Formára vagy formába rakott intarziaedény.

4. Edénykészítés III.

- Kézikorongon történő edényfelrakás.

5. Korongozás

- Ismerkedés a korongozással, alapfogások elsajátítása.
- Nyomhagyásos és plasztikus díszítés.

Követelmény:

A tanulónak legyen alapvető technológiai és szaktörténeti ismerete. Birtokolja alapszinten az elsajátított tárgykészítési technikát.

Legyen képes egyszerű edényeket felrakással elkészíteni és díszíteni.

5. Évfolyam

Heti Óraszám: 2 Óra

Tananyag

Elmélet:

Technológia:

- Technológiai ismeretek.
- Szögletes formák összeépítése, vetemedés, zsugorodás.
- Fedő kialakítási variációk.
- Máz típusok (átlátszó-, fedő-, ón-, ólomházak).
- Különféle kemencetípusok.
- Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek.

Szaktörténet:

- Szaktörténeti ismeretek.
- A habán kerámia.
- A török kerámia hatása.
- A magyar népi fazekasság edénytípusai.

Gyakorlat:

- Fedeles, szögletes edény készítése és díszítése.
- Egyszerű korongozott formák, azok díszítése.

Feladatcsoportok:

1. Felületalakítás I.

- Nyomhagyásos gyakorlatok síkfelületen.

2. Felületalakítás II.

- Síkfelület tagolása engobbal (csíkozás, fröcskölés, ecsettel való festés, írókázás ...).

3. Felületalakítás III.

- Síkfelület kialakítása színes masszák segítségével.

4. Edénykészítés

- Síklapokból készített egyszerű fedeles tárgy készítése, díszítése a ritmusgyakorlatok alkalmazásával.

5. Korongozás

- Egyszerű alapformák, azok díszítése a ritmusgyakorlatok alkalmazásával.

Követelmény:

A tanulónak legyen alapvető technológiai és szaktörténeti ismerete.

Tudjon a megismert tárgyalakítási eljárás birtokában ép tárgyat létrehozni.

Legyen képes egyszerű korongozott tárgyakat készíteni és engobozással díszíteni.

6. Évfolyam

Heti Óraszám: 2 Óra

Tananyag

Elmélet:

Technológia:

- Technológiai ismeretek.
- Ipari sorozatgyártás technológiái.
- Alacsony- és magas tűzű masszák és azok mintázása, égetése.
- Oxidáló és redukáló égés, kemencék.
- Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek.

Szaktörténet:

- Szaktörténeti ismeretek.
- Magyar népi kerámia tájegységei, központjai.
- Nagy kőedénygyárak és porcelángyárak.
- Kortárs kerámia.

Gyakorlat:

- Korongozott füles edény és azok díszítése.
- Korongozott fedeles edény és azok díszítése.

Feladatcsoportok:

1. Anyaggyűjtés

- Edényformák rajzolása, díszítmények másolása, elemzése.

2. Korongozás I.

- Egyszerű hengeres formák fölhúzása, a felület tagolása engobbal.

3. Korongozás II.

- Egyszerű edényformák korongozása különféle peremmegoldással.
- Fenékszög esztergálása.
- Fedő kialakítása.

4. Fülelés

- Fülhúzás, felragasztás.

5. Mázas edénykészítés

- Mázazási, kemenceraakási gyakorlatok.
- Az égetés figyelemmel kísérése.

Követelmény:

A tanuló legyen képes hengeres formát korongozni és fülelni.

Tudjon megfelelő falvastagságú mázas edényt készíteni.

Birtokolja alapszinten az elsajátított tárgykészítési technikákat.

TOVÁBBKÉPZŐ

7. Évfolyam

Heti Óraszám: 2 Óra

Tananyag

Elmélet:

Technológia:

- Technológiai ismeretek.
- Az agyag összetétele, szerkezete, előfordulása, bányászata.
- Kerámiatárgy készítésének munkafolyamata – agyaggyúrás, formaadási eljárások, szárítás, mázazás, égetés rendje.
- A technológiai feyelem betartásának fontossága.
- Edénykészítési technikák az őskorban, ókorban.
- Jellemző edénykészítési eljárások az őskorban és az ókorban.
- Égetési alapismeretek, kemence nélküli égetési lehetőségek, ókori kemencék.
- Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek.

Szaktörténet:

- Szaktörténeti ismeretek.
- Mezopotámia és Egyiptom fazekassága.
- Európa kőkori fazekassága.
- Görög és római kerámia.

Gyakorlat:

- Figura és edény kapcsolata.

Feladatcsoportok:

1. Szabad és kötött formálás összekapcsolása

- Figurális agyagplasztika kézikorongon felrakott edény részeként való alkalmazása.
- Anyaggyűjtés – a téma megjelenési formái a kerámiatörténetben.
- Tervezés és anyaggyűjtés látványszerű rajz segítségével.

2. Forma és díszítmény együttese

- Korongozott öblös edény, annak engobos tagolása geometrikus, vagy antropomorf jelleggel.
- Megoldási variációk rajzban.
- Mázazás, kemencerakás.

3. Tárgyelemzés

- A tananyaghoz kapcsolódó kerámiatárgy elemzése történeti, művészettörténeti keretbe foglalva.
- A funkció, forma, szerkezet, díszítmény megjelenési formáinak értelmezése.

Követelmény:

A tanulónak legyen alapvető technológiai és szaktörténeti ismerete.

Birtokolja alapszinten az elsajátított tárgykészítési technikát.

Legyen képes rajzi gyűjtés nyomán tervet, vázlatot készíteni és felrakással vagy korongolással öblös tárgyat (tárgyakat) elkészíteni.

8. Évfolyam

Heti Óraszám: 2 Óra

Tananyag

Elmélet:

Technológia:

- Technológiai ismeretek.
- Középkori edénytípusok.
- Padlócsempék, kályhaszemek, kályhák készítése.
- Az ólom-, ón- és sómáz jellemzői.
- A fajansz, kőedény és lüsztermáz legfontosabb ismérvei.
- Különbéféle mázazási eljárások – máz alatti, máz feletti festés, sgraffito.
- Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek.

Szaktörténet:

- Szaktörténeti ismeretek.
- A középkori edénytípusok, kályhacsempék és kályhák kialakulása.
- A reneszánsz kerámia.
- Mátyás budai műhelye.

Gyakorlat:

- Síkfelület és plasztika kapcsolata.

Feladatcsoportok:

1. Felületkialakítási gyakorlatok

- Anyaggyűjtés, díszítménymásolás, elemzés.
- Tervezés anyagban. Adott felület szabad ill. kötött rendszerű plasztikus tagolása.
- Pozitív és negatív viszonylatok kihasználása.

2. Plasztikus padlócsempe

- Tervezés anyaggyűjtéssel.
- Mintaszervezés, sorolható és terülő díszítmények.
- Tárgykészítés gipsznegatív segítségével.

3. Egyedi relief

- Lapos vagy magas plasztikájú egyedi megjelenésű dombormű tervezése és készítése szabadon választható funkcióra.

4. Korongozott edény és plasztika

- Korongon készült edény egyedi, sorolt vagy terülő plasztikus tagolása (szabad kialakítású domborművel, pecsételő hengeres megoldással vagy bepecsételt eljárással ...).

5. Tárgyelemzés

- A tantárgyhoz kapcsolódó kerámiatárgy elemzése történeti, művészettörténeti keretbe foglalva.
- A funkció, forma, szerkezet és díszítmény megjelenési formáinak értelmezése.

Követelmény:

A tanulónak legyen alapvető technológiai és szaktörténeti ismerete.

Birtokolja az elsajátított tárgykészítési technikákat alapszinten.

Legyen képes a tárgykészítés során eltérő mintaszervezési megoldások alkalmazására, sorolható csempek és reliefek elkészítésére.

9. Évfolyam

Heti Óraszám: 2 Óra

Tananyag

Elmélet:

Technológia:

- Technológiai ismeretek.
- A gipsz, mint segédanyag, alkalmazási területe.
- Öntési alapismerete, az önthető massa jellemzői.
- Ötéssel és korongon készült edény összehasonlítása forma, anyag, szerkezet, szilárdság szempontjai szerint.
- Korongolt fazekasedény díszítésének lehetőségei: zsinórozás, plasztikus dombormű, csíkozás, sgraffito, fröcskölés, fésűsdísz, holdazás, ecsettel való festés, írókázás.
- Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek.

Szaktörténet:

- Szaktörténeti ismeretek.
- A habán kerámia.
- A magyar népi kerámia – a török kerámia hatása, a népi fazekasság tárgytipusai, tájegységek jellemzői, fazekas központok.

Gyakorlat:

- Edény és festett felülete.

Feladatcsoportok:

1. Felületdíszítési gyakorlat

- Anyaggyűjtés, díszítménymásolás, elemzés.
- Az elméletben megismert díszítőtechnikák gyakorlása.
- A begyakorolt technikák valamelyikének alkalmazásával önálló vonal-, foltritmusok kialakítása síkfelületen.

2. Szögletes edény és díszítménye

- Különböző rendeltetésű és formájú, egymással harmonizáló szögletes edényegyüttes kialakítása összeépítéssel, díszítése a fenti technikák alkalmazásával.

3. Korongozott edény és díszítménye

- Különböző profilú korongolt tálféleségek készítése, díszítése festéssel, mázazással.
- A tervezést megelőző anyaggyűjtés kapcsán kompozíciós alapesetek rajzos elemzése.

Követelmény:

A tanulónak legyen alapvető technológiai és szaktörténeti ismerete.

Birtokolja az elsajátított tárgykészítési technikákat alapszinten.

Legyen képes formákat korongozni, szakszerűen mázazni.

10. Évfolyam

Heti Óraszám: 2 Óra

Tananyag

Elmélet:

Technológia:

- Technológiai ismeretek.
- Az ipari szériagyártás technológiája, massa- és mázalapanyagai, dekorációs eljárásai, valamint égetési módszere.
- Egyedi kortárs kerámiakészítési eljárások elemzése.
- Elektromos, gáz-, koks- és olajtüzelésű kemencék.
- A redukció különböző formái – fekete edény, porcelán égetés, raku.

- Baleset-, munka- és környezetvédelemi ismeretek.

Szaktörténet:

- Szaktörténeti ismeretek.
- Kőedény- és porcelántárgyak kialakulása, fejlődése.
- A formatervezés jelentősége.
- Egyedi kortárs kerámia.
- Anyag- és hagyománytisztelet megnyilvánulásai.

Gyakorlat:

- Edénycsoport.

Feladatcsoportok:

1. Edényrészek kialakítása

- Préselt fül készítése kétfeles forma segítségével.
- Korongozott csőr összeépítése az edénytesttel, a fül felragasztása.
- Értelmező rajzok készítése, pl. kiöntőedény esetére.

2. Díszítményvariációs gyakorlat

- Azonos formájú és méretű korongozott tárgysorozat díszítési variációi.

3. Tárgyegyüttes készítése

- Azonos formavilágú, harmonikus tárgyegyüttes tervezése, elkészítése eszközökkel.
- Az elképzelt darabok látványyszerű megjelenítése rajzban.

4. Kiselőadás

- A kerámiatörténetből kiválasztott kedvenc korszak vagy jelenkori kiemelkedő jelentőségű alkotó munkáinak bemutatása, elemzése.
- Miért tetszik? Kit választanál példaképnek és miért?

Követelmény:

A tanuló szerezzen alapvető technológiai és szaktörténeti ismereteket és legyen képes azokat szakszerűen alkalmazni.

Ismerje a használati funkcióra tervezett tárgyak részeinek jelentőségét, ezen ismertek felhasználásával legyen képes jól használható tárgyakat készíteni.

2.2.3 A KERÁMIA MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

- Rajz-festés-mintázás max. 90 perc
- Kerámia műhelygyakorlat max. 180 perc
- rajzi, tervezési feladat 50 perc
- tárgykészítés agyagból 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakító képessége. A feladat tükrözze a tanuló kerámiaművészet műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A tárgyalakító feladat megoldásában mutassa be a tanuló kerámiatechnikai jártasságát, tudását.

A kerámia műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kerámiatárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi, tervezési munka alapján megvalósított, égetett és/vagy festett, mázazott alkotás, amely lehet:

- felrakással vagy korongozással készült egyszerűbb használati tárgy vagy díszedény,
- mintázott, festett vagy mázazott plasztika.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített kerámiatárgy.

A kerámia vizsgamunka az intézmény által meghatározott tárgytípus, színes tervvázlat alapján agyagból, választott technikával, nyomhagyásos, pecsételt vagy plasztikus felületdíszítések alkalmazásával létrehozott alkotás, amely lehet:

- korongozott tálka vagy edény,
- felrakással készült edény,
- lapból épített, kerek vagy szögletes alaprajzú edény,
- a kerámiában használatos kézi formázási, mintázási eljárásokkal készült plasztika.

3. A vizsga értékelése

A kerámia műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, plasztikai, tárgytervező készség,
- alapvető eszköz- és szerszámismeret,
- felrakott, korongozott és lapból épített edénykészítés fázisainak, azok helyes sorrendjének ismerete,
- alapvető díszítési eljárások ismerete,
- egyszerű festési, mázazási módok ismerete,
- forma és díszítmény összhangja,
- a tárgyak színezésének, színvilágának harmóniája.

2.2.4 A KERÁMIA MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama

Rajz-festés-mintázás max. 120 perc

Kerámia műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 60 perc
- tárgykészítés agyagból 180 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Kerámia műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakító képessége. A feladat tükrözze a tanuló gondolati tartalomnak megfelelő elemző, átíró, formaértelmező készségét, a kerámiaművészet műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A tárgyalakító feladat megoldásában mutassa be a tanuló kerámiatechnikai jártasságát, tudását, művészi igényességét.

2.1. A kerámia műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész kerámiatárgy vagy tárgyegyüttes.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi, tervezési munka alapján megvalósított, égetett és/vagy festett, mázazott alkotás, amely lehet:

- felrakással, korongozással vagy a kézi formázási technikák kombinációjával készített használati tárgy vagy díszedény, dombormű, csempe vagy mintázott, festett, mázazott plasztika,

- gipszforma segítségével préselt edény,
- öntőforma segítségével öntött edény.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített kerámiatárgy.

A kerámia vizsgamunka az intézmény által meghatározott tárgytípus, színes tervvázlat alapján, agyagból, választott technikával, plasztikus felületdíszítések alkalmazásával létrehozott alkotás, amely lehet:

- korongozott tál vagy edény,
- felrakással készült edény,
- lapból épített edény,
- dombormű, csempe,
- kézi formázási módok kombinációjával készített tárgy,
- a kerámiában használatos mintázási eljárásokkal készült plasztika.

2.2. *A kerámia műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:*

- a kerámia anyagai,
- a kerámiaformázás műveletei, technológiái,
- díszítési eljárások,
- égetési módok,
- a kerámiaművészet fejlődési korszakai,
- a magyar agyagművesség,
- egészség- és környezetvédelmi alapismeretek.

3. *A vizsga értékelése*

3.1. *A kerámia műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:*

- rajzi, plasztikai, tárgytervező készség,
- a rajzi tervezés és a kivitelezés pontossága,
- a tárgykészítési technikák alapvető ismerete,
- alapvető díszítési eljárások ismerete,
- kerámiafestési, -mázazási módok ismerete,
- forma és díszítmény összhangja,
- a tárgyak színezésének, színvilágának harmóniája.

3.2. *A kerámia műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:*

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabotossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

3. SZÍN- ÉS BÁBMŰVÉSZETI ÁG

3.1 AZ ALAPFOKÚ SZÍN-, ÉS BÁBMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A SZÍN- ÉS BÁBMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

- Kiemelt kompetenciák a színművészet területén
- Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges
- Szakmai kompetenciák
- Színházi alapfogalmak/szakkifejezések alkalmazása
- Drámai/színházi konvenciók alkalmazása
- Meghatározó történeti és kortárs színházi stílusok felismerése
- A színházi műfajok felismerése

- A szöveg- és előadás elemzés meghatározó szempontjainak, a színészi alkotómunka fázisainak, főbb összetevőinek megismerése, alkalmazása
- Drámai szövegek értő – színészi szempontokat figyelembe vevő– olvasása
- Különböző színészi technikák megismerése és alkalmazása
- Színházi improvizáció
- Karakterábrázolás nyelvi, beszédtechnikai, illetve mozgásos eszközökkel
- Előadásban (játékban) szerepek megformálása
- A rendezői instrukciók mentén végzett munka
- Más művészeti ágak területéről származó ismereteinek alkalmazása a szerepalkotás során
- Színházi előadások elemzése, értékelése
- Személyes kompetenciák
- Önállóság
- Döntésképesség
- Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság
- Mozgáskoordináció
- Fejlődőképesség, önfejlesztés
- Társas kompetenciák
- Kapcsolatteremtő készség
- Kezdeményező-készség

- Empatikus készség
- Tolerancia
- Kommunikációs rugalmasság
- Adekvát metakommunikáció
- Konfliktusmegoldó készség
- Módszerkompetenciák
- Kreativitás, ötletgazdagság
- Problémamegoldás
- Figyelem összpontosítás
- Helyzetfelismerés
- Kritikus gondolkodás
- Ismerkedjenek meg a dramaturgia alapszabályaival, tudjanak egy-egy látott előadást kritikusan, koruknak megfelelően elemezni.
- Szakmai tudásuk a képzés végére érje el azt a szintet, hogy differenciált munkavállalással, önállóan létre tudjanak hozni egy színvonalas előadást.
- A képzés során szerzett ismeretek és élmények ösztönözzék a gyerekeket arra, hogy az alkotó tevékenység lehetőségét életük további részében is igényeljék, és megszerzett tudásukat gyakorolják.

Készítse fel a tanulót

drámai szövegek értő – színészi szempontokat figyelembe vevő – olvasására,
különböző színészi technikák tudatos alkalmazására,
színházi improvizációra,
mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel történő karakterábrázolásra,
egy-egy színházi stílusoknak megfelelő színészi játékokra,
különböző szerepek megformálására,
a rendezői instrukciók mentén végzett munkára,
más művészeti ágak területéről származó ismereteinek alkalmazására a szerepalkotás során,
színházi előadások elemzésére, értékelésére.

Ismertesse meg a tanulóval

a színházi alapfogalmakat / szakkifejezéseket,
a drámai/színházi konvenciókat, azok alkalmazását,
a legfontosabb történelmi és/vagy kortárs színházi stílusokat,
a színházi műfajokat,
a szöveg- és előadás-elemzés szempontjait,
a színészi játék alapvető iskoláit,
a színészi alkotómunka fázisait, főbb összetevőit,
a színház jelenkori közösségi, társadalmi szerepét,
napjaink színházi struktúráját.

A tanterv célja

A tanterv célja, hogy - az évről-évre mindig emeltebb szintű képzés, az egyre fokozottabb igényekkel fellelő, egyre nagyobb koncentrációt, ügyességet igénylő gyakorlatok szerkesztésével, a „hívószavak” pontos meghatározásával (melyek a gyakorlatok lényegét, variációit és lehetőségeit emelik ki) – elindítsa a drámajátékot „játszó” tanuló fantáziáját, hogy egyénisége, kreativitása előtérbe kerülhessen.

A képzés ideje: 12 év
 Évfolyamok száma: 2 + 6 + 4 évfolyam (2 EK + 6 Alapfok + 4 TK)
 Csoportlétszám: átlag 15 fő
 Csoportos órák időtartama: 45 perc
 Heti óraszám (minimum): előképző 2 x 45 perc
 alapfok és továbbképző 4 x 45 perc

Tantárgy	Évfolyamok											
	előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy Dráma és Színjáték	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Kötelező tárgy Beszéd és vers			1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Kötelezően választható tárgyak Mozgás és tánc									1	1	1	1
Összesen:	2	2	4	4	4	4	4	4	6	6	6	6

A színművészeti oktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámait figyelembevétele mellett a tanuló más művészeti ág (zene, tánc, képző és iparművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin is részt vehet.

Főtárgy

1. Drámajáték (előképző, alapfok 1-6. évfolyam) komplex, dramatikus, színházi tevékenység
2. Színjáték (továbbképző 7-10. évfolyam) komplex színházi tevékenység

Kötelező tárgyak

- Beszéd és vers (1-10. évfolyam)

Kötelezően választható tárgyak

- Mozgás és tánc (7 -10. évfolyam)

Képzési idő

• Drámajáték	1 - 6. évfolyam	hetente	3 x 45 perc
• Színjáték	7 - 10. évfolyam	hetente	3 x 45 perc
• Beszéd és vers	1 - 6. évfolyam	hetente	1 x 45 perc
	7 - 8. évfolyam	hetente	2 x 45 perc
• Mozgás és tánc	7 - 10. évfolyam	hetente	1 x 45 perc

Az oktatás célja

A színművészet sajátos kifejezőeszközeinek megtanításával (beszéd, mozgás, szcenika) és a színművészethez kapcsolódó művészeti ágak (zene, képzőművészet, tánc, ének, báb) megismertetésével érzelmekben gazdag és sokszínű, komplex alkotótevékenységre képes személyiségek formálása.

Feladata

- A képzés ideje alatt fejlődjön ki és jöjjön létre a gyermekközösségben a közösségért ébredő aktivitása, ön és emberismeretének gazdagodása, önálló alkotóképessége, rugalmas gondolkodása, összpontosított, megtervezett munkára való képessége, testi, térbeli biztonsága, időérzéke, mozgásának és beszédének tisztasága.
- Ismerjék meg és sajátítsák el a színházművészet kifejező eszközeit (mozgás, beszéd) a színpadtechnika legfontosabb elemeit.
- Ismerjék meg és sajátítsák el a vers és prózamondás legfontosabb kifejező eszközeit.
- Ismerjék meg a színháztörténetnek azokat a fejezeteit, melyek gyakorlati munkájuk során szerzett tudásukhoz kapcsolódnak.
- Ismerkedjenek meg különböző színházi mesterségekkel (hang- és fénytechnika, díszlet- és jelmeztervezés).

Ismerkedjenek meg azon művészeti tevékenységekkel (zene, képzőművészet, tánc, ének, báb) melyek erősítik és színesítik a színházi kifejezésformákat.

A képzés biztosítson lehetőséget

1. A hivatásos, alternatív, amatőr társulatok és kortárs csoportok élő színházi előadásainak megtekintésére
2. Nyilvánosság előtti fellépésre
3. A színházzal rokon művészeti tevékenységek megismerésére
4. Más művészeti csoportok munkájának beható megismerésére
5. A csoportos és egyéni önkifejezési szándékok megvalósítására (egyéni foglalkozásra vers és prózamondásnál, szerepformálásnál, szóló számoknál)
6. A speciális technikai igények kielégítésére

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA és ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbíráható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Vizsga tantárgyak

Színjáték tanszak

A művészeti alapvizsga tantárgyai:

dráma és színjáték, valamint

egy választott tantárgy az alábbiak közül:

beszéd és vers

mozgás és tánc

A művészeti záróvizsga tantárgyai:

dráma és színjáték, valamint

egy választott tantárgy az alábbiak közül:

beszéd és vers

mozgás és tánc

Színjáték tanszakon a fent megjelölt választható tantárgyak közül vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a színművészeti ág valamelyik tanszakán beszéd és vers, mozgás és tánc tantárgyakból megszerzett művészeti alapvizsga vagy záróvizsga–bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Azokban a tantárgyakban, ahol a tantárgy vizsgája több vizsgarészből áll, ott a tantárgy osztályzatát a vizsgarészek osztályzatának számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső osztályzatának meghatározásában a szóbeli vizsgarész osztályzata a döntő.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti, alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

3.2 SZÍNJÁTÉK TANSZAK

Ez a tanterv az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998.(VI.10.)MKM rendelet 3 §-ának (3) bekezdése alapján kiadott Drámajáték és Színjáték tanterv (1998) pedagógia programja alapján készült.

3.2.1 A tanszak általános fejlesztési követelményei

Készítse fel a tanulót

drámai szövegek értő – színészi szempontokat figyelembe vevő – olvasására,
különböző színészi technikák tudatos alkalmazására,
színházi improvizációra,
mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel történő karakterábrázolásra,
egy-egy színházi stílusoknak megfelelő színészi játékokra,
különböző szerepek megformálására,
a rendezői instrukciók mentén végzett munkára,
más művészeti ágak területéről származó ismereteinek alkalmazására a szerepalkotás során,
színházi előadások elemzésére, értékelésére.

Ismertesse meg a tanulóval

a színházi alapfogalmakat / szakkifejezéseket,
a drámai/színházi konvenciókat, azok alkalmazását,
a legfontosabb történelmi és/vagy kortárs színházi stílusokat,
a színházi műfajokat,
a szöveg- és előadás-elemzés szempontjait,

a színészi játék alapvető iskoláit,
a színészi alkotómunka fázisait, főbb összetevőit,
a színház jelenkori közösségi, társadalmi szerepét,
napjaink színházi struktúráját.

A tanterv célja

A tanterv célja, hogy - az évről-évre mindig emeltebb szintű képzés, az egyre fokozottabb igényekkel fellépő, egyre nagyobb koncentrációt, ügyességet igénylő gyakorlatok szerkesztésével, a „hívószavak” pontos meghatározásával (melyek a gyakorlatok lényegét, variációit és lehetőségeit emelik ki) – elindítsa a drámajátékot „játszó” tanuló fantáziáját, hogy egyénisége, kreativitása előtérbe kerülhessen.

A képzés ideje: 12 év
Évfolyamok száma: 2 + 6 + 4 évfolyam (2 EK + 6 Alapfok + 4 TK)
Csoportlétszám: átlag 15 fő
Csoportos órák időtartama: 45 perc
Heti óraszám (minimum): előképző 2 x 45 perc
alapfok és továbbképző 4 x 45 perc

Tantárgy	Évfolyamok												
	előképző		Alapfok						Továbbképző				
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Főtárgy Drámajáték Színjáték	2-4	2-4	2	2	2	2	2	2		2	2	3	3
Kötelező tárgy Mozgásgyakorlat Beszédgyakorlat			½	½	½	½	½	½	½	1	1	-	-
			½	½	½	½	½	½	½	1	1	-	-
Kötelezően választható tárgyak													
Vers- és prózamondás Beszédtechnika			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
					1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen:	2	2	4	4	4	4-	4	4	4	6	6	5	5

A színművészeti oktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más művészeti ág (zene, tánc, képző és iparművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin is részt vehet.

Főtárgy

- Drámajáték (előképző, alapfok 1-6. évfolyam) komplex, dramatikus, színházi tevékenység
- Színjáték (továbbképző 7-10. évfolyam) komplex színházi tevékenység

Kötelező tárgyak

- Mozdásgyakorlatok (1-10. évfolyam)
- Beszédgyakorlatok (1-10. évfolyam)

Kötelezően választható tárgyak

- Vers- és prózamondás (1-10. évfolyam)
- Beszédtechnika (3-10. évfolyam)

Képzési idő

• Drámajáték	1 - 6. évfolyam	hetente	2 x 45 perc
• Színjáték	7 - 10. évfolyam	hetente	3 x 45 perc
• Mozdásgyakorlat	1 - 6. évfolyam	kéthetente	1 x 45 perc
	7 - 8. évfolyam	hetente	1 x 45 perc
• Beszédgyakorlat	1 - 6. évfolyam	kéthetente	1 x 45 perc
	7 - 8. évfolyam	hetente	1 x 45 perc
• Vers- és prózamondás	1-10. évfolyam	hetente	1 x 45 perc
• Beszédtechnika	3 - 6. évfolyam	kéthetente	1 x 45 perc
	7-10. évfolyam	hetente	1 x 45 perc

Az oktatás célja

A színművészet sajátos kifejezőeszközeinek megtanításával (beszéd, mozgás, szcenika) és a színművészethez kapcsolódó művészeti ágak (zene, képzőművészet, tánc, ének, báb) megismertetésével érzelmekben gazdag és sokszínű, komplex alkotótevékenységre képes személyiségek formálása.

Feladata

- A képzés ideje alatt fejlődjön ki és jöjjön létre a gyermekközösségben a közösségért ébredő aktivitása, ön és emberismeretének gazdagodása, önálló alkotóképessége, rugalmas gondolkodása, összpontosított, megtervezett munkára való képessége, testi, térbeli biztonsága, időérzéke, mozgásának és beszédének tisztasága.
- Ismerjék meg és sajátítsák el a színházművészet kifejező eszközeit (mozgás, beszéd) a színpadtechnika legfontosabb elemeit.
- Ismerjék meg és sajátítsák el a vers és prózamondás legfontosabb kifejező eszközeit.
- Ismerjék meg a színháztörténetnek azokat a fejezeteit, melyek gyakorlati munkájuk során szerzett tudásukhoz kapcsolódnak.
- Ismerkedjenek meg különböző színházi mesterségekkel (hang- és fénytechnika, díszlet- és jelmeztervezés).
- Ismerkedjenek meg azon művészeti tevékenységekkel (zene, képzőművészet, tánc, ének, báb) melyek erősítik és színesítik a színházi kifejezésformákat.
- Ismerkedjenek meg a dramaturgia alapszabályaival, tudjanak egy-egy látott előadást kritikusan, koruknak megfelelően elemezni.
- Szakmai tudásuk a képzés végére érje el azt a szintet, hogy differenciált

munkavállalással, önállóan létre tudjanak hozni egy színvonalas előadást.

- A képzés során szerzett ismeretek és élmények ösztönözzék a gyerekeket arra, hogy az alkotó tevékenység lehetőségét életük további részében is igényeljék, és megszerzett tudásukat gyakorolják.

A képzés biztosítson lehetőséget

- A hivatásos, alternatív, amatőr társulatok és kortárs csoportok élő színházi előadásainak megtekintésére
- Nyilvánosság előtti fellépésre
- A színházzal rokon művészeti tevékenységek megismerésére
- Más művészeti csoportok munkájának beható megismerésére
- A csoportos és egyéni önkifejezési szándékok megvalósítására (egyéni foglalkozásra vers és prózamondásnál, szerepformálásnál, szülő számoknál)
- A speciális technikai igények kielégítésére

ELŐKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

ELSŐ évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval
a ritmus fogalmát,
a mozgás-mozdulatlanság fogalmát,
a szerepjáték élményét.

Fejlessze

a ritmusérzékét,
a beszéd- és mozgáskészséget,
a csoportos megszólalás képességét,
a játékban történő együttműködés képességét,
egyéni és csoport együttműködését.

Követelmények

A tanuló ismerje
a ritmus fogalmát,
a szerepjátékoz kapcsolódó magatartásformákat, azok jelentést,
maszkok készítésének módját, használatát.

Legyen képes

a játékban való aktív részvételre,
a ritmus átélésére,
helyes szerepvállalásra,
néhány mondóka, egy-két rövidebb vers önálló elmondására.

TANANYAG

Az előképző első évfolyamán a tananyag szerkesztett játék köré fonódik. A szerkesztett játékot mondókákból, ütemhangsúlyos versekből állítsuk össze. Tegyük lehetővé minden tanuló számára a rövid önálló és a kórusos megszólalást egyaránt, a mintegy tízpercnyi tudatos színpadi játékot, de ne várjuk el zárt szituációk eljátszását, a figurateremtést, figuratartást, jellemfejlődés ábrázolását.

Gyakorlatok, játékok

a kifejezést segítő, a játékot előmozdító beszédgyakorlatok;
önismereti és társismereti játékok (a további évfolyamokon is megjelennek a tanulók életkori sajátosságainak, képességeinek és a fejlesztési célnak megfelelően);
tükörjátékok;
maszk készítése.

MÁSODIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval
a gesztusnyelv legalapvetőbb elemeit, ennek üzenetét,
az érzékszervi funkciókat,
a szerepjátékban, csoportos játékban keressék az egyéni figura kialakításának módját.

Fejlessze

az egyéni megszólalás képességét,
kreativitást,
az érzékelés és a megfigyelés képességét.

Követelmények

A tanuló ismerje

a közösségben végzett munka legalapvetőbb követelményeit,
az egyéni és társas megszólalások szabályait (kórusok, felelgetések, közös fokozás, kórust ellenpontoszó megszólalások).

Legyen képes

a tér pontos érzékelésére,
különböző tipikus magatartásminták utánzására,
rögzített játékok felidézésére,
önálló szövegmondásra.

TANANYAG

Az előképző második évfolyamán a tananyag etűdjáték köré fonódik. Az etűdjáték folyamatos színpadi munkát követel, hangulatilag összefüggő, legalább négy-öt versből, prózarészletekből, mesékből állítsuk össze. Ezeket sok mozgással, közös akcióval, világos, változatos térformákkal kollektív játékként szólaltassák meg a tanulók, ne versösszeállításként. Még nincs történetmesélés, de elvárható a játszóktól az érzés- és hangulatváltások folyamatos közvetítése.

Gyakorlatok, játékok

önismereti és társismereti játékok;
fogócskák;
kiszámlolók;
egyszerű történetek alkotása, megjelenítése tablókban;
magatartásminták gyűjtése megfigyeléssel.

AZ ELŐKÉPZŐ ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy fő témakörei

- Az érzékszervek működésének jelentősége
- A ritmus jelentősége

- Az alapvető emberi, állati, növényi mozgássémák
- A kezdet, vég, főhős, szereplők fogalma
- Egyszerű bábkészítés, mozgatás
- Csoportos – improvizációs élmény

Követelmény

- Differenciált és pontos érzékelés
- Különböző ritmusok érzékelése, felismerése
- Alapvető emberi, állati, növényi mozgássémák utánzása
- Rövid lélegzetű versek, mondókák, kiolvasók reprodukálása
- Beszéd és mozgás összerendezettség
- A „kezdet és a vég” felismerése
- A főhős és a szereplők megkülönböztetése
- Improvizációs hajlandóság
- Egyszerű bábok készítése, használata

Minimális követelmény

1. Színek, formák, illatok, ízek differenciált és pontos felismerése
2. A csoportos ritmusjátékokban való aktív részvétel
3. A csoportos utánzó játékokban való aktív részvétel
4. A csoportos improvizációs játékokban való aktív részvétel
5. Egy síkbáb önálló, esztétikus elkészítése, használata

TANANYAG

Érzékelő játékok

Színek, formák, illatok, ízek felismerése, csoportosítása, megkülönböztetése

- A megfigyelték szóbeli leírása
- Az érzékszervek által keltett érzetek szubjektív elemzése
- Színkompozíciók összehasonlítása
- Tájékozódás hangok segítségével, tapintással, szaglással

Ritmusgyakorlatok

- Egyenletes lüktetés érzékeltetése mondókázással
- Tempó tartás (gyors és lassú érzékeltetése)
- Járások (gyors és lassú, különböző térformákban)
- Futások irányváltoztatással
- Ugrások térfordulattal
- Ritmushangszerekkel történő irányítás

Beszédgyakorlatok

- Beszédre készítő játékok
- A beszéd folyamatosságát fejlesztő játékok
- Beszélgető, gondolkodtató, kitaláló játékok

Utánzó játékok

- Mozgás és helyzet utánzása
- Mozgások és helyzetek tükörképe
- Tevékenységek utánzása
- Állatok mozgásának utánzása
- Hangok utánzása

Memóriafejlesztő játékok

- Mondókák, kiszámolók, találós kérdések
- Versek, mesék játékos megtanítása

Szerepjáték, szabályjátékok

- Népi gyermekjátékok
- Énekes, táncos játékok
- Vetélkedő játékok
- Testnevelési játékok

Dramatikus vers és mesefeldolgozások

- Mozgással kísérhető versek
- Rajzolással kísérhető versek
- Mozgásos gyakorlójáték (nagymozgások fejlesztésére)
- Manipulációs gyakorlójáték (finommozgások fejlesztése)
- Verbális gyakorlójáték

Egyszerű bábok készítése

- Kézügyesítő játékok I. (vágás, tépés, ragasztás stb.)
- Kézügyesítő játékok II. (ujj, csukló mozgatása ritmusra, zenére)
- Kreatív játékok formákkal, színekkel

TÁRGYI FELTÉTELEK

- Tágas, padlószőnyeges vagy parkettás, szőnyeggel is rendelkező terem
- Magnó, kazetták
- Ritmushangszerek
- Különböző papírfajták, ollók, festékek, színezők, ragasztók, pálcikák stb.

ALAPFOK ELSŐ ÉVFOLYAM

A tantárgy fő témakörei

- A képzelet és az emlék fogalma, jelentősége
- Az érzelmek kifejezésének metakommunikációs, verbális és nonverbális jellemzői
- Egyszerű mozgáselemek összekapcsolása

- A tér használata és az abban való tájékozódás
- A helyszín fogalma, jelentősége
- A figyelem összpontosítás fontossága
- Az érzelmek vizuális megjelenítése (pl.: maszkkészítés)

Követelmény

- Egyszerű képzettársítás
- A felidézett emlékek érzelmi megközelítése
- A felidézett érzelmek verbális kifejezése
- A felidézett érzelmek vizuális kifejezése
- A tanult mozgáselemek kreatív összekapcsolása
- Az adott tér használata és az abban való tájékozódás
- A helyszín fogalmának alkalmazása
- Verses mesék dramatikus feldolgozása

Minimális követelmény

- Részvétel a csoportos mozgás-improvizációkban
- Részvétel egy verses mese dramatikus feldolgozásában
- Egy maszk önálló elkészítése

TANANYAG

Fantáziajátékok

- Tárgyak képzetei és az ezekre való emlékezés
- Emberek képzetei és az ezekre való emlékezés
- Helyzetek képzetei és az ezekre való emlékezés
- Rendkívüli események képzetei és az ezekre való emlékezés
- Hangulatok, képzetek alapján
- Érzelmek, képzetek alapján.

Ritmus-, mozgás-, és beszédgyakorlatok

- Ritmikus koordinációs gyakorlatok
- Ritmikus számolós gyakorlatok
- Ritmikus szöveges gyakorlatok
- Gyermekversek, mondókák mondása, ritmus – és mozgásváltással

Koncentrációs gyakorlatok

- Csapatjátékok, versenyjátékok
- Versek, meserészletek mondása
- Térérzékelő gyakorlatok
- Térkihasználó gyakorlatok
- Térkitöltő gyakorlatok.

Dinamikus játékok

- Mímes improvizációk zenére
- Szituációs játékok szó, mondat, helyszín stb. megadásával

Egyszerű maszk készítése

- Rajzolás, érzelmek kifejezése a szem és száj formáján keresztül
- Festés, agyagozás, érzelmek kifejezése formákkal
- Nyírás, agyagozás, érzelmek kifejezése formákkal

TÁRGYI FELTÉTELEK

- Mint az előzőek, ezen kívül agyag és gipsz

ALAPFOK MÁSODIK ÉVFOLYAM

A tantárgy fő témakörei

- A figyelemösszpontosítás tudatos alkalmazása
- A megfigyelés és önmegfigyelés fontossága
- A bizalomra épülő kapcsolatteremtés és kapcsolattartás
- A tiszta, érthető beszéd alapjai
- A hős és a többiek viszonylata
- A szereplők jellemzését segítő technikák (beszédstílus, testtartás stb.)

Követelmény

- A figyelem tudatos összpontosítása egy adott feladatra
- A társ, önmagunk és a felnőtt világ érzékeny megfigyelése
- A bizalom átélése
- Érzékeny kapcsolatteremtés és annak megtartása
- Tiszta és kifejező verbális megnyilatkozás
- Pontos és érzékletes szerepjáték
- Kreatív dramatizálás

Minimális követelmény

- Egy mese szereplőinek jellemzése
- Részvétel a mese dramatizálásában
- Egy vers pontos, tiszta, érthető elmondása

TANANYAG

Koncentrációs gyakorlatok

- Szólánc- játékok,
- Érzékszervekkel kapcsolatos játékok
- Tükörgyakorlatok

Kapcsolatteremtő gyakorlatok

- Szemkontaktus
- Érintés
- Szorítás

Bizalomjátékok

- „Vakvezető” játék

Beszéd- és mozgásgyakorlatok

- Kiscsoportos beszédhelyzetek
- Páros beszédhelyzetek
- Monológ beszédhelyzet
- Dinamikus mozgásokat ábrázoló képzőművészeti alkotások megfigyelése, a mozgás utánzása
- Szoborgyakorlatok

Improvizációs játékok

- Mimes improvizáció (mozdulatra, hangeffektusokra)
- Szituációs játékok (befejezetlen történetre, képzőművészeti alkotások reprodukcióival, a szereplők jellegzetes vonásainak megadásával)

Dramatizálás

- Verses mesék, mesék elemzése
- A szerkezet érzékeltetése (kezdet, vég, főhős, szereplők, helyszín)
- Az eddig tanult vizuális ábrázolások alkalmazása

TÁRGYI FELTÉTELEK

- Mint az előzőekben

Vers- és prózamondás

TANANYAG

A mesék megismerése, válogatása, fajtáik szerint. Mesefeldolgozások megtekintése. Egymás mesemondásának megfigyelése különböző helyzetekben, helyszíneken. Mesék eljátszása.

Követelmény

- Ismerjék meg a legfontosabb mesegyűjteményeket, a magyar népmeséket, az európaiakat, s távolabb kultúrák mese- antológiáit
- Felvételtől hallgassanak népi mesélőket
- Legyenek tisztában a különféle mesetípusokkal
- Idézzék fel kedvenc meséiket
- Közösen alkossanak mesét (meselánc-játék)
- Tanuljanak meg meséket
- Ismerjék a Biblia példázatait, a magyar szentek legendáit, történelmi mondákat

ALAPFOK HARMADIK ÉVFOLYAM

A tantárgy fő témakörei

- Az empátia, azaz az együttérző beleélés
- A szavak nélküli közlések jelentősége
- A nem verbális kommunikáció csatornáinak működése
- A metakommunikációs jelek jelentéshordozó ereje
- A feszültség, mint a dráma cselekményének meghatározó része
- Különböző anyagok (pl. textíliák) jelentést hordozó felhasználása

Követelmény

- Az együttérzés és beleélés képességének kialakítása
- A szavak nélküli közlések különböző élethelyzetekben való felismerése
- A nem verbális kommunikációs csatornák használata
- A metakommunikációs jelek közötti értő és megértő eligazodás
- A feszültség, mint drámai kifejezésforma értése, improvizációkban való alkalmazása
- Művészi üzenetek közvetítése anyagok (textíliák) segítségével

Minimális követelmény

- Nyitott, együttműködő magatartás
- Aktív részvétel élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban
- Aktív részvétel feszültségteremtő drámai jelenetek létrehozásában
- Egy hangulat aláfestése anyagok (pl. textíliák) felhasználásával

TANANYAG

Kommunikációs játékok

- Arc, tekintet, gesztusok (grimaszjáték, személyiség-tükör, stb.)
- Testtartás (állapotkifejezések, stilizált mozgások)
- Rejtett üzenetek (utasítások, parancsok, kérések, stb.)

Improvizációs játékok

- Szituációs játékok hangeffektusokkal, vázlat megadásával, a valódi érzelmek kimondásának megtiltásával

Kapcsolatteremtő játékok

- Gesztusnyelven
- Mimikával
- Szemkontaktussal

Interakciós játékok

- Tükörjátékok
- Távolságtartó játékok
- Státuszjátékok

Térjáték különböző anyagokkal

- Textiliák megkülönböztetése tapintásra, színre, formára, esésre
- Térplasztikák kialakítása színekkel, formákkal, esésekkel

TÁRGYI FELTÉTELEK

1. Mint az előzőekben, ezen kívül textiliák, cérnák, tűk, varrógép

Vers és prózamondás

TANANYAG

- Petőfi Sándor: János Vitéz c. művének megismerése, elemzése

Követelmény

- Tudatosan alkalmazza az előadásban a hangsúlyt, hanglejtést, hangszínt, beszéd dallamot, a tempót, ritmust, szünetet, a gesztust, a tekintetet, mimikát.

ALAPFOK NEGYEDIK ÉVFOLYAM

A tantárgy fő témakörei

- Az empátiára épített elemző gondolkodás kialakítása
- A különböző élethelyzetek és morális problémák megoldási módzatai
- A verbális és nem verbális kifejezési módok pontos, érzékletes, együttes használata
- A konfliktus, mint a drámai cselekmény mozgató rugója
- Egy-egy drámai szöveg egyéni értelmezése
- A tér kreatív használata

Követelmény

- Elemző gondolkodásra való törekvés
- Élethelyzetek kritikus és önkritikus elemzése
- Pontos és hiteles szóbeli és nem szóbeli önkifejezés
- Egy-egy drámai szöveg konfliktusának elemzése
- Egy-egy drámai szöveg, mozgásban és szóban való megjelenítése
- A tér kreatív, önálló használata

Minimális követelmény

- Kreatív együttműködő magatartás
- Kreatív részvétel a problémamegoldó és feldolgozó improvizációkban
- Aktív részvétel egy-egy drámai szöveg elemzésében

TANANYAG

Improvizációs játékok

- Életjátékok (egy-egy aktuális téma feldolgozása)
- Szituációs jelenetek közmondás, konfliktus, ki nem mondott konfliktus megadásával
- Szerepjátékok megadott témára

Beszéd- és mozgásgyakorlat

- Szó és grimasz
- Mondat és gesztus
- „Nem azt mondom, amit gondolok”
- „Nem azt teszem, amit mondok”
- Monológok
- Páros jelenetek

Térjátékok, kreatív térhasználat

- Folyosók, irányok
- Szerkezetek

Drámarészletek, balladák

- Balladák egyes történésének dramatikus formában való megjelenítése
- Az epikus műben nem szereplő háttér történések kitalálása és dramatikus formában való megjelenítése

TÁRGYI FELTÉTELEK

- Mint az előzőekben, ezen kívül televízió, videó lejátszó

Vers és prózamondás

TANANYAG

- Lírai művek elemzése és megszólaltatása (dal, elégia, óda, hangsúlyos és időmértékes vers) elsősorban a XIX.-XX. századi jeles költőktől.
- Arany János Toldi trológiájának megismerése, Aranya János balladáinak feldolgozása.

Követelmény

- A kiválasztott versek tartalmi és formai értéke: a rím, a ritmus, a szemléletességet adó eszközök, egyéb stílusesszók felismerése, megnevezése. Előadáói szinten tudjanak három művet.
- Elbeszélő költeményt jelenítsék meg riportként, filmrendezőként, különböző fókuszról.
- A népballadák és műballadák tolmácsolása sajátos drámai előadásmódban.

ALAPFOK ÖTÖDIK ÉVFOLYAM

A tantárgy fő témakörei

- Az érzelmi emlékezet felszínre hozása
- A felszínre hozott érzelmek által keletkezett gesztusok, mimikák, mozgások rögzítése
- A szimbólum fogalma
- A kontraszt fogalma, az ellentétek tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtő használata
- Egy-egy drámai szövegben a kontraszt, a „feszültség” értelmezése

Követelmény

- Az érzelmi emlékezet felszínre hozásának élménye
- A felszínre hozott érzelmek által keletkezett gesztusok, mimikák, mozgássorok rögzítésének módjai
- A szimbólum fogalmának ismerete
- A kontraszt fogalmának ismerete, az ellentétek tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtő használata
- Egy-egy drámai szövegben a kontraszt, a „feszültség” megjelenítése

Minimális követelmény

- Egy-egy drámai szöveg mozgásban és szóban való megjelenítésében való részvétel

TANANYAG

Fantáziajátékok

- Irodalmi művek új címe
- Képzőművészeti alkotások „előzménye”
- Kevésbé ismert irodalmi művek folytatása, befejezése
- Szimbolikus tárgyak használata

Beszéd és mozgásgyakorlatok

- Hang – és artikulációs gyakorlatok
- Érzelemkifejező hangbéli és gesztusnyelvi eszközöket fejlesztő gyakorlatok
- Fizikai koncentrációs, testtudatot fejlesztő gyakorlatok
- Csoportos együttműködést igénylő mozgásgyakorlatok

Improvizációs gyakorlatok

- Versek indulati tartalmaira épülő improvizációk
- Versek által keltett hangulatokra épülő improvizációk
- Szimbolikus mozgásokból építkező improvizációk
- Rögtönzések ellentétek megadásával
- Drámarészletek mögöttes tartalmának kibontásával

TÁRGYI FELTÉTELEK

- Mint az előzőekben

Vers és prózamondás

TANANYAG

- A magyar és európai irodalomban a gyermekekhez közel álló versek megismerése. Csokonai, Petőfi, Arany, Kosztolányi, Karinthy, Burns, Heine, Morgenstern versei.
- A novellairodalom alkotásainak tanulmányozása (Mikszáth, Móra, Móricz, Lázár Ervin)

Követelmény

- Vegyen részt olyan drámajátékban, melyek az élet efféle láttatására nyitottakká teszik.
- A novella sajátos típusai szerint alakítsák ki az előadói hangot.
- Alaposan ismerjen a tanuló öt novellát, s egyet előadói szinten mutasson is be

ALAPFOK HATODIK ÉVFOLYAM

A tantárgy fő témakörei

- Az előző évek során tanultak kreatív alkalmazásának lehetőségei
- Színpadi előadás létrejöttét megalapozó és elősegítő színházi munkaformák
- Munkaformák kiválasztása gondolatok, érzelmek erősítéséhez
- A munkaformák tudatos alkalmazása egy adott drámai szöveg megjelenítéséhez

Követelmény

- Alkotó és eredeti módon hasznosítani az előző évek tapasztalatait

- A megismert munkaformákban felismerni a színházi alkalmazhatóságot
- Kiválasztani a legmegfelelőbb munkaformát az adott gondolat, érzelem erősítésére
- A munkaformák önálló használata drámai szövegek színpadi feldolgozásához

Minimális követelmény

- Részvétel egy adott mű komplex színpadi megjelenítésében

TANANYAG

Alapvető színház konvenciók

- Színházi térformák (doboz, kör, kamara stb.)
- A térformákból következő, a színésszel szembeni elvárások
- Színházi konvenciók (pl. „félre”, monológ, „kikacsintás” a közönségre , stb.) színjátékos alkalmazása

Drámai konvenciók

- Pl. „állókép”, „gondolatkövetés”, stb. alkalmazása az improvizációk és egy adott mű megjelenítésének előkészítésében
- Pl. „belső hangok”, „forró szék” stb. alkalmazása a szerepépítés folyamatában

Összetettebb színpadi improvizációk

- Rögtönzések érzelmi állapotok, színjátékos stílusok, szövegek megadásával
- Rögtönzések drámarészletek alapján, a mögöttes tartalmának és a szereplők érzelmi állapotának kibontásával

TÁRGYI FELTÉTELEK

- Mint az előzőekben

Vers és prózamondás

TANANYAG

- Kreatív jelenléttel a tanuló- rendezők instruálják a versmondókat
- Nagy előadó egyéniségek meghallgatása lemezzről, videóról
- A versmondások, prózamondások értékelése

Követelmény

- Tisztázni kell az instrukcióátadás menetét a műelemzéstől a megszólalás hogyanjáig
- Lemezzről, videóról előadóművészek előadásainak meghallgatás, megnézése
- Részvétel szavalóesteken, versenyeken
- A versmondások elemzése (tapintatosság!)

AZ ALAPFOK ELVÉGZÉSE UTÁNI MINIMUM KÖVETELMÉNY

- Különböző történetek és más epikus alapanyag dramatizálása
- Különböző élethelyzeteket feldolgozó kreatív improvizációk
- Érzelmek kifejezése metakommunikációs, verbális és nem verbális eszközökkel
- Érzelmek, hangulatok vizuális megjelenítése, kreatív használata a színjáték elemeként
- Aktív és kreatív együttműködés a csoportmunkában
- Aktív részvétel egy-egy drámai szöveg elemzésében, a látott színpadi megvalósítás elemző megbeszélésében
- Kötétt szövegű mű pódiumi, illetve színpadi előadása egyénileg, illetve csoportosan

ALAPVETŐ TANESZKÖZÖK, TÁRGYI FELTÉTELEK

- Tágas, padlószőnyeges terem
- Magnó, kazetták
- Ritmushangszerek
- Papírfajták, ollók, festékek, rajzeszközök, ragasztók, pálcikák, stb.
- Televízió, videó lejátszó
- Alapvető fénytechnika, dobogók

SZAKIRODALOM

- Gabnai Katalin: Drámajátékok gyermekeknek, fiataloknak, felnőtteknek
Bp. 1987. Tankönyvkiadó
- Kaposi László Drámafoglalkozások gyerekeknek, fiataloknak
Bp. 1999. Magyar Művelődési Intézet, Magyar Drámapedagógiai Társaság

TOVÁBBKÉPZŐ

7 – 10. ÉVFOLYAM

Az oktatás célja

- Az alapfokot elvégző – többnyire kamaszkorú fiataloknak – mélyebb és áthatóbb ismereteket nyújtson a színházról, mint speciális művészeti tevékenységről.

Feladata

- Hogy megismertesse a tanulókkal:
- Az összetettebb drámai, színházi konvenciókat
- A legfontosabb színházi stílusokat, műfajokat
- A szöveg és előadás elemzés legfontosabb szempontjait és módszereit
- A színházi alkotó munka fázisait
- A színházi alkotó munka főbb összetevőit
- A színház jelenkori társadalmi szerepét

- Napjaink színházi struktúráját

A képzés biztosítson lehetőséget

- A technikai fejlesztés terén a tanulók speciális igényeinek kielégítésére
- Egyéni felkészítésre egy-egy színészi feladat megformálásához
- Színházi alkotó tevékenységben való részvételre
- Nyilvános bemutatók tartására.

TOVÁBBKÉPZŐ HETEDIK ÉVFOLYAM

A tantárgy fő témakörei

- Az önismeret elmélyítése
- Az improvizáció szabályainak tudatosításai
- A tér, mint színházi kifejező eszköz
- A fény, mint színházi kifejező eszköz
- Jelenetindítás, tetőpont, lezárás
- A köznapi párbeszéd-től drámai dialógusig

Követelmény

- Elmélyült önismereti tevékenység
- Képességeink adta lehetőségeink és korlátaink felismerése
- Az improvizáció szabályainak ismerete
- A színházi térszerzés ismerete
- A színházi fény alkalmazási lehetőségeinek ismerete
- Egy-egy konfliktus tetőpontra emelése és lezárása az eddig tanult színházi kifejezőeszközök használatával
- A drámai dialógus szabályainak ismerete

Minimális követelmény

- Aktív és kreatív részvétel egy-egy - a tanulókat foglalkoztató – morális problémával analóg drámai-irodalmi részlet elemzésében és improvizációs feldolgozásban

TANANYAG

- Önismereti játékok (pl. névjegy – Mi lenne, ha ..., stb.)
- Spontán improvizációk egyéni munkában (légy jelen, tartsd a szabályokat, stb.)
- Spontán improvizációk páros munkában (tartsd a kapcsolatot, ne nézz ki, stb.)
- Saját élethelyzetek megjelenítése
- Játékok a térrel (pl. improvizációk „tér” megadással, találd ki hol vagyok, egyedül a térben stb.)
- Különböző színpadtípusok tere és azok használata (pl. körszínpad, dobozsínpad, „utcaszínpad, stb.)
- Játékok fényvel (pl. függöny, fényfolyosó, fejpgép, ellenfény, szórt fény stb.)
- Morális problémával foglalkozó dráma, illetve irodalmi részletek elemzése, improvizációs feldolgozása

- Drámai művek dialógusainak elemzése a cselekmény kibontakozása és a jellemábrázolás szempontjából, összehasonlítása az improvizációs feldolgozással.

Vers és prózamondás

TANANYAG

- A nagy szónokok beszédeinek tanulmányozása. (Zrínyi, Kölcsey, Kossuth, Deák) a mai parlamenti szónokok beszédeinek elemzése, paródiája. Videóra, hangszalagra rögzíthető a tanulók előadói beszéde, amit elemeznek.
- Forgatókönyvek tanulmányozása, összeállítása. A műsoruk bemutatása.

Követelmény

- Építsen fel egy előadói beszédet (elméletben és gyakorlatban)
- Legyen tisztában a legfontosabb állomásokkal: anyaggyűjtés, elővázlat, az anyag elrendezése.
- A beszédet tudja felépíteni a következő menetrendben: cím, a jóindulat felkeltése, a beszéd indítása, a bevezetés tartalma, tárgyalás és a befejezés. A stíluskövetelmények figyelembe vevése, a helyes légzéstechnika alkalmazása, a helyes hanglejtés, kiejtés, a hangsúly, a hangsúlyozás fontosságára törekedve. Ügyelni kell a külső körülményekre (helyszín, világítás, stb.)
- Tudjanak pódiumi színjátékot létrehozni, lírai, epikus vagy drámai oratóriumot

TOVÁBBKÉPZŐ NYOLCADIK ÉVFOLYAM

A tantárgy fő témakörei

- Kevés szereplős, rögtönzésre épülő etűdök, etűdsorozatok
- A kontraszt szerepe, az ellenpont-technika
- Az idő kezelése
- A típus fogalma különböző, a színpadi típusnak megfelelő figurák és helyzetek tanulmányozása
- Típusfigurák jellemző maszkjai, jelmezei, kellékei

Követelmény

- Rögtönzésre épülő etűdök létrehozása, kidolgozása
- A kontraszt színházi alkalmazása az etűdökben
- Az ellenponttechnika színházi alkalmazása az etűdökben
- A flash-back, az idősík váltás és a lineáris időkezelés fogalmának és használatának ismerete
- A típus fogalmának ismerete, különböző színpadi típusok megjelenítése a hozzávaló maszkok, jelmezek, kellékek elkészítésével és használatával

Minimális követelmény

- Aktív és kreatív közreműködés egy olyan etűdsorozatban, mely típusfigurák típushelyzeteit dolgozza fel

TANANYAG

- Etűdök szöveg nélkül páros vagy egyéni munkában
- Etűdök tárgyak használatával
- Etűdök ellentétes jelenségek, hangulatok, érzések, stb. használatával (pl. szép és rút, palota és kunyhó, háború és béke, stb.)
- Etűdsorozatok ellenpontozással (helyszínek változtatásával, hangnemek /tragikus-komikus/ változtatásával, évszakok változtatásával stb.)
- Etűdsorozatok egymást követő idősíkban
- Etűdsorozatok váltakozó idősíkban
- Etűdsorozatok időbeni visszapergetéssel
- Hétköznapi típusfigurák különböző szituációkban való megfigyelése, jellemzőik történeti korszakok típusfigurái (pl. a népi színjátszás commedia dell' arte, stb.)
- Az ebből fakadó típushelyzetek
- Helyzetkomikumra épített improvizációk
- Maszkok, jelmezek, kellékek készítése a típusfigurák erősítésére

Vers és prózamondás

TANANYAG és követelmény

- Betlehemi játék megismerése, megtanulása. Egyházi szertartások megtanulása, világi szertartások megismerése. Ismerjenek XX. század rítus-színházi előadásokat. Ismerjék a 70-es évek amatőr színjátszó mozgalmának avantgarde jellegű szertartásjátékait. Szertartásjátékok készítése.
- Készítsenek forgatókönyvet, rendezzék meg azt. A résztvevők is maguk legyenek.
- A legutóbbi évtizedekben megjelent versantológiák, irodalmi folyóiratok tanulmányozása.
- Mai költők- köztük helyi pl. Kovács József Hontalan műveinek előadása.
- Hozzanak létre színjátékot! Szólaltassák meg, rendezzék meg!

TOVÁBBKÉPZŐ KILENCEDIK ÉVFOLYAM

A tantárgy fő témakörei

- A típusfigurák egyéni vonásokkal való felruházása
- A jellem színházi fogalma (karakter)
- Jellemábrázolás drámai művekben
- A jellemkomikum és helyzetkomikum különbözősége
- A tragikomikum

Követelmény

- Törekvés a különböző típusfigurák egyéni megközelítésére, illetve egyéni vonásokkal való felruházására
- A jellem (karakter) színházi fogalmának ismerete
- Drámai művek szereplőinek jellemzése (belső lelki és akarat tulajdonságok kifejtése, magatartása, tettei, beszéde alapján)
- Drámai művek szereplőinek színpadi megjelenítése lelki és akarat tulajdonságuk segítségével
- A tulajdonságokból fakadó jellemkomikum és tragikomikum színpadi megjelenítése

Minimális követelmény

- Az aktív és kreatív közreműködés egy olyan drámarészlet kidolgozásában és megjelenítésében, mely alapvetően a jellemkomikumra épít.

TANANYAG

- A típusfigurák egyénítése improvizációkban
- Típusfigurák a tipikus helyzetben
- Egyéni munkára épülő etűdök, a figura háttérének kidolgozása
- A figurák érzelmi állapotának változását ábrázoló egyéni és páros mozgástanulmányok
- Egyéni jellemrajz-tanulmányok egyazon figura különféle helyzetekbe helyezésével
- A figura jellemző jegyeinek megtartásával jelenetsor kidolgozása
- A jellemábrázolás technikái Plautus, Shakespeare, Moliere, Csokonay, Molnár Ferenc stb. műveinek tükrében.

Vers és prózamondás

TANANYAG és követelmény

- Olyan monológokat szólaltassanak meg, amelyek nekik fontosak, olvassanak drámát, s maguk keressék meg a nekik tetsző monológot. Rendezzenek drámát, vagy szerkesszenek drámarészleteket.
- A felolvasó színház szabályainak megismerése.
- Egy kb. 20-25 perces önálló műsor megszervezése, megtanulása, rendezése és bemutatása, ez a program.
- Szövegekönyv készítése a szerkesztő (k) részéről, a rendező pedig a forgatókönyvet állítja össze.
- Tanulják meg a szövegekönyv és a forgatókönyv elkészítésének módját!
- Az összehangolt munkára nevelés! Zene és mozgáskoreográfia komponálása

TOVÁBBKÉPZŐ TIZEDIK ÉVFOLYAM

A tantárgy fő témakörei

- Színház szöveg nélkül (mozgás, tánc, zene, látvány, emberi és zenei hang, zöreje, stb.)
- A stílus
- Magatartási, viselkedési stílusok

- Különböző történeti korok színházi, színjátszó stílusai
- Jelenkori színházi stílusok, különös tekintettel az alternatív, kísérleti jellegű színházi csoportosulásokra

Követelmény

- Mozgással, mozdulatokkal való önkifejezés, hangulatsor, történetesor, stb. érzékletes színpadi megjelenítése
- Zene, emberi és zenei hang, zörej, stb. színházi felhasználása
- Színpadi látványelemek (szimbolikus tárgyak, kellékek, jelmezek, drapériák, fénytechnika, térszervezés, stb.) hozzáértő alkalmazása
- Hétköznapi magatartási és viselkedési stílusok megfigyelése, sűrítése, megjelenítése
- Egy-egy történeti kor színházi törekvések iránti aktív érdeklődés
- Törekvés önálló, kreatív alkotás létrehozására

Minimális követelmény

- Aktív és kreatív részvétel, egy – a csoport aktuális érdeklődésének megfelelő – előadás létrehozására

TANANYAG

- Csoportos gyakorlatokban különböző mozgáselemek szinkronban történő elvégzése, helyes irányok tartása
- Csoportos, egységes mozgáskép kialakítása
- Egyszerű mozgáshelyzetek tervezése és rögzítése
- Mozgáshelyzetek szituációba helyezése
- Tempó és ritmusgyakorlatok mozgássorok váltogatásával
- „Testtekintet” gyakorlatok (gesztus, mimika sűrítése, lassítása stb.)
- Egyéni és csoportos mozgás-improvizációk különböző stílusú és karakterű zenékre, hangeffektusokra, stb.
- Egyéni és csoportos mozgásgyakorlatok látványelemekkel és terek megadásával
- Stílusgyakorlatok a hétköznapi viselkedés tükrében (pl. flegma, tudálékos, arisztokratikus stb.)
- Színházi stílusgyakorlatok (pl. antik színház, klasszika színháza, a romantika színháza – különös tekintettel a magyar színház hőskorára –, vagy az abszurd színház, stb.)
- Mivel a teljesség igényével – az alacsony óraszám miatt – nem léphetünk fel, ezért csak olyan stílust válasszunk, ami a csoport érdeklődését és aktivitását felkelti.
- Önkifejezési gyakorlatok a különleges, kivételes, sajátos jellegű megoldások motiválásával.

Vers és prózamondás

TANANYAG és követelmény

- Szerkesztett műsor készítése vegyes irodalmi műfajokból és szociografikus és más híranyagokból.
- Egy szerkesztett irodalmi műsor előadása. A szöveggönyv, forgatókönyv, a rendezés,

a színpad berendezése is a tanulók munkája legyen!

A TOVÁBBKÉPZŐ ELVÉGZÉSE UTÁNI MINIMÁLIS KÖVETELMÉNY

- Karakterábrázolás mozgásos és nyelvi eszközökkel
- Különböző színészi technikák tudatos alkalmazása
- Alapvető színházi szakkifejezések ismerete
- Színházi előadások elemzése, értékelése
- Aktív, színpadi munka

ALAPVETŐ TANESZKÖZÖK, TÁRGYI FELTÉTELEK

- Az alapfok tárgyi feltételei
- Stúdió színház kialakítása
- Színpad, függönyök
- Mobil színpadelemek
- Fénytechnikai berendezés
- Hangtechnikai berendezés.

KÖTELEZŐ IRODALOM

Bújj, bújj, zöld ág... Népi gyermekjátékok (Szerkesztő Kovács Ágnes) Móra kiadó 1976.

AJÁNLOTT IRODALOM

- A színjáték művészete (Szerk. Keleti István) NPI, 1966
- Benedek László: Játék és pszichoterápia Magyar Pszichiátriai Társaság Bp.1992
- Bolton, Gavin: A tanítási dráma elmélete. Marczibányi Téri Műv.Közp.1993.
- Buda Béla- László János: Beszéd a szavak mögött Tömegkommunikációs Kutatóközpont 1981.
- Buda Béla: Az empátia – a beleélés lélektana Gondolat, 1978.
- Debreczeni Tibor-Rencz Antal: A pódiumi színjátéktípusok dramaturgiája NPI, 1971.
- Debreczeni Tibor: A pódiumi rendezés dramaturgiája Múzsák Közművelődési Kiadó
- Debreczeni Tibor: Szín-kör-játék Népművelési Propaganda Iroda Bp. 1981.
- Dévényi Róbert: Az amatőr színjáték dramaturgiája Múzsák Közművelődési Kiadó
- Impro. Keith Johnstone könyvének ismertetése Honti Katalin által. Népművelési Intézet 1981
- Máté Lajos: Rendezésemélet. Kézikönyv amatőr színjátszórendezők számára. Múzsák 1984.
- Spolin, Viola: Színházi improvizáció. Népművelési Intézet, Budapest. 1980.
- Vekerdy Tamás: A színészi hatás eszközei – Zeami mester művei szerint Magvető Kiadó 1974. 1988.

A naprakésztség és tájékozottság érdekében ajánlott felvenni a kapcsolatot a Magyar Drámapedagógia Társaság könyvesboltjával, ahol a legújabb könyvek, és az előrelépést segítő módszertani anyagok kaphatók.

(Marczibányi téri Művelődési Ház 1022. Budapest, Marczibányi tér 5/a. Tel: 212-5504)

BESZÉDGYAKORLATOK

A beszédgyakorlatok tanításának célja, hogy hozzásegítse a tanulókat beszédük oldottá, természetessé válásához és maradásához, adottságaiknak és képességeiknek megfelelően – dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt – könnyen érthetővé és élvezhetővé fejlesztéséhez.

A beszédgyakorlatok tantárgy tananyaga az egyes évfolyamokon a drámajáték/színjáték tantárgy tananyagához kapcsolódik.

A képzés feladatai

Ismertesse meg a tanulóval:

- a beszéd folyamat részeit (légzés, hangadás, kiejtés) és azok összefüggéseit, egymásrataltságát,
- a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit és azok beszédtechnikai elemeit,
- az egészséges beszélőtől elvárható hangzás összetevőit,
- a beszédállapot értékelésének szempontjait,
- a hibás beszédállapot jegyeit,
- a fejlesztő és szinten tartó beszédes játékokat és egyszerű beszédgyakorlatokat.

Alakítsa ki a tanulóban

- az önelemzés és önértékelés igényét és képességét,
- a beszéd elemzésének képességét,
- a beszéd szervek tudatos, pontos és célszerű használatát,
- a beszéd során megnyilatkozó személyiségjegyek fölismerésének, megértésének és létrehozásának képességét,
- az önképzés igényét.

Fejlessze a tanuló

- kifejező kedvét,
- hallási figyelmét és érzékenységet,
- koncentrációs készségét,
- játékosságát életkorának megfelelően,
- képzelőerejét és megfigyelő képességét,
- a produktív és reprodukciós kifejezőkészségét.

Követelmények az alacsony évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- a lazító és koncentrációs játékokat és gyakorlatokat,
- a légző- és hanggyakorlatokat, artikulációs gyakorlatokat és játékokat hangokkal, mechanikusan sorolható szavakkal, valamint irodalmi szövegekkel,

- a fejlesztő és kondicionáló beszédtechnikai játékokat, gyakorlatokat,
- az általában érvényes hangsúlyszabályokat,
- az artikuláció ritmus- és tempóformáló szerepét.

Legyen képes

- a beszéd folyamat részeinek és egészének tudatos irányítására az adottságainak legjobban megfelelő beszédállapot elérése érdekében,
- a követendő és az elvetendő beszédpélda felismerésére hallás alapján,
- a durva légzéstechnikai, hangadási és artikulációs hibák felismerésére mások és saját beszédében.

Követelmények a tantárgyi program elvégzése után

A tanuló ismerje (az előbbieken kívül)

a beszéd dallamának változatait és kifejező hatását,
a beszéd váltásait (erő, magasság, tempó),
a szövegek tagolásának, feldolgozásának lehetőségeit.

Legyen képes (az előbbieken kívül)

ismert karakterek hangzásának hiteles létrehozására,
dramatikus és színpadi munkájában az e tantárgy keretében tanultak alkalmazására.

ELSŐ évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

a beszéd folyamatát,
a szó, a hang és a mozgás (gesztusok, mimika) szerepét a közléseinkben,
az egyszerű beszédfejlesztő játékokat.

Fejlessze a tanuló

koncentrációs készségét,
hallási figyelmét,
játékos hangadó kedvét,
artikulációs ügyességét,
megfigyelőképességét.

Ösztönözze a tanulót

saját és mások beszédállapotának tanulmányozására,
véleményének megfogalmazására,
főismert gyengeségeik megerősítése érdekében gyakorlásra.

Követelmények

A tanuló ismerje

a csoportos koncentrációs-, lazító-, légző-, hang- és artikulációs gyakorlatokat, játékokat,
saját beszédének erőnyeit és gyengéit.

Legyen képes

aktív részvételre a játékokban, gyakorlatokban,
a beszélők tartós figyelésére, megfigyelésére,
40-50 szótagnyi szöveg elmondására egy szólamként,
artikulációs ügyesítő szólamok elmondására emlékeztetből.

TANANYAG

- Egyszerű lazítójátékok, gyakorlatok
- Légzőgyakorlatok, a légutak használata
- Hangjátékok

- Artikulációs gyakorlatok, beszédmozgást ügyesítő játékok
- Ritmus- és tempógyakorlatok
- Egyszerű hangsúlygyakorlatok

MÁSODIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval a légzés alapfeladatát (élettani légzés) és annak szerepét a beszédben, a légzéstípusokat.

Fejlessze a tanuló önmegfigyelő és önszabályozó képességét, türelmét és megértését önmaga és mások iránt.

Ösztönözze a tanulót légzése célszerű és észrevétlen használatára beszéd közben (zaj és látvány nélkül) a rendszeres gyakorlásra.

Követelmények

A tanuló ismerje saját légzésmódját és az esetleges teendőit, légzőkapacitását, és a fejlesztés gyakorlatait, a magánhangzók pontos, tiszta ejtését erősítő hallás- és artikulációs mozgásgyakorlatokat.

Legyen képes légzése egyszerű szabályozására, hosszabb (40-50 szótagnyi) szólamok elmondására egy levegővétellel, a levegő feltűnésmentes pótlására.

TANANYAG

Légzőgyakorlatok

Légzéstípusok

Kapacitásnövelő légzőgyakorlatok hangokkal, szósorokkal, mondókákkal és versekkel

Hanggyakorlatok

Hangerőjátékok a légzés tudatos irányításával

Artikulációs gyakorlatok, játékok

Áll- és ajakgyakorlatok

Magánhangzó-gyakorlatok

Ritmus- és tempógyakorlatok

Hangsúly-, hanglejtés-gyakorlatok

HARMADIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

a rezonancia és a középhang fogalmát,
a mell- és a fejhang fogalmát és hangzását,
a beszédhibákat (selypesség, raccsolás) és a beszéd zavarait, akadályait (hadarás, dadogás,
szervi eredetű hangadási és artikulációs hibák),
a hanglejtés szerepét,
a tájszólás és a beszédhiba különbségét.

Fejlessze a tanuló
érzékenységét, megértését és tűrőképességét saját és mások beszédbeli nehézségei iránt,
életkorát figyelembe véve hangji teljesítményét, változatosságát,
játékos hangadó kedvét.

Ösztönözze a tanulót
saját hangji adottságainak megismerésére, megerősítésére és gazdagítására,
a beszéd zenei elemeinek (hangmagasság, erő, szín) változatos használatára,
artikulációjának csiszolására.

Követelmények

A tanuló ismerje

a gyakori beszédhibák elnevezését, hangzását és annak különbözőségét a tájszólástól,
a dadogás és hadarás fogalmát, és az ilyen tünetek kulturált kezelésének módját,
az artikulációs fejlesztő és korrekciós gyakorlatokat.

Legyen képes

a gyakorlatokban alkalmazni a rekeszlégzést,
50-60 szótagnyi szöveget egy szólamként elmondani,
hallás útján felismerni a hibás ejtést,
artikulációjának csiszolására alkalmas szöveget emlékezetből elmondani,
ismert szöveget szájról olvasva fölismerni,
beszédes feladataiban tempót váltani.

TANANYAG

Légzőgyakorlatok

Rekeszlégzés hanyatt fekve

Kapacitásnövelő gyakorlatok

Légzésszabályozás, a pótlevegő technikája

Hanggyakorlatok, játékok

A középhang (oldott mellhang) gyakorlatai hangzókkal, szavakkal, mondókákkal

A légzés és a hangerő, hangszín kapcsolata

Artikulációs gyakorlatok

Szájról olvasó játékok

Hallásgyakorlatok (hibás és helyes ejtés megkülönböztetése)

Ritmus- és tempógyakorlatok – váltások

Hangsúly- és hanglejtésgyakorlatok ~ kérdések

NEGYEDIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval
a koncentrációs légzőgyakorlatokat,
a változatos, gazdag hangadás kifejezőerejét,
a mutálás eseményét és az ezzel kapcsolatos teendőket,
az artikuláció ritmusformáló szerepét.

Fejlessze a tanuló
életkor engedte hangji teljesítményét,
hallásfigyelmét és hangji emlékezetét,
artikulációs biztonságát és pontosságát.

Ösztönözze a tanulót
a helyes légzés és hangadás mindennapos használatára,
az állandó megfigyelésre,
az igényes artikulációra,
a rendszeres gyakorlásra.

Követelmények

A tanuló ismerje
a koncentrációs légzőgyakorlatokat,
a beszédhang használatának természetes és kímélő módját,
saját hangji adottságát, korlátait és feladatait.

Legyen képes

légzésakadályok nélkül beszélni (zaj, látvány, légszomj),
60-70 szótagnyi szöveget egy szólamként elmondani,
időmértékes – legalább három Weöres Sándor-verset – ritmizálni hangos és néma
szövegmondással egyaránt.

TANANYAG

Légzőgyakorlatok

Koncentrációs légzőgyakorlatok, játékok

A pótlevegő technikája

Hanggyakorlatok

Hangmagasság- és hangerőgyakorlatok

Természetes és kitalált hangadási módok, játékok

Artikulációs gyakorlatok

A magánhangzók időtartama

A sziszegő és a susogó hangok hibái

Ritmusgyakorlatok - az időmértékes verselés

Hangsúly- és hanglejtésgyakorlatok ~ a tagadás

ÖTÖDIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval
a szóbeli közlemények és a beszéd technikai elemeinek összefüggését (hangszín, hangerő,
tempó, szünet),
a sziszegő és a susogó hangok korrekciós és karbantartó gyakorlatait.

Fejlessze a tanuló
hangadási sokszínűségét,
hallási figyelmét,
beszédfegyelmét.

Ösztönözze a tanulót
a változatos, adottságaival összhangban lévő hanghasználatra hétköznapi és színpadi
beszédhelyzetben egyaránt,
a verbális és nonverbális közlemények együttes értelmezésére,
pontos, igényes artikulációra.

Követelmények

A tanuló ismerje
a sziszegő és a susogó hangok helyes hangzását,
saját ejtésével kapcsolatos teendőit,
a nonverbális közlemények szerepét és eszközeit.

Legyen képes

mozgás közben alkalmazni a rekeszlégzést,
70-80 szótagnyi szöveget egy szólamként elmondani,
a szükséges legkevesebb feszültséggel a hangerőt fokozni,
ismert szöveggel, valamennyi jel figyelembevételével társait szinkronizálni,
idómértékes verseket az értelmi hangsúlyok figyelembevételével, skandálás nélkül
megszólaltatni (pl. a Lúdas Matyi részlete).

TANANYAG

- Légzőgyakorlatok - szöveges gyakorlatok
- Hanggyakorlatok - feszültségmentes szöveges gyakorlatok
- Artikulációs gyakorlatok - sziszegők, susogók
- Ritmus- és tempógyakorlatok - ritmusjátékok, ritmuskánonok
- Hangsúly- és hanglejtésgyakorlatok - az összetett mondatok

HATODIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval
saját és mások beszédállapota értékelhetőségének szempontjait,
a személyes (hétköznapi) és a nyilvános (színpadi) megszólalás követelményeit, különbségeit.

Fejlessze a tanuló

beszédbeli (tartalmi, formai) igényességét,
saját és mások beszédének értékelésében az árnyaltságot,
saját és mások beszédgondjaival kapcsolatos megértés és türelem képességét.

Ösztönözze a tanulót

a természetes, színes, adottságaikat megszólaltató beszédmódra,
a tanultak alkalmazására minden hangos megnyilatkozásukban.

Követelmények

A tanuló ismerje
saját adottságait, erőnyeit és hiányosságait és az ezzel kapcsolatos teendőket,
a hétköznapi és a színpadi megszólalás követelményeinek megfelelő szabályozás lehetőségeit.

Legyen képes

legalább 80-90 szótagnyi szöveget egy szólamként elmondani,

saját és mások beszédállapotát reálisan értékelni,
a színpadi munkájában érthetően, érdekesen és természetes, egyéni módon beszélni,
a tanult gyakorlatokat alkalmazva szerepléseire beszédbemelegítéssel is fölkészülni
(memoriterek felhasználásával).

TANANYAG

- Légzőgyakorlatok - a légzés hangjai
- Hanggyakorlatok - szöveges gyakorlatok váltásokkal
- Artikulációs gyakorlatok - utánzó játékok
- Ritmus- és tempógyakorlatok
 - Csoportos, többszólamú ritmusjátékok
 - Tempóváltások
- Hangsúly- és hanglejtésgyakorlatok - variációk azonos szólamokon belül

HETEDIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

irodalmi anyagok beszédtechnikai szempontból történő feldolgozásának szempontjait,
a suttogott színpadi beszéd követelményeit.

Fejlessze a tanuló

figyelemmegosztó képességét,

ritmus- és tempóérzékét mozgásos beszédgyakorlatokban.

Ösztönözze a tanulót

feladatai tartalmi és formai (beszédtechnikai) szempontú elemzésére egyaránt,

képességeit, adottságait jól kihasználó megszólalásokra,

beszédállapota gondozására.

Követelmények

Ismerje a tanuló

a suttogás technikáját,

a hangerő, hangsín – és ezek váltásainak – és a szünetnek közleményformáló szerepét.

Legyen képes a tanuló

90-100 szótagnyi szöveget egy szólamként elmondani,

a beszédgyakorlatok mondása közben a figyelmét legalább még egy tevékenységre fordítani
(a haját befogni stb.),

suttogva is érthetően beszélni.

TANANYAG

- Légzőgyakorlatok – figyelemmegosztással
- Hanggyakorlatok - fizikai állapotok, közérzetek a hangban
- Artikulációs gyakorlatok - suttogott szövegmondás
- Ritmus- és tempógyakorlatok - szavak, rövid szólamok ritmizálása
(pl.: közmondások)

NYOLCADIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

a váltás (hangerő, hangsín, tempó), a fokozás és csillapítás figyelemfelkeltő és -megtartó
szerepét,

a blattolást.

Fejlessze a tanuló
egyre árnyaltabb kifejező kedvét,
beszédfegyelmét.

Ösztönözze a tanulót
beszéde gondozására,
színpadi és hétköznapi beszédhelyzeteiben az igényességre, az árnyalt, gazdag kifejezésre
tartalmi és formai szempontból egyaránt.

Követelmények

A tanuló ismerje
a váltás lehetőségeit,
a szórend jelentésformáló szerepét (Petit láttam. Láttam Petit.).

Legyen képes

legalább 15 perces beszédbemelegítést önállóan, szövegesen (memoriterekkel) végezni,
100-110 szótagnyi szöveget egy szólamként elmondani,
alkalmazni a hangerő, hangszín és tempó váltásait színpadi feladataiban és lehetőleg
hétköznapi beszédhelyzeteiben is,
önállóan, fegyelmezetten és kitartóan beszédgyakorlatokat végezni,
ismeretlen szépirodalmi szöveget értően tolmácsolni.

TANANYAG

1. Légzőgyakorlatok – váltásokkal
2. Hanggyakorlat - szöveges gyakorlatok erő- és magassági váltásokkal
3. Artikulációs gyakorlat - tempó- és hangerőváltásokkal
4. Hangsúly- és hanglejtésgyakorlat - szórend-variációk

TÁRGYI FELTÉTELEK

- Megfelelő méretű terem (csoportlétszám x 2 m²)
- Jó hangminőséget biztosító CD-s magnetofon
- TV és DVD lejátszó
- Sokszorosítási lehetőség

SZAKIRODALOM

Montágh Imre: Tiszta beszéd

Montágh Imre: Mondjam, vagy mutassam?

Fisher Sándor: A beszéd művészete, Gondolat, Bp. 1982

Hernádi Sándor Szórakoztató szórakéztető

Hernádi Sándor: Mondd mondatban, Gondolat, Bp. 1991

A gyakorlati beszédhibák, szerk. Szabó László, Tankönyvkiadó, Bp. 1970

MOZGÁSGYAKORLATOK

A tantárgy célja a tanuló felkészítése, illetve alkalmassá tétele a csoportos dráma- vagy színjáték-foglalkozásokon történő részvételre; az alapvető technikai elemek, a bemelegítés részeinek és folyamatának elsajátíttatása és elméleti megismertetése; a próbaállapot elérése csoportkohéziós, speciális mozgásos feladatok, illetve a koncentrációt és a kondíciót fejlesztő gyakorlatok révén; az esetleges sérülések, az ütközésektől, eséstől, az érintéstől való félelem, illetve tartózkodás megelőzése, elkerülése vagy feloldása a mozgás eszközeivel.

A félórás időkeret döntően befolyásolja a tanítási óra szerkezeti felépítését, metodikai szerkezetét. A tanórán alkalmazott gyakorlatok fizikai, élettani és pszichés terheire a tanulókat kellőképpen fel kell készíteni a baleset- és sérülésveszély elkerülése érdekében.

Helytelenül felépített foglalkozáson nem jön létre az optimális koncentrációs állapot, érzékszervi és „motoros” (a mozgás idegrendszeri vezérlő mechanizmusai) fogékonyság.

A tanóra hagyományos értelemben vett bemelegítő szakaszát nem lehet didaktikusan elkülöníteni a fő tanítási anyagtól. A foglalkozásokat passzív, nyújtó jellegű gyakorlatsor után a fokozatosság elve alapján a kis intenzitású, alacsony fizikai igénybevétellel járó feladatoktól kell felépíteni úgy, hogy a kellő pszichés és fizikai állapot létrejöhessen.

A képességfejlesztés különböző területeit (a kondicionális, a koordinációs és az érzékeléssel összefüggő képességeket) a tanórai gyakorlatban nem lehet egymástól teljesen elkülöníteni, változó hangsúllyal, de mindig jelen vannak. Ezért a feladatok éves bontásában az egyes területek fejlesztésének időszakos hangsúlyai jelennek meg.

A hatékony foglalkozás érdekében az óra szervezeti kereteinek kialakítását, a figyelmi, motivációs állapot kialakítását, a rendelkezésre álló tér használatát, az egymásra való odafigyelést, a csoportos együttműködést, hibajavítást, az értékelés, önértékelés lehetőségét az egyes gyakorlatokban, gyakorlatsorokban kell érvényesíteni.

A tréning jellegű foglalkozás előnye a komplexitásban, időbeli hatékonyságában, sajátos motiváló és összetartó erejében van. A tanítási folyamat előrehaladtával fordítsunk egyre nagyobb figyelmet a tudatosításra, hogy megalapozzuk az önálló munkát.

A mozgás tantárgy legfontosabb feladata a komplex pszichés, mentális és fizikai képességfejlesztés, amely alkalmassá teszi a tanulót a különböző színvonalú feladatok elvégzésére.

A képzés feladatai

Ismertesse meg a tanulóval

a mozgásgyakorlatok tréning menetét,

a bemelegítés menetének fiziológiai okait,

a gyakorlatok egymásra épülésének lehetőségét, illetve rendszerét,

a különböző gyakorlattípusok szerkesztésének menetét,

a mozgástechnikai tréning fontosabb irányzatait,

a mozgástechnika tréning szerepét a megfelelő próbaállapot elérésében.

Fejlessze a tanuló

mozgáskoordinációs képességét,

koncentrációs képességét, és teherbíró képességét,

fizikai képességeit, kondícióját, rugalmasságát,
mozgásmemóriáját,
mozgástechnikai ismereteit, rendszerező képességét.

Ösztönözze a tanulót

a bemelegítés gyakorlatainak koncentrált és intenzív elvégzésére,
a különböző próbahelyzetek, szituációk megfelelő próbaállapotban történő megoldására,
önálló, a saját képességei által megkívánt tréning elvégzésére,
egyed feladatok előkészítéseként helyes bemelegítés, gyakorlatsor megválasztására és
elvégzésére,
helyes tematikájú tréning felépítésére és megtartására.

Biztosítson lehetőséget

a témakör módszertanának elemző megismerésére,
különleges, speciális feladatok elvégzésére előkészítő módszerek megismerésére,
különböző stílusú mozgástechnika tréningek megismerésére, az azokon való részvételre,
működő szintársulatok, színházi műhelyek tréningmódszereinek élő vagy videofelvételen
történő megtekintésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

a bemelegítés menetének élettani hatásait,
a gyakorlatok egymásra épülésének logikai menetét, lehetőségeit,
a különböző gyakorlattípusok egymás mellé rendelésének főbb módozatait.

Legyen képes

a mozgástréning gyakorlatainak koncentrált és pontos elvégzésére,
a megfelelő próbaállapot elérésére a tréning gyakorlatainak végrehajtása során általános
bemelegítés megtervezésére és levezetésére.

Követelmények a tantárgyi program elvégzése után

A tanuló ismerje

a mozgástechnikai tréning fontosabb irányzatait, a tréningstílusokat,
a mozgástechnikai tréning szerepét a megfelelő próbaállapot elérésében.

Legyen képes (az előbbieken kívül)

egy adott színházi feladatnak megfelelő mozgástréning összeállítására, körültekintő
levezetésére.

ELSŐ évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

a bemelegítés alapgyakorlatait,
a koordinációs és kondicionáló gyakorlatokat,
a koncentrációs és ritmikai gyakorlatokat.

Fejlessze a tanuló

kondícióját az intenzitás, az időtartam, és az ismétlésszám figyelembevételével,
koordinációs képességét,
állóképességét, izületi mozgékonyt, és
koncentrációs és ritmikai képességét.

Ösztönözze a tanulót

a helyes testtartás kialakítására, csoportos térmozgások segítségével a tér hatékony
kihasználására.

Követelmények

A tanuló ismerje
a bemelegítés alapgyakorlatait,
a koordinációs és kondicionáló gyakorlatokat,
a koncentrációs és ritmikai gyakorlatokat,
a fő térirányokat.

Legyen képes
tanári irányítással bemelegítés elvégzésére tükörmozgással,
a tér megfelelő érzékelésére, hatékony kihasználására,
a járás- és futásgyakorlatok, az ugrógyakorlatok, a koordinációs, a koncentrációs és az egyszerűbb ritmikai gyakorlatok pontos elvégzésére.

TANANYAG

- A bemelegítés alapgyakorlatai, passzív és aktív nyújtó-lazító módozatai: csípőlazító gyakorlatok terpeszülésben, aszimmetrikus ülésben, térdelésben, sarokülésben lábujjtámasszal, illetve lefeszített lábfejjel.
- A törzs fő izomsoportjainak meghatározása hason, háton fekvő helyzetben különböző feszítő-ernyesztő gyakorlatokkal, az első és hátsó ív tónusának tudatos vezérlése; törzshajlítások különböző térirányokban, vállöv nyújtása, karfeszítések elől, hátul, vállforgatások támaszban.
- Futás- és ugrógyakorlatok, játékok: érintő-, váltó-, páros fogó játékok, utánzó szökdelések („indián”, „nyuszi”, „sánta róka”, „béka” stb.).
- A látásérzékelés kiterjesztése (periferikus látás) labdás bemelegítő játékokkal, labdagurítások, majd átadások csoportban egy vagy több labdával.
- Térkitöltő gyakorlatok, a tér egyensúlyban tartása járás-, futásgyakorlatokkal, szabálytalan, társtól függő térmozgásokkal.
- Térérzékelő, koordinációs gyakorlatok, játékok: „erdő” fogó, székfoglaló, csukott szemmel végzett tájékozódó gyakorlatok, hangkövetéses gyakorlatok.
- Járás- és futásgyakorlatok (ügyelve az indítások, megállások, irányváltoztatások változatos végrehajtására).
- Koncentrációs és ritmikai gyakorlatok zene használatával, járásban és futásban indítás-megállítási gyakorlatok, csendreflex, járás, futás a zene ütemére.

MÁSODIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval
a bemelegítés alapgyakorlatainak páros kivitelű változatait,
a játéktér és a nézőtér fogalmát, illetve a köztük fennálló irányviszonyok jellemzőit,
a koncentrációs és csoportos ritmikai gyakorlatokat.

Fejlessze a tanuló

koordinációs képességét a hosszanti tengely körüli fordulatokkal,
egyensúlyérzékét a természetestől eltérő testhelyzetekben végzett gyakorlatokkal,
állóképességét a teljes foglalkozáson való intenzív, kitartó közreműködéssel,
koncentrációs és ritmikai képességét.

Ösztönözze a tanulót a társas együttműködésre, szabálykövetésre szabályjátékokban.

Követelmények

A tanuló ismerje
a bemelegítés alapgyakorlatainak páros kivitelű változatait,
a mozgás területén használatos térirányokat,

a koncentrációs és ritmikai gyakorlatokat, a zenei ütem „mérő” és a tempó fogalmát.

Legyen képes

tanári irányítással bemelegítő gyakorlatsor elvégzésére,

a tér megfelelő érzékelésére, hatékony kihasználására,

a társak mozgásától függően a járás- és futásgyakorlatok, az ugrógyakorlatok koordinált elvégzésére,

kondicionáló jellegű ismétléses gyakorlatsorok kitartó végrehajtására,

egyszerűbb koncentrációs és ritmikai gyakorlatok pontos elvégzésére.

TANANYAG

- A sor és oszlop kialakítása, távolságtartás járás, futás közben, nyitódás, záródás.
- Térjátékok különböző térformák felvételére, formálására, kikerülései gyakorlatok.
- Futásos gyakorlatok: különböző tempójú futástípusok ritmusbetartással, ritmusváltással és irányváltással.
- Gyakorlatok tempótartással, gyorsítással, lassítással, lassított mozdulatokkal, gyors, dinamikus, impulzív mozdulatok, ellenpontozás dinamikai eszközökkel.
- Indítás-megállítási gyakorlatok, illetve reflexjátékok: indítás és megállás gyors és lassú tempóban, egyéni és páros helyzetekben.
- Lassított mozgás: lassított mozgás különböző testhelyzetekben, a zene hangulatának, tempójának követése klasszikus vagy más, nem monoton ritmusú zene segítségével.
- Forgások, fordulatok: forgások karlendítéssel, láblendítéssel, változatos gerinchelyzetekben, súlypont tudatos vezetésével.
- Kar és láb összehangolt ritmikus mozgása, taps és lépés egyszerűbb kombinációi.

HARMADIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

a bemelegítés speciális formáit, azok páros és önálló kivitelű módoszatait,

talajtechnikai alapgyakorlatait,

4/4-es ritmusú egyéni és páros ritmikai gyakorlatokat.

Fejlessze a tanuló

kombinatív és problémamegoldó képességét szabályjátékok felhasználásával,

kondícióját és koordinációs képességét utánozó mozgások segítségével,

koncentrációs és ritmikai képességét egyéni és páros ritmusgyakorlatokkal.

Ösztönözze a tanulót

egyszerűbb feladatok önálló megoldására,

önkontrollra, önfegyelmre, önmagával szembeni igényességre.

Követelmények

A tanuló ismerje

talajfogás, legördülés technikáját, esésgyakorlatokat,

a test, testrész mozgásának lehetőségeit és korlátait,

a testfogás módoszatait, a társon végezhető támaszhelyzetek és a terhelhetőség egyes lehetőségeit.

Legyen képes

tanári irányítással bemelegítés elvégzésére,

a járás- és futásgyakorlatok, az ugrógyakorlatok, a koordinációs, kondicionáló, koncentrációs és ritmikai gyakorlatok pontos elvégzésére,

felelősségteljes fegyelmezett munkavégzésre páros gyakorlatok esetén is.

TANANYAG

- A tér kitöltése a tér belső egyensúlyának megteremtése véletlenszerűen változó hatások alapján.
- Egyensúly- és vezetékes gyakorlatok: egyensúlygyakorlatok támasz- és fogásos helyzetekben; vezetékes gyakorlatok kéz, fej, valamint fogásváltásos irányítással.
- Bizalomgyakorlatok csoportokban; döntés-billenés helyzetekben történő gyakorlatok, bizalomjátékok, testdöntések párban a testónus tudatos vezérlésével.
- Kar- és/vagy lábcsúsztatások, gördülések hosszanti tengely körül, gördülések szélességi tengely körül, aszimmetrikus gurulások előre, hátra.
- A mozdulat megállítására vonatkozó gyakorlatok: a mozdulat különböző ritmusú, dinamikájú megállítása.
- Kézen átfordulás oldalra különböző kiinduló- és véghelyzetekből.
- Izolációs gyakorlatok, feszítés, ernyesztés különböző izomcsoportokban elkülönítve egy-egy ízületi részt. Testszobrászat, egyéni és csoportos állókép készítése.
- 4/4-es ritmus megjelenítése gimnasztikus elemekkel.
- Hangkeltés lépéssel, tapssal, csapással, a mozdulat ritmizálása.

NEGYEDIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

a bemelegítés gyakorlatainak egész testre kiterjedő formáit, a „streching” jellegű nyújtás-lazítás technikáját,

a középmagas testhelyzetből való esés- és gurulástechnikákat,

a 3/4-es és 6/8-os ritmikai gyakorlatokat.

Fejlessze a tanuló

koordinációs képességét kondícióját, ízületi mozgékonyágát,

koordinációs képességét időkorlátok és a szinkronmozgások bevezetésével,

periferikus látását, megosztott figyelmeti képességét térkitöltő feladatok segítségével,

koncentrációs és ritmikai képességét.

Ösztönözze a tanulót egyes technikai elemek és variációk önálló felfedezésére, megtalálására.

Követelmények

A tanuló ismerje

a „streching” jellegű nyújtás technikájának sajátosságait,

az eséstechnikák biztonságos, veszély nélküli kivitelezését, az azokhoz való segítségnyújtás módját,

a csoportos ritmuskialakítás módszereit és azok koncentrációs és ritmikai hátterét.

Legyen képes

tanári felügyelettel önállóan bemelegítő alaptréning összeállítására és elvégzésére,

a tanult elemekből egyszerűbb gyakorlatsorok, kombinációk létrehozására,

a tér megfelelő érzékelésére, a zárt és nyitott térhelyzetekben való biztonságos feladatvégzésre,

a járás- és futásgyakorlatok, az ugrógyakorlatok, a koordinációs, kondicionáló, koncentrációs

és ritmikai gyakorlatok pontos elvégzésére.

TANANYAG

- Tér kitöltése belső téregyensúly megteremtésével álló helyzetben és változó intenzitású mozgás közben; érintés-, hang- és csendreflex gyakorlatok.
- Ugrás-, esés- és talajgyakorlatok: talajról való elemelkedés, talajfogás páros gyakorlatokban, társ gördítése talajon.
- 3/4-es, 6/8-os ritmus megjelenítése gimnasztikus elemekkel és talajtechnikai alapgyakorlatokkal: lépés, taps, csapás, mozdulat ritmizálása kiscsoportos szólambontással.
- Fekvő emelések háton és térdelő támaszban, háton emelések.
- Gurulások páros láb kicsúsztatásával, lefeszített lábfejjel, láblendítések lábujjtámaszba érkezéssel, karlendítések, összehangolt kar- és láblendítések, különböző fekvő helyzetekből lendítéses fordulatok magasabb súlyponti helyzetekbe.
- Láblendítések ülésben támasszal, aszimmetrikus támasszal, láblendítések talajtámaszból változatos lábtartással, lendítőlábak talajra érkezése lefeszített lábakkal, lábujjtámaszba érkezéssel, ülőforgás, ülőforgás láblendítéssel térdelésbe, féltérdelésbe.

ÖTÖDIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

a bemelegítő gyakorlatsorok tervezési szempontrendszerét,
a bemelegítő gyakorlatsorok önálló alkalmazását,
az állatutánzó mozgástechnikákat.

Fejlessze a tanuló

koordinációs képességét,
izületi mozgékonyágát, izületi mozgáshatárok kiterjesztését,
állóképességét,
koncentrációs és ritmikai képességét.

Ösztönözze a tanulót a helyes testtartás kialakítására, a test tudatos kontrollálására, önálló értékítéletre.

Követelmények

A tanuló ismerje

a bemelegítés menetének élettani hatásait,
bemelegítő gyakorlatsorok összeállításának szempontjait,
a koordinációs és kondicionáló gyakorlatokat,
a koncentrációs és ritmikai gyakorlatokat.

Legyen képes

tanári segítséggel bemelegítés megtervezésére,
önálló bemelegítő gyakorlatsorok elvégzésére,
a koordinációs és kondicionáló gyakorlatok hatékony elvégzésére,
a koncentrációs és ritmikai gyakorlatok kitartó és pontos végrehajtására,
a tér megfelelő érzékelésére, hatékony kihasználására, összetett térirányok megtartására koncentrált gyakorlatkivitel megtartásával.

TANANYAG

- Szabályos térformák kialakítása, mozgás közbeni megtartása, relatív és abszolút tériránytartás.

- Haladó lépéskoreográfiák 1/4, 1/2, 3/4 fordulatok változatos használatával, két-, három-, négyfős lépéskombinációk szinkronban való végrehajtása, önálló betanulása.
- Társ segítségével forgás, gurulás, talajfogás csúsztatással és tompításos érkezéssel, talajra vezetés és talajról emelkedés, valamint ezek lendületi kivitelezése.
- Izolált ernyesztések a talajhoz legközelebbi izülettől felépítve; eséstechnika fal segítségével, társsal, egyénileg.
- Gurulás kar tompításával előre, hátra emelt helyzetből; páros lábcúsztatások súlyponti helyzet változtatásával előre, hátra, oldalra; talajra vezetések a kar vezetésével térdelőülésből, térdelésből, féltérdelésből, hajlított állásból, állásból, felugrásból, mélybeugrásból; gurulás, gördülés hosszanti tengelyen, fordított testhelyzet, s az ebből való állásba kerülés billenés nélküli lassú kivitelezéssel.
- Páros gyakorlatként a ritmus szólamokra bontása, csoportos ritmusszekció kialakítása, 5/4-es, 7/8-os, 9/8-os aszimmetrikus ritmusok kialakítása.

HATODIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

a gyakorlatok egymásra épülésének logikai menetét, lehetőségeit,
a nonverbális gyakorlatvezetés módszerét,
a testtudatot, testérzetet fejlesztő módszereket.

Fejlessze a tanuló

nonverbális kommunikációs készségét,

koncentrációs és ritmikai képességét egyéni ritmikai gyakorlatok segítségével,
testtudatát, testérzetét páros szinkrongyakorlatok segítségével.

Ösztönözze a tanulót felelősségteljes önálló gyakorlatvégzésre.

Követelmények

A tanuló ismerje

a gyakorlatok egymásra épülésének logikai menetét, lehetőségeit,
a követéses gyakorlatvezetés módszereit,
a társas elemekben rejlő kombinációs lehetőségeket,

Legyen képes

önálló gyakorlatvezetésre, a már ismert bemelegítő gyakorlatsorok alkalmazásával,
önálló gyakorlattervezésre a kötelező és szabadon választható gyakorlatelemek felhasználásával és azok megfelelő módon való kombinálásával.

TANANYAG

- Előkészítő akrobatikus gyakorlatok: gurulás előre, hátra, támasz- és billenésgyakorlatok, kézen átfordulás oldalra.
- Párban fellépések csípőre, combra; felugrások szemből, oldalról csípőre, combra és törzsre.
- Csoportos emelések vállmagasságig és érintő magasságig.
- Összefüggő gyakorlatsorok készítése két-, három-, négyfős csoportokban talajtechnikai elemek, lépéskombinációk, forgások, fordulatok változatos felhasználásával, azok önálló betanulása és szinkronban való végrehajtása.
- 7/8-os aszimmetrikus ritmusok lépéskombinációk, járások, futások, talajtechnikai elemek felhasználásával ritmusgyakorlatok, zenekísérettel, illetve anélkül.
- Megadott sorrendben teljes testre fölépített testérzet gyakorlatok, testrészeltoások,

elkülönített testrészirányítások; testhullám, karhullám és felugrások szemből mellkashoz.

HETEDIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

a különböző gyakorlattípusok egymásra épülésének kölcsönhatásait,
a láb karakteres vezetésének módozatait, a kar plasztikus mozgatásának lehetőségeit,
testrészvezetéses futásokat,
a koordinációs és kondicionáló gyakorlatokat,
a ritmika fogalmát, a nem szabályos ritmikai eszközöket.

Fejlessze a tanuló

koordinációs képességét, koncentrációs és ritmikai képességét karakterizált, jellegében markáns eltéréseket mutató mozgássorokkal,
egyensúlyérzékét kontakt előkészítő elemek segítségével.

Ösztönözze a tanulót

a különböző ritmikai és dinamikai szempontok érvényesítésére különböző típusú lépés- és járásgyakorlatok esetén,
önálló feladatmegoldásra és csoportos együttműködésre,
a társ vagy partner munkájának tiszteletére, önmérsékletre, őszinte együttműködésre.

Követelmények

A tanuló ismerje

a különböző gyakorlattípusok egymás mellé rendelésének főbb módozatait,
karakterformák kialakításának lehetőségeit,
a láb karakteres vezetésének technikáját, a kar plasztikus mozgatásának lehetőségét,
testrészvezetéses futásokat, azok belső vezérlő mechanizmusait,
a ritmika fogalmát, a nem szabályos ritmikai eszközöket.

Legyen képes

a mozgástréning gyakorlatainak koncentrált és pontos elvégzésére,
a mozgás dinamikai jegyeinek megváltoztatására és irányítására,
egyéni és csoportos alkotó együttműködésre.

TANANYAG

- Lábmozgás karakterizálása, mozgássor felépítése, karmozgás karakterizálása, mozgássor felépítése, vonulástervezés.
- Gurulás kar tompításával előre, hátra emelt helyzetből.
- Talajra vezetések hosszanti tengely körüli forgásból, forgó ugrásokból.
- Szökkenések első és hátsó fekvőtámaszból csípőlendítéssel, illetve ezekből talajra vezetések térdelésbe, fekvésbe.
- Különböző eséstechnikák ülésből talajon, székről, állásból.
- Mozgásimprovizációk, talajkombinációk és ritmikai elemek felhasználásával.
- Kommunikáció ritmikával, kérdés-felelet játék párban, ritmusimprovizációk, ritmusképletek felépítése és feloldása.

NYOLCADIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

a folyamatos testrészvezetéses és a tört vagy szaggatott testrészvezetéses tréningtechnikákat,
a lendület nélküli és lendülettel végzett emelésttechnikákat.

Fejlessze a tanuló

koordinációs képességét és kondícióját izolációs gyakorlatokkal, teljes testre kiterjedő gyakorlatsorokkal,

a tanuló koordinációs képességét egyensúlyérzékét és térirányérzetét, kondícióját a megszakítás nélküli zenére végzett koreográfia segítségével, koncentrációs és ritmikai képességét improvizációs feladatokkal.

Ösztönözze a tanulókat

csoportos gyakorlatsor szaktanár irányítása nélküli bemutatására,

egyéni képességük, esetleges kiugró teljesítményük vállalására, megmutatására.

Követelmények

A tanuló ismerje

a bemelegítés menetének élettani hatásait,

a folyamatos testrészevezetéses és a tört vagy szaggatott testrészevezetéses tréningirányzatokat, azok technikai hátterét,

a koncentrációs és ritmikai gyakorlatokat.

Legyen képes

egy adott színházi feladatnak megfelelő mozgástréning összeállítására, koncentrált végrehajtására, illetve körültekintő levezetésére,

a megfelelő próbaállapot elérésére.

TANANYAG

- A gerinc hullámmozgása hason fekvésben, állásban, álló helyzetben és haladó lépés közben.
- Ugrás-, esés- és talajgyakorlatok: egy lábról, páros lábról történő rugaszkodás azonos és emelt szintről, esés fordulásból és ugrásból, talajfogás csúsztatással és tompítós érkezéssel.
- Csoportos ritmuskoreográfiák az ismert járások, futások, talajtechnikai elemek, lépéskombinációk és térmozgások felhasználásával, zenekíséret nélkül.
- Emelés- és támaszgyakorlatok: mérleg- és vállállás tartások, ún. fekvő emelés helyzetekben, azok változatos kombinációi.
- Karakterformák felépítése lépés-, járás- és futásgyakorlatok segítségével, önálló gyakorlatsorok létrehozása.
- Ritmizált vonulás improvizációk térben elhelyezve.

TÁRGYI FELTÉTELEK

- Egészalakos tükörrel felszerelt próbahelyiség
- Hangosítás, CD-magnó, szükség esetén TV és DVD
- Szőnyeg, balett korbát, vagy bordásfal

VERS- ÉS PRÓZAMONDÁS

A képzés feladatai

Ismertesse meg a tanulóval

azokat a pódiumon előadható népköltészeti és (különböző stílusirányzatokhoz, műfajokhoz tartozó) irodalmi alkotásokat, amelyek a mindenkori tanulók érdeklődésére számot tarthatnak, előadhatóak és üzenethordozóak,

azokat az eljárásmodokat és műelemzési metodikákat, kommunikációs folyamatokat, amelyek eredményeként eljuthatnak a művek üzenetének megfejtéséhez és a helyes közvetítéshez,

a művészi beszédnek és a nonverbális kifejezésnek azokat az eszközeit, amelyek tudatos működtetésével a hallgató a közönség számára is élménnyé transzponálhatja a megszólaltatott

művet,
a különféle előadói stílusirányzatok jellegzetességeit és markáns képviselőik jeles teljesítményét,
a szónoki beszéd, előadás dramaturgiáját, eszközeit és fogásait,
a szerkesztés szabályait, a színjátékká formálás törvényszerűségeit,
a szakrális és profán szertartásokat és azok összetevőit,
a pódiumi rendezés eszközeit, a látvány, akusztika és térszervezés lehetőségeit.

Ösztönözze a tanulót arra, hogy
műveket válogassanak, irodalmi műsort szerkesszenek, szertartásjátékot komponáljanak,
faggassák, elemezzék a műveket, nekik és koruknak szóló üzenetet keresvén bennük,
próbálják ki önmagukat különféle nyilvános fórumokon, vers- és prózamondó versenyeken,
vegyenek részt, kommunikációs készségüket fejlesztő drámapedagógiai gyakorlatokon,
járjanak előadóművészi estekre, oratórikus előadásokra, és keressék az alkalmat, hogy minél
több ilyen témájú lemezt hallgassanak, és videofelvételt nézzenek.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

azokat az irodalmi kommunikációs módszereket, amelyek segítségével képesek megfejteni a sorokba, a sorok közé, a sorok mögé rejtett metaforikus üzeneteket,
a lírai és az epikus művek előadásmódja közötti különbségeket (azok érzelmi-gondolati és eseményes-cselekményes voltának függvényében),
azokat az improvizatív, kreatív gyakorlatokat, amelyeket az előkészület stádiumában játszanak a kommunikációs készség fejlesztése érdekében,
a hatásos előadói beszéd komponenseit, tudjon ilyet készíteni és elmondani.

Legyen képes

a légző-, artikuláló, beszédtechnikai gyakorlatok alkalmazására,
a művészi beszéd és a testnyelv kifejező eszközeinek felhasználásával arra, hogy az olvasás során megértett költői, írói üzenetet sajátjaként adja át a hallgatónak, a közönségnek,
a szöveg elemzésére és annak megfogalmazására, miért fontos neki a választott alkotás, és mit kíván azzal üzeni a befogadónak,
önállóan és verskompozícióban is kb. húsz szabadon választott mű előadására (vers és próza – népköltészeti és különböző stílusirányzatokhoz, műfajokhoz tartozó irodalmi alkotásokból válogatva),
saját és társai teljesítményének elemzésére, körültekintő értelmezésére.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje (az előbbieken kívül)

a szerkesztés dramaturgiai és rendezői szabályait, s legyen képes azokat alkalmazni saját szerkesztői, rendezési gyakorlatában,
a szertartás funkcióját, szertartásokat, a szertartásjáték összetevőit, s mindezek alkalmazási lehetőségeit, módjait,
a szertartásszínház jeles hivatásos és amatőr produkcióit.

Legyen képes (az előbbieken kívül)

szóban és írásban annak megfogalmazására, hogy az adott mű megírására miféle gondolati, érzelmi szándék készítette a költőt, író, s mi az, ami a közvetítő-előadót inspirálja a mű tolmácsolására,
újabb művek megszólaltatására,
szerkesztésen alapuló egyszemélyes színjáték megalkotására, továbbá partner segítségével

annak pódiumi térbe helyezésére (az oratórikus rendezés kívánalmai szerint).

A vers- és prózamondás tantárgy tananyaga az egyes évfolyamokon a drámajáték/színjáték tantárgyhoz kapcsolódik.

ELSŐ évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval
az előadásra szánt szövegek kiválasztásának szempontjait,
a versek, szövegek megfejtésének, megértésének módját,
a zeneiséget biztosító verselemeket,
a hangmodulációs lehetőségeket,
a vers- és mesemondás örömét,
a szövegtanulás technikáját.

Fejlessze a tanuló
fantáziáját, beleélő képességét,
együttműködését, mások iránti figyelmét,
közlő szándékát.

Ösztönözze a tanulót
versek, mesék olvasására, megtanulására,
beszédkészségének természetes és változatos használatára, annak gondozására, fejlesztésére,
vers- és mesemondó feladatok vállalására.

Követelmények

A tanuló ismerje
a közlésekben a beszéd szerepét,
az előadótól elvárható beszédmódot.

Legyen képes

társaival csoportosan vers és mese mondására,
közönség előtti versmondásra,
pontos és tartós memorizálásra,
a művek lényegének összefoglalására, saját szavaival történő megfogalmazására,
a beszédgyakorlat keretében tanultak alkalmazására,
a már ismert szövegekből álló lista készítésére, amelyet a tanév során öt verssel és egy verses
mesével kibővít.

TANANYAG

- Elbeszélő költemények, verses mesék, felelgetős (párbeszédes) versek megszólaltatása csoportosan és egyénileg.

MÁSODIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval
a népmese gyűjteményeket, gyűjtőket és földolgozókat,
a népmese, irodalmi mese, prózai és verses mese fogalmát,
a műmesék jeles magyar szerzőit.

Fejlessze a tanuló

beszéd- és kifejezőkészségét (verbális és nonverbális),
felelősségérzetét a véleményformálásban,
igazságérzetét, humorérzékét,
érzékenységét mások sorsa iránt.

Tegye képessé a tanulót
a beszéd sokszínű eszközeinek használatára előadása során,
a mimika és a gesztusok természetes és szükséges igénybevételére,
meselánc mondására.

Ösztönözze a tanulót
a kiválasztott szövegben megismert eseményekről, szereplőkről kialakított véleményének
megfogalmazására,
versek, mesék olvasására és könyv nélküli elmondására.

Követelmények

A tanuló ismerje
azokat a módszereket, amelyek segítségével megfejtheti a mesék üzenetét,
ismerje fel az ismétlődő mesefordulatokat.

Legyen képes
helyes hangsúlyozással mesemondásra,
a szöveg váltásokkal, szünetekkel tagolására,
társai előadásának elemezésére, értelmezésére,
a szöveglista magyar népmesével történő bővítésére.

TANANYAG

- Magyar népmesék (eredeti és átírt)
- Jeles magyar szerzők meséinek feldolgozása
- Népi mesemondók és színművészek mesélésének, mesejátékoknak meghallgatása, megnézése és elemzése, megbeszélése
- Egy választott mese megtanulása és előadása

HARMADIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval
más kultúrák, sorsok, szokások megismerésének lehetőségeit meséken keresztül,
az egzotikus mesék világát.

Fejlessze a tanuló
be- és elfogadókészségét ismeretlen és szokatlan dolgok, jelenségek, viselkedésmódok iránt,
fantáziáját (gondolkodásban, érzelmileg és beszédben egyaránt),
empátiáját.

Ösztönözze a tanulót
ismereteinek bővítésére a mesékben megismert kultúrákkal kapcsolatban,
a választott szövegek aprólékos elemzésére, és ennek segítségével a teljes megértésre a
sikeres tolmácsolás érdekében,
beszédének fejlesztésére, gyakorlásra, kifejezőeszközeinek gazdagítására.

Követelmények

A tanuló ismerje
az előadás beszédbeli eszközeit (hang, tempó, ritmus, tagolás, nonverbális eszközök),
az előadó felelősségét a produkció sikerében,
a kontaktus lehetőségét a hallgatósággal.

Legyen képes

egzotikus mesék megértésére és megszólaltatására,
a beszéd magas szintű kifejezőeszközeinek használatára,
a szöveglista egzotikus mesével történő bővítésére,
közönség előtti mesemondásra.

TANANYAG

- Távoli népek mesekincse (pl.: Ezeregyéjszaka, Pancsatantra, indián, afrikai mesék)
- A tanulók által kiválasztott mese feldolgozása és előadása

NEGYEDIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

lírai és epikai művek elemzésének menetét,

a mű és az előadó közötti gondolati és érzelmi kapcsolat megteremtésének útjait.

Fejlessze a tanuló

gondolkodását,

érzelmi kifejezésének bátorságát,

gondolatai, érzelmei, véleménye őszinte, hiteles kifejezésének eszköztárát.

Ösztönözze a tanulót

mások kifejező eszközeinek megfigyelésére, a követendő példák befogadására,

az érzelemdús kifejezés érdekében eszköztárának gazdag használatára,

beszéde folyamatos gondozására.

Követelmények

A tanuló ismerje

a lírai és az epikai művek előadásmódja közötti különbségeket,

a felsorolás, közbevetés és az írásjelek megszólaltatásának módját.

Legyen képes

az alkatához, személyiségéhez leginkább illő mű és önkifejezési forma megtalálására,

az élőbeszéd legfontosabb törvényeinek követésére,

a durva hangsúlyhibák felismerésére és javítására saját és társuk beszédében,

a szöveglista nyolc új verssel történő bővítésére.

TANANYAG

- Lírai művek elemzése és megszólaltatása a magyar és világirodalomból (dal, elégia, óda, szatíra, tanító költemény)
- Elbeszélő művek a magyar és a világirodalomból (verses vagy prózai mesék, mondák, legendák, balladák)
- Mohácsi szerzők műveinek ismerete és előadása: Kovács József Hontalan versei, Énekes Beáta versei és regénye
- Leíró költemények (táj- és tárgyrajz, életkép, jellemkép)
- Legalább három választott mű előadói szintű tolmácsolása (tanulónként)

ÖTÖDIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulót

a hazai kispróza-irodalom jelentős alkotóival és legalább egy-egy művével.

Fejlessze a tanuló
szövegelemző képességét,
a mondatívek törésmentes megszólaltatásának képességét,
humorérzékét,
blattolási és hangos olvasási képességét.

Ösztönözze a tanulót
az írók munkásságának széles körű megismerésére, szabadidejében az olvasásra,
irodalmi élményeinek, felfedezéseinek megosztására, azok szóbeli megfogalmazására,
mondanivalója tolmácsolására alkalmas írások megtalálására és bemutatására.

Követelmények

A tanuló ismerje

a hazai kispróza irodalom nagyjait (Gárdonyi Géza, Móra Ferenc, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Krúdy Gyula, Karinthy Frigyes, Sarkadi Imre, Örkény István, Lázár Ervin) és azok néhány írását,
a felelősségét humoros művek megszólaltatásakor,
a nyelvi humort,
önmagával kapcsolatban a szövegválasztás szempontjait (téma és terjedelem).

Legyen képes

egy műnek közönség előtti érthető és érdeklődést keltő, emlékezetből való tolmácsolására,
a lámpaláz kezelésére,
nyelvünk eső dallamvonalának alkalmazására,
a témához és a helyzethez alkalmazkodó, színes modulációjú beszédre, olvasásra,
előadásában a szöveg gondolati, érzelmi tartalmának tolmácsolására,
a szöveglista bővítésére egy magyar kisprózai művel.

TANANYAG

- A tanulók életkorának és érdeklődésének megfelelő kisprózai művek (Gárdonyi Géza, Móra Ferenc, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Krúdy Gyula, Karinthy Frigyes, Sarkadi Imre, Örkény István, Lázár Ervin) megszólaltatása

HATODIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

a költői-írói szándék személyessé formálásának útját, módját,
a metaforikus, szimbolikus ábrázolási és kifejezési módokat,
a versműsorok szerkesztésének és rendezésének alapszabályait,
jelentős versmondó-művészeinket és produkcióikat,
a versek megzenésítésének hazai példáit és szerzőit.

Fejlessze a tanuló

eszköztárát, amely a szöveg gondolati és érzelmi tartalmának kifejezéséhez szükséges,
a beszéd zenei elemei iránti érzékenységet és azok használata iránti igényét (ritmus, dallam),
önismeretét, kritikai és önkritikai képességét,
szókincsét szóban és írásban.

Ösztönözze a tanulót

őszinte önvizsgálatra és kritikára,
szókincsének gyarapítására,
verstani ismeretei bővítésére,
árnyalt kifejezésre tartalmi és formai szempontból egyaránt,

beszédének folyamatos gondozására.

Követelmények

A tanuló ismerje

a versműsorok szerkesztésének és rendezésének alapszabályait,
neves prózai és zenés versmondóink produkcióit,
kommunikációs készségének erőnyeit és hiányosságait,
az előadói stílusok jegyeit, meghatározóit,
az előadói magatartás elvárásait,
saját beszédállapotával kapcsolatos feladatait, gyakorlatokat.

Legyen képes

versműsorokban, szavalóversenyeken, ünnepi rendezvényeken való szereplésre,
kulturális rendezvényeken szervezői-rendezői feladat vállalására,
legalább tíz – különböző stílusú – vers elmondására bármikor,
saját kommunikációs képességének megfelelő értékelésre,
társai munkájának megfontolt kritikával történő segítésére,
a szöveglista bővítésére legalább öt, ünnephez (nemzeti, családi, egyházi) kapcsolódó verssel.

TANANYAG

- Az előadói stílusok jegyei, az előadói magatartás
- Neves előadóművészeink
- Versműsorok szerkesztésének alapszabályai
- Szerkesztett műsor készítése a magyar és világirodalom egyes szám első személyében írt, a tanulók életkorának és beszédképességének (hanggi adottságának, személyiségük érettségének) megfelelő verseiből

HETEDIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

az élőbeszéd, a felolvasás, előadói beszéd, színpadi beszéd különbségeit és követelményeit,
az előadói beszéd eszközeit, fogásait,
az alkalmi és szertartásos beszédek típusait és azok szerkesztési szabályait,
a drámai monológ, monodráma, irodalmi levél fogalmát, szerzőit.

Fejlessze a tanuló

szövegszerkesztési képességét (fölkészülés, elrendezés, előadás),
kritikai és önkritikai képességét,
olvasási (blattolási) képességét.

Ösztönözze a tanulót

szónoki (előadói) beszédek megismerésére, tanulmányozására, létrehozására és elmondására,
prózai és verses drámai szövegrészletek (monológok), irodalmi levelek előadására,
a blattolás gyakorlására.

Követelmények

A tanuló ismerje

a szónoki (előadói) beszéd szerkezetét, nyelvi kifejezési módját, alaptípusait (alkalmi,
politikai, szertartás),
a hatás elérése érdekében alkalmazható beszédtechnikai fordulatokat,
történelmünk jeles szónokait (pl.: Kossuth Lajos, Deák Ferenc).
a szövegválasztás szempontjait,
az irodalom jeles levelezőit (pl.: Petőfi Sándor, Arany János, Goethe, Heine).

Legyen képes
egy előadói beszéd elmondására,
szónoki művek megszólaltatására,
drámai szövegrészletek bemutatására,
a szöveglista bővítésére legalább három verses vagy prózai monológgal, irodalmi levéllel.

TANANYAG

- A szónoki (előadói) beszéd sajátosságai, előadói beszéd készítése és megszólaltatása, híres beszédek (pl.: Kossuth Lajos, Deák Ferenc) elemzése, ismert szónoki művek megszólaltatása
- Drámarészletek, monodramák, verses és prózai irodalmi levelek (pl.: Petőfi Sándor, Arany János, Goethe, Heine) megszólaltatása

NYOLCADIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval
a szakrális és profán szertartások funkcióját, összetevőit, dramaturgiáját,
a rítusszínházi műhelyeket, előadásait,
a szöveg, a zene és a mozgás kapcsolódásának lehetőségeit.

Fejlessze a tanuló

kezdeményező kedvét és önállóságát a műsorok megalkotásában,
alkotókedvét,
az önművelés és önképzés iránti igényét.

Ösztönözze a tanulót

önálló szertartásjáték készítésére és az abban való részvételre,
a szertartásszínház hivatásos és alternatív produkcióinak széles körű megismerésére,
kommunikációs készségeinek gondozására és fejlesztésére.

Követelmények

A tanuló ismerje

a szertartásszínház dramaturgiáját, szabályait,
annak hazai és nemzetközi képviselőit, műhelyeit (Somogyi István, Grotowski).

Legyen képes

dramaturgiai és rendezői ismereteinek alkalmazására,
szertartásjáték létrehozására vagy abban alkotó közreműködésre,
véleményének szóbeli vagy írásbeli megfogalmazására,
beszédének, kifejezőképességének önálló gondozására,
a szöveglista legalább öt újabb verssel történő bővítésére.

TANANYAG

3. Beavatási szertartások, egyházi szertartások, magyar betlehemes játékok
4. A szertartásjátékok dramaturgiája
5. A szertartásszínház hazai és nemzetközi képviselői (pl.: Somogyi István, Grotowski)
6. Szertartásjáték készítése

KILENCEDIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval
a felolvasószínház szabályait, dramaturgiáját,

a pódiumi játék tartalmi követelményeit, szabályait.

Fejlessze a tanuló
önállóságát,
együttműködő készségét,
kifejezőkedvét és eszköztárát,
színpadi fegyelmét,
előadókészségét.

Ösztönözze a tanulót
művek válogatására, műsorok szerkesztésére,
hivatásos versmondók, előadóművészek munkásságának megismerésére,
mondanivalójának egyre árnyaltabb megfogalmazására.

Követelmények

A tanuló ismerje

az önálló műsor megtervezésével, előkészítésével, szervezésével és rendezésével kapcsolatos
teendőket, a munkafolyamatokat,
a pódiumi játékok fajtáit (ünnepi, előadói, szerzői, megemlékezés, szertartás),
saját lehetőségeit és korlátait.

Legyen képes

saját műsor összeállítására és annak megrendezésére,
a társművészetek kínálta lehetőségek (zene, mozgás, fény) fölhasználására,
önálló műsorának a próbákig való eljuttatására,
feladat- és szerepvállalásra társai műsorában,
a durva hibák fölismerésére és javítására saját és társai beszédében,
a szöveglista legalább öt újabb szöveggel (bármely műfajban) történő bővítésére.

TANANYAG

Az önálló műsor – szerkesztett összeállítás szerkesztési elvei, szabályai
Szerkesztett egyéni vagy csoportos műsor előkészítése tanári irányítással
A kritika készítésének szempontjai

TIZEDIK évfolyam

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

a próbafolyamat menetét, eseményeit,
az önképzés, önművelés lehetőségeit és fontosságát.

Fejlessze a tanuló

véleményformáló és kritikai készségét,
színpadi biztonságát és önbizalmát.

Ösztönözze a tanulót

mondanivalója árnyalt, pontos, gazdag kifejezésére,
megszerzett pódiumi ismereteinek alkalmazására, bővítésére,
versmondásra, szerepvállalásra,
olvasásra és újabb művek megtanulására.

Követelmények

A tanuló ismerje

nyelvünk törvényeit, melyeket az élőbeszéd során követnie kell,
az előadásban a társművészetek szerepét,

saját erényeit és hiányosságait.

Legyen képes

egyéniségének, alkatának, életkorának, képességeinek és mondanivalójának kifejezésére alkalmas pódiumműsor létrehozására és bemutatására, saját és társai munkájának önálló értékelésére, és bírálatának érthető megfogalmazására, önképzésre, kommunikációs készsége fejlesztésére.

TANANYAG

- Az előző évfolyamon – tanári irányítással – előkészített egyéni vagy csoportos pódiumi műsor kidolgozása és bemutatása
- Egymás munkájáról kritika készítése szóban és írásban
- Művészeti záróvizsgára készülő tanulóknak önálló munka: versek, monológok, prózarészletek felhasználásával szerkesztetlen összeállítás készítése és előadásának begyakorlása, vagy szabadon választott anyagok felhasználásával szerkesztett összeállítás készítése és begyakorlása

TÁRGYI FELTÉTELEK

- A vers- és prózamondással, szavallással kapcsolatos szöveggyűjtemények, kiadványok, szakkönyvek
- Az előadóművészet jeles személyiségeinek illetve költőknek és íróknak a lemezei, kazettái, CD-i, DVD-i, videofelvételei
- Beszédműveléssel és a szónoki beszéddel kapcsolatos szakirodalom
- A pódiumi dramaturgiával, szerkesztéssel kapcsolatos szakirodalom, irodalmi színpadi gyűjtemények, antológiák, drámapedagógiai szakkönyvek
- A pódiumi műsorok, szertartásjátékok hatását segítő hangzóeszközök, ütőhangszerek
- Reflektorok és tartozékai
- Mozgatható dobogó rendszer

BESZÉDTECHNIKA

A tantárgy tanításának a célja, hogy megismertesse a tanulókkal a beszéd elméleti alapjait, a magyar nyelv hangzásának követelményeit. A technikai és kommunikációs gyakorlatok segítségével alakítson ki tiszta érthető és élvezhető beszédállapotot. Beszédhallásuk és – elemző képességük fejlesztésével tegye alkalmassá a tanulókat szóbeli kifejezőképességük fejlesztésére és az elért beszédállapot megőrzésére. Produkciós helyzetben a tanulók a beszédet célszerűen és magas színvonalon használják.

A képzés feladatai

Ismertesse meg a növendékekkel

7. a köznapi beszéd és a színpadi hangzás különbségeit és azok technikai elemeit
8. a beszéd folyamat elméleti alapjait

9. a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés) és azok összefüggéseit, egymásrautaltságát
10. a beszéd elemzésének szempontjait
11. a jó beszédállapot határait és a hibás állapot jegyeit
12. a fejlesztő, a szinten tartó és a korrekciós beszédtechnikai gyakorlatokat

Alakítsa ki a növendékekben

- az elemző és értékelő képességet saját és mások beszédének vizsgálatában
- a hallási figyelmet és érzékenységet
- a beszédszervek tudatos, célszerű és pontos használatát
- a beszédben megnyilatkozó személyiségjegyek fölismerésének, megértésének és a jegyek tudatos alkalmazásának képességét
- dramatikus és színpadi munkájukban a beszéd magas színvonalú használatának képességét
- az önképzés igényét

Fejlessze

- a tanulók koncentrációs készségét
- játékoságukat
- fantáziájukat
- megfigyelő- és felidéző-képességüket
- produktív és reprodukciós kifejező-képességüket

Ösztönözze a növendékeket

- I. a megismert beszédhibáik leküzdésére, az önfejlesztésre, önképzésre
- II. képességeik szerint a legjobb beszédállapot elérésére
- III. beszélő környezetük megfigyelésére, tanulmányozására és tapasztalataik megfogalmazására

Követelmények

Az alapkör elvégzése után a tanulók legyenek képesek

- a beszéd folyamat részeinek és egészének tudatos irányítására
- a helyes színpadi beszédre dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt
- verseket, prózai műveket, szöveges színpadi feladatokat igényesen, színvonalasan megoldani

Ismerjék

- a lazító és a koncentrációs gyakorlatokat
- a szöveg nélküli és a szöveges légző-, hang- és artikulációs gyakorlatokat
- a fejlesztő és a szinten tartó beszédgyakorlatokat
- a hangsúlyszabályokat
- a hanglejtés változatait

A továbbképző elvégzését követően a növendékek legyenek képesek (az előbbieken túlmenően)

- a helyes színpadi beszédet bármilyen szerephelyzetben
- a szöveges feladataikat jó technikával, sokszínű kifejezőeszközökkel elmondani
- mondanivalójukat célszerűen és élvezhetően elmondani

Ismerjék (az előbbieken kívül)

- a korrekciós beszédgyakorlatokat
- a hangerő, a hangszín, a hangmagasság és a beszédtempó váltásait
- a gyakori beszédhibákat és a beszéd ritmusának zavarait
- a főbb dialektusokat
- a kifejezés nem szóbeli eszközeit
- a mondanivaló tagolásának lehetőségeit és eszközeit (szünet, váltás, hangsúly, hangszín)

ALAPFOK HARMADIK ÉVFOLYAM

Lazítógyakorlatok

feszítés-lazítás testrészenként

az arc és a nyak izmainak lazítása

Légzésgyakorlatok

a rekeszlégzés folyamata, előnyei

az élettani és a beszédlegzés különbségei

folyamatos, nyújtott kilégzés rekeszlégzéssel, hangokkal és szövegekkel egyaránt

kapacitásnövelő légzőgyakorlatok

a kilégzés erejének szabályozása tudatos irányítással, rekeszlégzéssel

Hanggyakorlatok

a mellhang, fejhang és a középhang fogalmának megismerése, tisztázása

a mellkasi rezonancia megerősítése

a szájteri rezonancia megerősítése, az elöl szóló középhang kimunkálása

*0 a hangerő növelésének a technikája a rekeszlégzés igényvételével

Artikulációs gyakorlatok

- a magánhangzók laza, pontos formálásának gyakorlatai hangokkal és egyszerű

szósorokkal

- a nyelv emelése-ejtése állmozdítás nélkül (lálá, náná... stb.)
- egymás és ismeretlenek (pl. tévéműsorok szereplői) beszédének szájról olvasása, a látvány kifejtő véleményezése
- l-r hangok hibáinak hangzása, megszólaltatásának lehetőségei és határai
- dúdolás, folyamatos r ejtése, erőteljes zöngével
- a hosszú-rövid magánhangzópárok ejtésének begyakorlása szótag és szógyakorlatokban (mímí-mími, virít-síri...stb.)

Ritmus és tempógyakorlatok

- ütemezés mozgással, tánccal, tapsjátékokkal a tempó szakaszos és folyamatos változtatásával egyaránt (lassú, gyors, lassít, gyorsít)

Kommunikációs gyakorlatok

- a saját test állapotának megfigyelése izomtónus, hőmérséklet, bőrérzékelés
- a hangkörnyezet megfigyelése, leírása
- fények, színek megfigyelése, leírása

ALAPFOK NEGYEDIK ÉVFOLYAM

Lazítógyakorlatok

- feszítés-lazítás utasításra, gyors váltásokkal

Légzésgyakorlatok

- a rekeszlégzés megerősítése
- koncentrációs kapacitásnövelő gyakorlatok
- a belégzés zörejmentességének kimunkálása (orron-szájon)
- a pótlevegő vétele rezonancia-gyakorlatokban

Hanggyakorlatok

- a mellkasi rezonancia megerősítése
- feszítésmentes hangerőnövelés rezonancia-gyakorlatokkal
- hangrágó-gyakorlatok a hangerő változtatásával (az áruló állmozdulattal együtt halkul, a nyitással erősödik)
- hangcsúszda a hangerő megőrzésével és folyamatos változtatásával is

Artikulációs gyakorlatok

- hosszabb szövegek (20-30 mp) gyakorlása pontos, pergő kiejtéssel
- a magánhangzók időtartományok megtartása pergő szövegmondás közben
- a sziszegő és a susogó hangok hibáinak színpadi megszólaltatási lehetőségei, hangzása
- a sz hang tiszta ejtésének artikulációs mozgulatai, ajak- és nyelv-gyakorlatok

(ajakkerekítés-terpesztés, nyelvhintá)

- szöveges sz gyakorlatok
- a lendületes tempójú beszéd szinkronizálási gyakorlatai

Ritmus- és tempógyakorlatok

- időmértékes versek erőteljes ritmizálása tapssal, járással, mozgással
- ritmizálás a szóhangsúlyok visszahelyezésével

Kommunikációs gyakorlatok

- a saját és a társak testhelyzetének, súlypontjainak megfigyelése, leírása
- felületek, formák, tárgyak megfigyelése, leírása
- a társak és a saját arc (tükörben) és a beszédmozgások megfigyelése, leírása

ALAPFOK ÖTÖDIK ÉVFOLYAM

Lazítógyakorlatok

- a légzés megfigyelése relaxálás közben

Légzésgyakorlatok

- koncentrációs légzőgyakorlatok nyelvtörő mondókákkal
- rekeszlégzés célirányos tevékenység közben
- kapacitásnövelő gyakorlatok mozgás közben
- a lopott levegővétel technikájának megerősítése, fejlesztése
- légzőgyakorlatok a sz hang tiszta ejtésének megtartásával (pl. száz, százegy,...)

Hanggyakorlatok

- hangmagasság gyakorlatok a mellkasi rezonancia megtartásával, a középhangsáv szélesítése
- a fejhang és a hátul szóló hang megszólaltatási technikája
- hangerőváltások

Artikulációs gyakorlatok

- nyelvtörők a ty-gy-ny-j hangok pontos ejtésének kimunkálására
- a s hang ejtésének artikulációs mozdulatai
- szöveges s gyakorlatok
- tájszólások, idegen anyanyelvűség fölismerése és leírása hallott beszédpéldák alapján (magnó, tévé, rádió)
- a hibátlan, pergő artikuláció megtartása 30-40 mp-es szövegekben

Ritmus- és tempógyakorlatok

- időmértékes versek értelmező elmondása
- időmértékes versek váltakozó tempóban

Kommunikációs gyakorlatok

- a testi és az érzelmi közérzet megfigyelése és leírása
- a kifejezés csatornáinak megfigyelése (ruházat, testtartás, mozgás, távolság, gesztus, mimika, tekintet)

ALAPFOK HATODIK ÉVFOLYAM

Lazítógyakorlatok

- tónusszabályozó gyakorlatok az egész testen majd testtájanként

Légzésgyakorlatok

- légzéstípusok tanulmányozása, próbálgatása, a tapasztalatok megfogalmazása
- a rekeszlégzés megerősítése
- szöveges légzésszabályozó gyakorlatok

Koncentrációs kapacitásnövelő gyakorlatok

- váratlan, zavaró körülmények között
- a kifejező légzőhangok próbálgatása, gyakorlása

Hanggyakorlatok

- középerős, hangos és halk hangvételek gyakorlása oldott hangadással, középhangon
- a hangadási változatok megfigyelése és létrehozása, a préseles, az öblösítés és levegős hang technikája
- gyors hangmagasság váltások a hangerő változtatása nélkül, középhangsávban (a szöveg túldallamosítása)

Artikulációs gyakorlatok

- a hibátlan, pergő artikuláció megtartása egy hosszabb, egész mű elmondásakor (pl. Toldi 1. ének, vagy Csongor és Tünde első levonás)
- pontos artikulációval szövegmondás valamilyen célirányos tevékenység közben
- a zárt és a széles artikulációjú beszéd színpadi határai
- a szavégek pontos ejtésének gyakorlatai (mássalhangzók)

Ritmus- és tempógyakorlatok

- időmértékes versek elmondása értelmezve ritmuskísérettel
- hangerőváltások azonos tempóban mondott időmértékes versekben

Kommunikációs gyakorlatok

- hangok, fények, színek, ízek, tapintási tapasztalatok felidézése, leírása
- tárgyak, események, arcok felidézése, leírása
- a tekintet, a mimika, a gesztusok és a mozgások megfigyelése, leírása

TOVÁBBKÉPZŐ HETEDIK ÉVFOLYAM

Lazítógyakorlatok

- tónusszabályozás helyzetgyakorlatban

Légzésgyakorlatok

- koncentrációs légzőgyakorlatok tekintettartással
- növekvő szólamok az egyéni kapacitás határának megismerésére
- koncentrációs gyakorlatok más, folyamatos tevékenység (pl. írás) közben

Hanggyakorlatok

- hangerő szabályozó gyakorlatok figyelemmegosztással
- hangmagasság szabályozó gyakorlatok figyelemmegosztással
- a fejhang és a mellhang törés nélküli váltása, hangsiklatás magánhangzókkal

Artikulációs gyakorlatok

- a karakterek az artikulációban
- a hangkapcsolatok pontos és helyes ejtése szógyakorlatokban és szövegmondás közben
- artikulációs gyakorlatok kis hangerővel és suttogva

Ritmus- és tempógyakorlatok

- különböző verselésű szövegek gyakorlása suttogott és néma szövegmondással
- a beszéd ritmushibáinak felismerése, leírása
- a hadarás és a gyors beszéd különbségei
- tempóváltási gyakorlatok

Kommunikációs gyakorlatok

- vonzás és taszítás kifejezése szavak nélkül
- utasítások tekintettel
- egymás mimikájának utánzása (tükörjáték), leolvasása, értelmezése

TOVÁBBKÉPZŐ NYOLCADIK ÉVFOLYAM

Lazítógyakorlatok

- tudatos lazítás beszédgyakorlatok közben

Légzésgyakorlatok

- kondicionáló kapacitásnövelő gyakorlatok
- légzőgyakorlatok prózai szövegekkel
- a légzésszünet lehetséges helyeinek kiválasztása, tagolás légzéssel
- blattolás jó légzéstechnikával

Hanggyakorlatok

- a lágy és kemény hang váltásai szövegekben, utasításra

- váltások a tartalomhoz igazodóan
- vonzás és taszítás a hangban

Artikulációs gyakorlatok

- a laza, pergő artikuláció gyakorlása
- a szóvég-szókezdet helyes ejtése a folyamatos beszédben
- a mássalhangzók kettőzésének ejtési technikája
- a színpadra viheto beszédhibák technikája és etikája

Ritmus- és tempógyakorlatok

- a tempó lassítása megtartott ritmus mellett
- prózai szövegek ritmizálása
- hangos és néma szövegmondás változtatása csoportosan és egyénileg

Kommunikációs gyakorlatok

- kitalált, nem létező tárgyak, jelenségek, személyek, arcok leírása a szóbeli és - nonverbális kifejezés eszközeinek használatával
- helyzetgyakorlatok halandzsa-szöveggel

TOVÁBBKÉPZŐ KILENCEDIK ÉVFOLYAM

Lazítógyakorlatok

- a test tónusának kontrollálása és szabályozása beszédgyakorlatok közben

Légzésgyakorlatok

- laza fejkörzés mindkét irányba a gyakorlatok végzése közben
- versek, szabályozott levegővétellel
- blattolás erőteljes hangvétellel, jó légzéstechnikával

Hanggyakorlatok

- az orrhangzóság megfigyelése, szabályozása a beszédben
- páros és egyéni középhang gyakorlatok erőteljes és lágy hangvétellel

Artikulációs gyakorlatok

- az egymás mellé kerülő magánhangzók ejtésének helyes technikája
- a lágy és a kemény artikuláció színpadi határai
- szöveges r gyakorlatok
- diftongusok ejtésének technikája és gyakorlatai

Ritmus- és tempógyakorlatok

- ritmusgyakorlatok szünetek közbeiktatásával
- ritmusgyakorlatok célirányos tevékenységek közben

Kommunikációs gyakorlatok

- egymás emlékképeinek felidézése, leírása
- szinkronizálási gyakorlatok ismert szövegekkel, a kifejezés valamennyi - eszközének igénybevitelével

TOVÁBBKÉPZŐ TIZEDIK ÉVFOLYAM

Légzésgyakorlatok

- tudatos tagolás légzéssel, szerephelyzetben
- hétköznapi beszédhelyzetek megoldása jó légzéstechnikával (helyzet gyakorlatok)

Hanggyakorlatok

- a hangerő és a hangszín váltásának szöveges gyakorlatai
- a hangerő ésszerű fokozásának és a fokozatos hangszínváltásnak a szöveges gyakorlatai

Artikulációs gyakorlatok

- halk és suttogott beszéd intenzitásának növelése szöveges gyakorlatokban
- a kiejtés változatai a főbb dialektusokban

Kommunikációs gyakorlatok

- versek, szövegek, jelenetek képeinek és szereplőinek a leírása
- helyzetgyakorlatok a testi és a lelki közérzet megszólaltatására, a technikai szövegek felhasználásával
- szándékok kifejezése hangokkal
- blattolás a kifejezés megismert és begyakorolt eszközeinek hatékony alkalmazásával

TÁRGYI FELTÉTELEK

- a beszédgyakorlatok tantárgy szükségleteivel megegyezik

SZAKIRODALOM

Tankönyv: Montágh Imre: Tiszta beszéd

Továbbá megegyezik a beszédgyakorlatok tantárgyhoz megadottal.

4. TÁNCMŰVÉSZETI ÁG

4.1 AZ ALAPFOKÚ TÁNCMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A táncművészet programja

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra neveli. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.

A táncművészeti oktatás feladata

A program keretében folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és a szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A táncművészeti oktatás célja

A tehetséges tanulókat felkészíti a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével és megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra és műveltség megszerzésére.

Az alapfokú táncművészeti oktatás fejlesztési követelményei

Fejlessze

- a gyerekek és fiatalok mozgáskultúráját,
- testi-lelki állóképességét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Neveljen

- egészséges, jó tartású, jó mozgású tanulókat,
- táncművészetet értő közönséget,
- táncot szerető fiatalokat.

Készítsen fel

- a szakirányú továbbtanulásra.

Az alapfokú táncművészeti oktatásnak nem célja a hivatásos és versenytáncos képzés, de célja a tehetséges tanulók pályára irányítása, valamint az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra ösztönzése.

4.2 TÁRSASTÁNC TANSZAK

A társastánc tanszak célja

hogy törekedjen a táncművészet, azon belül a társastánc minél teljesebb megismerésére, segítse sajátos eszközeivel a tanulók személyiségének formálását.

A tanszak feladata:

Ismertesse meg a tanulóval

1. a társastánc alapjait,
2. technikai elemeit,
3. a mozgás kapcsolatát a zenével.,
4. a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

5. a rendszeres munka természetes igényét,
6. a megfelelő munkafegyelmet,
7. az esztétikai érzéket,
8. az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a növendék

9. fizikai állóképességét,
10. tánc iránti szeretetét,
11. ritmusérzékét,
12. technikai tudását,
13. koncentrációképességét,
14. tér- és formaérzékét,
15. stílus érzékét,
16. előadói készségét.

Ösztönözze a tanulót

17. a társastáncal kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére
18. a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben és a társas érintkezésben,
19. táncművészeti előadások látogatására,
20. a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánc tanulása fejleszti

21. akaratát,
22. ízlését,
23. állóképességét,
24. mozgáskoordinációját,
25. alkalmazkodóképességét,
26. személyiségét

A képzés struktúrája:

Tanszakok és tantárgyak

Főtárgy:

Gyermektánc (1-2. előképző évfolyamon)

Társastánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgyak:

Viselkedéskultúra (3. alapfokú évfolyamon)

Társastánc történet (5-6. alapfokú évfolyamon, 9-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgy - az összevont osztályokban:

Viselkedéskultúra,

Társastánc történet

Választható tantárgyak:

Társastánc gimnasztika (1-2. előképző évfolyamon, 1-3. alapfokú évfolyamon)

Történelmi társastánc (6. alapfokú évfolyamon, 7-8. továbbképző évfolyamon)

Társastánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	2-3	3-4	3	3	3-4	3-4	3	3
Kötelező tantárgy					1		1	1			1	1
Kötelezően választható tantárgy			1	1	1	1			1	1		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet

A tanítási órák időtartama: 45 perc

Követelmények:

Társastánc

A tanuló ismerje:

1. a standard táncok (angol keringő, tangó, bécsi keringő, slow fox, quickstep) alapmotívumait,
2. a latin-amerikai táncok (samba, cha-cha-cha, rumba, paso doble, jive) alapmotívumait.

Legyen képes:

3. a tanult táncok pontos, stílusos eltáncolására,
4. páros és csoportos feladatok

végrehajtására.

Klasszikus balett

A tanuló ismerje:

5. a klasszikus balett tanult alapelemeit,
6. a harmonikus, esztétikus kivitelezés

módját.

Legyen képes:

7. a tanult gyakorlatok pontos
kivitelezésére,

8. a zene és a tánc összhangjának
betartására.

Gyermektánc

A gyermektánc oktatás elsődleges célja egy olyan egészséges, a művészetek iránt érdeklő gyermek nevelése, aki számára a társastánc tanulás olyan tevékenységi forma, melyben fejlesztheti fizikális erejét, formálhatja testét, miközben fejlődnek értelmi képességei, térlátása, ritmusérzéke, munkához való hozzáállása és kitartása.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A csoportos játékhoz szükséges képességek és készségek (egyensúly-, ritmus és térérzékelés) fejlesztése.
- A munka természetes igényének, a megfelelő munkafegyelemnek, önkontrollnak a kialakítása.
- Ismeretszerzési, tanulási és problémamegoldó képesség, kifejezőkészség fejlesztése (a beszéd, a zene, a mozgás összekapcsolása).
- A tanuló fizikai állóképességének, tánc iránti szeretetének, technikai tudásának fejlesztése.

Tananyag

Egyszerű mozgások (járás, futás, különböző irányú lépések, ugrás, fordulat)

A helyes testtartás megtanítása

Gimnasztikai gyakorlatok (játékos formában, utánzással)

Rávezető gyakorlatok (testsúlyáthelyezés, súlyos és súlytalan lépés, helyzet)

Az irányok, térformák tudatos használata

Ritmikai gyakorlatok (hangjegyérték gyakorlatok, tempógyakorlatok)

Játékos táncok, gyermektáncok (Petronella, Hacke-spitze, Kis kacska fürdik, Olálá, Kerek a káposzta, Letkiss...)

Követelmények

A tanuló ismerje a 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es játékos táncokat, gyermektáncokat

A tanuló legyen képes a csoportos táncolás magatartásformáinak betartására, legyen nyitott, érdeklődő, fogékony, együttműködő és problémamegoldó

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A megfigyelőképesség, emlékezés és gondolkodás képességének fejlesztése

- A rögtönzési és együttműködési képesség fejlesztése (indítás, megállítás, gyorsítás, lassítás)
- A megismerő- és befogadóképesség (az alapmotívumok és variációs lehetőségek) fejlesztése
- Tér-, forma-, stílus- és ritmusérzék fejlesztése

Tananyag

Alapfogalmak tudatos alkalmazása

A társastánc alapmozdulatainak bővítése (rézsút irányú lépések, jobbra fordulat, balra fordulat)

Ritmikai gyakorlatok (ritmusra történő járás, taps, ütemgyakorlatok, ütemfajták)

Dinamikus gyakorlatok (lendítések, emelések, hajlítások, nyújtások, fordítások, forgások)

Gyermektáncok, divattáncok, nemzeti táncok (Country, Stomp, Disco Cha-cha-cha, Boogie-woogie, Polka, Csárdás...)

Követelmények

A tanuló ismerje a társastánc alapfogalmait, alapmozdulatait, továbbá az évfolyamon tanult gyermektáncokat, divattáncokat, nemzeti táncokat

A tanuló legyen képes a térben történő eligazodásra, a zenei lüktetések felismerésére. Tudjon a partnerrel, a csoporttal megfelelően kommunikálni

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

A gyermektáncok, divattáncok, nemzeti táncok leírását tartalmazó kiadványok, jegyzetek, ritmikával foglalkozó könyvek, a táncok zenéit tartalmazó CD-k, a terem méretének megfelelő audio készülék: CD lejátszó

A társastánc tanterv játékos tevékenységi formákon, képességfejlesztő gyakorlatokon és improvizációs feladatokon keresztül fejleszti a tanuló érzelmi, értelmi, szociális és fizikai képességeit, gazdagítja önkifejezési formáit. A társastánc tantárgyat két év előképző után tíz éven át tanulják a tanulók. Az egymásra épülő, folyamatosan nehezedő táncok és azok motívumai jutják el a tanulót az egyre magasabb szintű tánctudáshoz. A kompetenciaalapú tartalom, tanterv olyan területekre hívja fel a figyelmet, mint az együttműködés, a kritikus gondolkodás, az önbecsülés, a felelősségérzet és a tolerancia.

A művészeti munka eljuttatja a tanulót az alkotó munkához, mely hozzájárul a harmonikus, gazdag érzelmvilágú, egészséges gondolkodású személyiség kialakításához. A csoportos tanulás, az órákon való megmutatkozás lehetősége, a közös utazások, a bemutatók sikerei összekovácsolják a tanulókat, ezért igen nagy közösségformáló hatással bírnak.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

A képzés célja: A tánctechnikai mozgások megtanulása. Az alaptáncok alaplépéseinek megismerése és részbeni megtanulása. A táncokkal kapcsolatos pozitív attitűd kialakítása.

A képzés feladata: A társastáncokhoz szükséges tánctechnikai (ritmika, tempó) mozgások megismerése. Ismerkedés a tíz alaptáncal. Az alaplépések megtanulása.

A képzés tartalma:

- Tánctechnika

Izolált (függetlenített) testrész gyakorlatok

5. fej
6. váll
7. mellkas
8. medence
9. törzs
10. kéz
11. lábtő

Ritmikai gyakorlatok

Ritmusgyakorlatok

12. ritmusjárás, taps
13. az adott tánc motívumainak ritmusképlete tapssal, járással

Tempógyakorlatok

14. visszhang
15. accelerando – ritardando

Alaplépések és táncok

Társastáncok kezdőknek

16. Foxtrott
17. Angol keringő
18. Tangó
19. Bécsi keringő
20. Slow fox
21. Samba
22. Cha-cha-cha
23. Rumba
24. Jive
25. Polka motívumok (páros jobbra forgó polka, rézsut haladó polka, páros jobbra forgó galopp)

Követelmények:

A második évfolyamra lépés feltételei:

- A tanuló legyen képes testrészei izolált mozgására
- Legyen képes ritmusra mozogni
- Tudja eltáncolni a társastáncok alaplépéseit

2. évfolyam

A képzés célja: Az alaplépések gyakorlottságának fejlesztése. Fordulatok tanulása. Az előadásmód fejlesztése. Fejlődjön a tanulók mozgáskoordinációja.

A képzés feladata: Az alaplépések továbbfejlesztése fordulatokkal. A zene, a ritmus és a mozgás összhangjának fejlesztése. Koreográfia tanulása.

A képzés tartalma:

Alaplépések és táncok

26. Angol keringő
Jobbra fordulat (Natural Turn), balra fordulat (Reverse Turn) átmeneti lépések (Closed Change)
27. Quickstep
Negyed fordulatok (Quarter Turns)
28. Cha-cha-cha
Alaplépés, nő szólófordulat (Basic movement), New York, Hand to Hand
29. Jive
Alaplépés, a nő jobbra fordulat (Fallaway Rock), balra fordulat, váll-váll mellett.
30. Tangó
Séta (Walk on Left Foot, Right Foot), lánc (Progressive Link), zárt promenád (Closed Promenade)
31. Rumba
Alaplépés, nő szólófordulat (Basic Movement), Hand to Hand, Fan Alamana, Spot Turns

Megjegyzés: Az Alapfok 2. évfolyamától kezdve öt éven keresztül a táncos mozgásának fejlesztéséhez a klasszikus balett tantárgy nyújt segítséget. Szakmailag indokolt, ha a társastánc órákat megelőzi a balett óra.

A harmadik évfolyamra lépés feltételei:

- A tanuló tudja a fenti öt táncot fordulatokkal kombinálva táncolni

3. évfolyam

A képzés célja: Haladó, köröző mozgások megtanítása. A samba alaplépései

A képzés feladata: A megtanult táncok továbbfejlesztése a tánc sajátosságai szerint.

Fordulatok tanulása. A samba alaplépéseinek megtanítása.

A képzés tartalma:

Alaplépések és táncok

32. Az előző évben tanult tangó és rumba
33. Angol keringő
Jobbra körzés (Natural Spin Turn), Whisk „a” – forma, sasszé promenádból (The Chassé from PP), külső váltás (Outside Change)
34. Quickstep
Progresszív sasszé (Progressive Chasse), keresztsasszé (Cross Chasse), keresztlépés előre (forward Lock)
35. Cha-cha-cha
Fan, Alamana, spot Turns
36. Jive
Helycsere jobbról – balra (Change of Places Right to Left), hely-csere balról – jobbra (Change of Places Left to Right), kézcsere (Change of Hands behind back), Link rock and Link
37. Bécsi keringő
Jobbra fordulat (Natural Turn), előre haladó alap (Forward Changes)
38. Samba
Alaplépés (Basic Movement – Natural, Reverse and Alternative), Samba Walks in PP, Whisk, nő szóló fordulat (Whisk to R. and L. Solo Spot Volta)

A negyedik évfolyamra lépés feltételei:

- A tanuló tudja táncolni a tangót és a rumbát
- Tudja táncolni az angol keringőt külső váltással, a bécsi keringőt előre haladva
- A jive-ot helycserével is tudja táncolni
- Ismerje a szamba alaplépéseit

4. évfolyam

A képzés célja: A tánclépések tökéletesítése. Az előadás, koreográfia fejlesztése.

A képzés feladata: Az előző évben tanult bécsi keringő és samba alaplépéseinek begyakorlása.

Bécsi keringő formáció tanulása. A táncok mozgástartalmának tanterv szerinti fejlesztése.

A képzés tartalma:

39. Az előző évben tanult bécsi keringő és samba
40. Angol keringő
Fonó II. (The Weave from PP), Whisk b., progresszív sasszé (Progressive Chasse)
41. Tangó
Nytott balra fordulás, zárt befejezéssel (Open Reverse Turn with Closed Finish)
42. Quickstep
Jobbra körzés (Natural Spin Turn), keresztlépés hátra (Backward Lock)
Running Finish
43. Rumba
Hockey Stick, Closed és Open Hip Twist
44. Cha-cha-cha
Hockey Stick, Three Cha-cha-cha
45. Jive
American Cpin, Stop and Go
46. Bécsi keringő formáció

Az ötödik évfolyamra lépés feltételei:

A tanuló tudja táncolni a nyolc tanult táncot, azok formációit

Tudjon párban előadni bécsi keringő formációt

5. évfolyam

A képzés célja: Új táncok tanulása. A párok összhangjának fejlesztése. Esztétikus előadásmód igényének kialakítása.

A képzés feladata: A Paso doble megtanulása. Az egyes táncformációk fejlesztése.

A képzés tartalma:

Alaplépések és táncok

47. Slow fox
Négyeslépés (Feather Step), hármaslépés (Three Step)
48. Paso doble
Basic Movement, Appel, Sur Place, Deplacement (To Include the Attach)
promenad, promenad jobbra és balra fordulattal (Promenade Ling), válás
(Separation)
49. Angol keringő
Kitartott váltás (Hesitation Change), Impetus
50. Tangó
Négyeslépés (Four Step)
51. Quickstep
Balra fordulat sasszéval (Chasse Reverse Turn), dupla keresztlépés (Double Locks)
52. Bécsi keringő
Balra fordulat (Reverse Turn), átmeneti lépés (Forward Changes)
53. Rumba
Rope Spinning, Aida, Hip Rocks
54. Cha-cha-cha
Cuban Breaks
55. Samba
Helycsérés volta (Volta Movements Criss Cross, Maypole), Bota Fogos to P.P.
and C.P.O., side Samba Walk, Stationary Samba Walks
56. Jive
The Whip, Fallaway Throwaway

A hatodik évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló tudja táncolni a fenti táncokat, azok formációit

Viselkedése legyen udvarias

6. évfolyam

A képzés célja: A táncok mozgásanyagának pontos ismerete. A stílusos előadásmód

A képzés feladatai: A tantervben meghatározott formációk megtanulása. A tánc stílusának megfelelő előadásmód begyakorlása. A kifejező előadásmód gyakorlása..

A képzés tartalma:

Alaplépések és táncok

57. Angol keringő
 - Corte
 - Double Reverse Spin
 - The Back Whisk
58. Tangó
 - Progressive Side Step, Progressive Side-Step Reverse Turn
 - Open Promenade
 - Back Open Promenade
 - Back Corte
 - Rock Turn
 - Rock Back on right Foot and Left Foot
 - Natural Promenade Turn
 - Natural Twist Turn
59. Quickstep
 - Natural Turn
 - Natural Turn with Hesitation
 - Natural Pivot Turn
 - Tipple Chasse to Right
 - Double Reverse Spin
60. Slow fox
 - Natural Turn
 - Reverse Turn
 - Change of direction
 - Reverse Wave
 - Impetus Turn
 - The Weave
61. Samba
 - Progressive Basic Movement
 - Outside Basic Movement
 - Travelling Bota Fogos
 - Reverse Turn
 - Corta Jaca
62. Cha-cha-cha
 - Natural Top
 - Natural Opening Out Movement
 - Closed Hip Twist
 - Time Steps
63. Rumba
 - Progressive Walks Forward and Backward

Natural Top
Natural Opening Out Movement
Side Step
Cucarachas

64. Paso doble
Chasses to Right and Left (With or Without Elevation)
Fallaway Ending to Separation
The Huit (Cape)
Sixteen
65. Jive
The Walks

A továbblépés feltételei: alapvizsga letétele

Vizsgakövetelmények:

Az alapfok végére a táncosnak ismerni kell az öt standard (angol keringő, tangó, bécsi keringő, slow fox,) és az öt latin-amerikai (samba, cha-cha, rumba, paso doble, jive) táncból a nemzetközileg elfogadott angol táncstílus alaplépéseit, alapfogalmait.

6. *A hat évfolyam társastánc tananyagának ismerete*
7. *párral való táncolás technikájának biztonságos elsajátítása*
8. *stílusnak megfelelő előadásmód*
9. *a táncban alkalmazott térformák helyes, pontos bemutatása*
10. *alkalmazkodás a csoportos munkában*

7. évfolyam

A továbbképzőben (7-10. évfolyam) a táncosok a standard és latin-amerikai táncokból készített koreográfiákkal ismerkednek meg, miközben tovább bővítik ismereteiket. A koreográfiákat egyénileg, a növendékek felkészültségét figyelembe véve ajánlott elkészíteni.

A képzés célja: Koreográfiák tanulása mind a standard, mind a latin-amerikai táncok körében. Az egyéni koreográfiák tanulása.

A képzés feladata: A csoportos és páros előadásmód fejlesztése. A Térformák pontos megtanulása és bemutatása.

A képzés tartalma:

Alaplépések és táncok

- Angol keringő

Open Telemark, The Telemark (Closed Telemark), Outside Spin, Drag Hesitation, Backward Lock, The Turning Lock

- Tangó

Fallaway Promenade, Brush Tap, Promenade Link Outside Swivel

- Paso Doble

Promenades, Grand Circle (Advanced Ending to Promenades), Open Telemark, Ecart Fallaway Whisk, La Passe

- Quickstep

Progressive Chasse to Right, Quick Open Reverse, Four Quick Run, The V 6, Contra Check

- Samba

Closed Roks, Shadow Bota Fogos, Argentine Crosses

- Cha-cha-cha

Shoulder to Shoulder, Reverse Top, Opening Out from Reverse Top, Aida, Spiral

- Rumba

Reverse Top, Opening Out from Reverse, Top, Spiral

- Jive

Whip Throwaway, Windmill, Spanish Arms, Rolling off the Arm

A következő évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló legyen képes:

- a tanult figurák pontos, stílusos eltáncolására
- párban táncolni a tanult figurákból összeállított sorrendet
- csoportban a pedagógus által összeállított koreográfiát bemutatni
- a tanult figurák tánctechnikai kivitelezésére: a lábtechnika, térirányok
- az ereszkedés, emelkedés technika végrehajtására a tanult figuráknál
- a testmunka (testoldal vezetés, izoláció, karmunka, vonalharmónia, sway, rotáció) végzésére
- a standard és latin-amerikai táncok pontos és stílusos eltáncolására
- az alapvizsga előírt követelményeit teljesíteni

A tanuló ismerje:

- A standard táncok tanult figuráit
- a latin táncok tanult figuráit

8. évfolyam

A képzés célja: Koreográfiák tanulása mind a standard, mind a latin-amerikai táncok körében. Az egyéni koreográfiák tanulása.

A képzés feladata: A csoportos és páros előadásmód fejlesztése. A Térformák pontos megtanulása és bemutatása.

A képzés tartalma:

Alaplépések és táncok

- Angol Keringő

Cross Hesitation, The Wing, The Zig-Zag, Reverse Pivot

- Tangó

Basic Reverse Turn

- Slow fox

Natural Twist Turn, Open Telemark, Natural Turn to Outside, Swivel, The Telemark

- Quickstep

The Zig-Zag, Cross Swivel, Fish Tail, Running Right Turn, Change of Direction, Reverse Pivot

- Samba

Open Rocks, Back Rocks, Plait

- Cha-cha-cha

Rope Spinning, Advanced Hip Twist

- Rumba

Alternative Basic Movement, Kiki Walks

- Paso Doble

Fallaway Reverse, Syncopated Separation, Banderillas, The Twists

- Jive

Simple Spin

A következő évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló legyen képes:

- a tanult figurák pontos, stílusos eltáncolására
- párban táncolni a tanult figurákból összeállított sorrendet
- csoportban a pedagógus által összeállított koreográfiát bemutatni
- a tanult figurák tánctechnikai kivitelezésére: a lábtechnika, térirányok
- az ereszkedés, emelkedés technika végrehajtására a tanult figuráknál
- a testmunka (testoldal vezetés, izoláció, karmunka, vonalharmónia, sway, rotáció) végzésére
- a standard és latin-amerikai táncok pontos és stílusos eltáncolására
- az alapvizsga előírt követelményeit teljesíteni

A tanuló ismerje:

- A standard táncok tanult figuráit
- a latin táncok tanult figuráit

9. évfolyam

A képzés célja: Koreográfiák tanulása mind a standard, mind a latin-amerikai táncok körében. Az egyéni koreográfiák tanulása.

A képzés feladata: A csoportos és páros előadásmód fejlesztése. A Térformák pontos megtanulása és bemutatása.

A képzés tartalma:

Alaplépések és táncok

- Angol keringő

The Weave, The Left Whisk, The Contra Check, The Closed Wing, The Double Natural Spin

- Tangó

The Chasse, Four Step Change, Fallaway Four Step, The Oversway

- Slow fox

The Hover Cross, Curved Feather to Back Feather, Fallaway Reverse and Slip Pivot, The Natural Zig-Zag from PP, Natural Hover Telemark

- Quickstep

Six Quick Run, The Hover Corte, The Rumba Cross, The Topsy, Running Finish

- Samba

Foot Changes, Contra Bota Fogos, Rolling off the Arm

- Cha-cha-cha

Cross Basic, Turkish Towel

- Rumba

Sliding Doors, Fencing

- Paso Doble

Coup de Pique, Left Foot Variation, Fregolina (Incorporating The Farol)

- Jive

Chicken Walks, Toe Heel Swivels

A következő évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló legyen képes:

- a tanult figurák pontos, stílusos eltáncolására
- párban táncolni a tanult figurákból összeállított sorrendet
- csoportban a pedagógus által összeállított koreográfiát bemutatni
- a tanult figurák tánctechnikai kivitelezésére: a lábtechnika, térirányok
- az ereszkedés, emelkedés technika végrehajtására a tanult figuráknál
- a testmunka (testoldal vezetés, izoláció, karmunka, vonalharmónia, sway, rotáció) végzésére
- a standard és latin-amerikai táncok pontos és stílusos eltáncolására
- az alapvizsga előírt követelményeit teljesíteni

A tanuló ismerje:

- A standard táncok tanult figuráit
- a latin táncok tanult figuráit

10. évfolyam

A továbbképző elvégzése után a táncos megismeri az öt standard (angol keringő, tangó, bécsi keringő, slow fox) és az öt latin-amerikai tánc (samba, cha-cha, rumba, paso doble, jive) összetettebb motívumait és az alaplépések variációit is.

A képzés célja: Koreográfiák tanulása mind a standard, mind a latin-amerikai táncok körében. Az egyéni koreográfiák tanulása.

A képzés feladta: A csoportos és páros előadásmód fejlesztése. A Térformák pontos megtanulása és bemutatása.

A képzés tartalma:

Alaplépések és táncok

- Angol keringő

Quick Open Reverse, Fallaway Reverse and Slip Pivot, Hover Telemark

- Tangó

Fallaway Reverse and Slip Pivot

- Slow fox

The Whisk, Double Reverse Spin, Fallaway Whisk, Contra Check, Pivot to Right (just right after Contra Check)

- Quickstep

Wing, The Whisk, Foxtrott Natural Turn, The Top Spin, Curving Feather Step, Side Lock from PP, Outside Swivel, The Telemark, Impetus, Open Impetus, Outside Spin

- Samba

Natural Roll, Methods of Changing Feet, Volta Movement (Closed), Volta, Travelling Circular, Volta sin R. Shadow, Position Roundabout

- Cha-cha-cha

Sweetheart, Follow My Leader

- Rumba

Three Threes, Advanced Hip Twists

- Paso Doble

The Chasse Cape, Travelling Spins from Promenade Position, Travelling Spins from Counter, Promenade Position, Cyncoated Separation

- Jive

Flicks into Break

A következő évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló legyen képes:

- a tanult figurák pontos, stílusos eltáncolására
- párban táncolni a tanult figurákból összeállított sorrendet
- csoportban a pedagógus által összeállított koreográfiát bemutatni
- a tanult figurák tánctechnikai kivitelezésére: a lábtechnika, térirányok
- az ereszkedés, emelkedés technika végrehajtására a tanult figuráknál
- a testmunka (testoldal vezetés, izoláció, karmunka, vonalharmónia, sway, rotáció) végzésére

- a standard és latin-amerikai táncok pontos és stílusos eltáncolására
- az alapvizsga előírt követelményeit teljesíteni

A tanuló ismerje:

- o A standard táncok tanult figuráit
- o a latin táncok tanult figuráit

A számonkérés formája:

A tanulók minden évfolyamban félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A bemutatás párosan és csoportosan történik. A minősítésre, osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

- o az adott évfolyam társastánc tananyagának ismerete
- o párral való táncolás technikájának biztonságos elsajátítása
- o stílusnak megfelelő előadásmód
- o a táncban alkalmazott térformák helyes, pontos bemutatása
- o alkalmazkodás a csoportos munkában

Társastánc

A standard táncok és a latin-amerikai táncok összetettebb motívumainak és az alaplépések variációinak bemutatása, technikailag emelkedő nehézségi fokú kombinációk formájában, táncként maximum 2 percen:

- Angolkeringő (Weave, Back Lock, Outside Spin, Turning Lock, Left Whisk, Open Telemark, Wing, Fallaway Reverse and Slip Pivot, Contra Check, Double Natural Spin, Open Impetus and Cross Hesitation motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Tangó (Fallaway Promenade, Open Promenade, Outside Swivel, Promenad Link, Four Step, Brush Tap, Basic Reverse Turn, Fallaway Reverse and Slip Pivot, Oversway, The Chase motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Bécsi keringő (Natural Turn, Closed Changes /Backward and Forward/, Reverse Turn motívumokkal.)

- Slowfox (Open Impetus, Weave from PP, Natural Weave, Top Spin, Natural Turn to Outside Swivel and Feather Ending, Natural Telemark, Hover Cross motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Quickstep (V 6, Fish Tail, Impetus, Reverse Pivot, Quick Open Reverse, Four Quick Run, Running Right Turn, Rumba Cross, Closed Telemark motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Cha-cha-cha (Open Hip Twist, Shoulder to Shoulder, Turkish Towel, Opening Out from Reverse Top, Close Hip Twist Spiral, Sweetheart, Follow My Leader motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Samba (Argentine Crosses, Reverse Turn, Rocks /Close, Open, Backward/, Corta Jaca, Plait, Botafogos /Shadow, Contral, Rolling off the Arm, Methods of Changing Feet, Natural Roll motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Rumba (Reverse Top, Opening Out from Reverse Top, Spiral, Continuous Hip Twist, Sliding Doors, Fencing, Three- Threes motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Paso doble (Promenade, La Passe, Ecan /Fallaway Whisk/, Grand Circle, Syncopated Separation, Banderillas, Fallaway Reverse, Open Telemark, Chasse Cape, Travelling Spins from PP, CPP, Changes of Feet - Syncopated Chasse, Left Foot Variation, Coup de Pique-, Fregolina-incorporating the Farol, Twists motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Jive (Toe Heel Swivels, Rolling off the Arm, Spanish Arms, Chicken Walks, Simple Spin, Flicks into Break motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

Egy szabadon választott táncból 3-5 perces koreográfia bemutatása. (Ebből a táncból a kombinációt nem kell bemutatni!)

3. A vizsga értékelése

3.1. A tánc történet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tánc művészi és közhasználatú formáinak ismerete,
- a táncművészet főbb korszakainak ismerete,
- tájékozottság a táncművészet műfajainak jellegzetességeiről,
- a tánc és a társművészetek kapcsolatának ismerete,
- kiemelkedő alkotók és művek ismerete.

3.2. A társastánc gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a standard táncokból és a latin-amerikai táncokból készített kombinációk és a koreográfia pontos kivitelezése,
- a zene és tánc összhangjának betartása,

- technikai biztonság,
- a tánc stílusának megfelelő előadásmód,
- terepfegyelem és figyelmes együttműködés a csoportos munkában.

